

№ 46 (198)

Четверг

Мартын

6

1947 он

Сөн 20 мүнөө

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленум тухай

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленум хаяхан Москвада болобо. Пленум болбол дайнай хүүлэй үедэ хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлх хэмжээнүүд гухай асуудалые зүбшэн хэлсээд, зохио шийдхэбэри абаба Пленум болбол нүхэр Н. А. Вознесенские ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой членүүдэй составта оруулба. Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлх хэмжээнүүд тухай ВКП(б)-гэй ЦК гэй заагданан тогтоол доро хэблэгдэнэ

Бурят-Монголой УНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховней Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Дайнай хүүлэй үедэ хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

Нүхэр АНДРЕЕВЭЙ элидхэлээр абтаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол

колхозно байгуулалтын илалтын ба амгалан са- байгуулалтын жэлнүүдтэ манай партинын ба гү- нэй хүбэн туйлай ехэ хүдэлмэрин ашаар, манай шие индустриализациланай үндэһэн дээрэ ма- хүдөө ажахы болбол гээдэнги буурай ажахы шалса мүнөө үеын техникээр зэбсэжүүлэгдэһэн үү ажахы болоо.

Сталинска табанжэлнүүдтэ үе соо орооһо тарья- асуудал мэтэ нимэ үндэһэн асуудалнууд шийд- нэһэн байгаа. 1940 ондо орооһо тарьянай валдо- урлалта болбол долоон миллиард пүүдээ үлүү үнэ ба товарна орооһо тарьян болбол 1913 ондо орхолдоо 2 дахин шахуу ехээр үйлдбэ- гдэһэн байгаа. Техническа культуранууд: цукр, лен, сахарна свекло, тоһолги культуранууд, цитрусууд, тамхи, мүн тэршэлэн хартаабха овоошууд ехэхэн хүгжэлтэ олоһон байгаа, үнэй ашаар манай хүнгэн ажайлэдбэри болбол үнэс түгхэй эдэй базатай болоһон ба мүн тэрэ үе колхозуудта ба совхозуудта малажал ехээр өдөө ургажа байһан юм. Үбшэ ногоо үлэмжэ тариад боллоһон ба орооһо тарьянай үйлдэ- н дээрэһэн дээрэһэ малажал хүгжөөн бата ш тэжөөл база байгуулагдаһан байгаа.

Хүдөө ажахын хүгжэлтэ болбол колхозуудай ни- ээри баялгы дээршүүлһэн ба колхознигуу- үй энхэ танилһэн байдалы хангаһан байна. Гүрн бол өөрингөө ороной эдээ-хоолой ба түүхэй эдэй шийтэ хэрлэмжые хангаха ба ехэхэн резервнүү- мэй байгуулаха хэмжээтэйгээр орооһо тарья, мяха, ш тоһо ба хүлөө ажахын бусад продуктуудые үйлдбэжэ байгаа.

Хүдөө нутагта колхозно байгуулалтын иланан ба хэмжээнэй ашаар манай хүдөө ажахы болбол дайнай үе соо өөрингөө зорилгонууды амжалтатай- гар дүргэһэн байна. Хэрбээ дайнай хүндэ хүчтэр шийтдтэ манай арми болбол эдээ-хоолоор дутадаг- үй байгааһаа, хэрбээ манай арад соо эдээ-хоолоор аяндага ба манай ажайлэдбэри түгхэй эдээр аяндага байгааһаа, — энэ хадаа колхозно бай- гуулалтын хүсэ шадалы ба бата бэхиние, колхозно арашадаг, патриотизмые гэршэлэн харуулаа гэ- нэ.

Немецк ээмдэгшэдэй манда баадханы дайн үед манай социалистическэ хүдөө ажахын үгт- эсэ саг зуура зохио татаганын мэдээжэ, үсгэ орооһо хамгаалгын дайнай үедэ манай хүдөө ажаһаа ехэхэн бэрхшээлнүүд тохеолоһон байха юм. Колхозууд, МТС үүд ба совхозуудһаа калднуу- үнэй, тракторнуудайн, моридойн ба автомашина- нуудайн ехэхэн хуби армида абтаһан байгаа. Ажа- үйлдбэри болбол дайнай хэрэгсэлэй зүйлнүүдэ тариа гаргаха баатай болоһон дээрэһэ хүдөө ажа- үйлдбэри ба хүдөө ажахын машинанууды, тэрэһэй шаданай частынууды, үтгэжүүлгэнүүдэ ба горю- чине үйлдбэрлэхэ ябадалаа ехэхэнээр хороохо еһотой болоо һэн. Дайнай үе соо манай территориян арын хубини немецк булимтаргадтай эзэмдэлгэ- үе ба һүйдлэхэ хандаралдаа ороһон байна.

Дайнай жэлнүүд соо тарилгын талмай хороһон, үнэ саг соогоо хахалагдажа ба элдэгдэжэ байдаг үе үйлдбэри талмай ба намарай тарилмай бага болоһон, үбшэ ногооной тарилга ехэхэнээр хороһон байха юм. Эдэ бүхы шаруунд болбол колхозуудта ба совхозуудта ургасын доошоо орохо, малай тоо шаданай хороо ба малай ашаг шэмдын доошоо оро- хо ябадалы шалтагаалангүй байха шадалай.

Колхозно тарьянал болбол дайнай хүүлдэ хүдөө ажахыга ажалтатайгаар хэргэһэн бодхоожо бай- га. 1946 ондо СССР-эй Европескэ хубини ехэхэн территория дээрэ, 1921 ондо болоһон ганда орхолдо үнэ үнэһэнээр үлүү ехэ ган болоһон байба- ра, орооһо тарьянай валова хурялта ба товарна продуктын болбол 1945 онойхидо орхолдоо нагэ бага доошоо байбашье, 1921 оной хэмжээдэ орхолдоо дээршгүй дээршэ байһан юм. Энэ хадаа гансал машинно-тракторна станцинуудтай ба колхозно жу- рнам байгуулалтатай үйлдбэрлэхэ социалистическэ эмхидхэлэй аша туваар лэ туйлагдажа болохо байгаа.

Дайнай дүгээрхэнэй хойно үнгэрһэн үе үе соо парти ба правительствэ болбол хүдөө ажахые хэр- гэн бодхоохын талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээ- нүүдэ ябууһан байна.

МТС-үдтэ тракторнууд, хүдөө-ажахын машин- нүүд, автомашинанууд, түхээрэлгэнүүд үгтжэ, колхозуудта адуу морид ба ашаг шамэтэ мал үгтжэ, сүлөөлгэдһэн районуудай колхозуудта гүр- нэй тубалахы эмхидхэн үгтэһэн байха юм. Мүн хүрэнгэ ба тэжээлээр ехэхэн тубалахы үзүүлгэдэ. Хүдөө ажахын продуктуудые тугшаалтын талаар үгтжэлгэнүүд үгтэһэн байгаа. Олонинтын барилга- нууды ба колхознигуудай гэрнүүдэ хэргэһэн бод- хоохы талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаба. Бүхы МТС үүд гол түлбэ хэргэһэн бодхоогдоһон байха юм.

Эдэ хэмжээ ябууланууд болбол сүлөөлгэдһэн районуудай колхозуудта ба тарьяналдай ажахы- нуудта тарилгын талмай дайнай урдахы хэмжээһэй үрбэнгү гурбан хуби хүртэр хэргэһэн бодхоохо ба мүн колхозуудтай ба колхознигуудтай малажалые ха- галһан үйлдбэри хэргэһэн бодхоохо арга-боломжо олоһон байна. Сталинградта ба Харьковта трактор- ны заводууд хэргэһэн бодхоогдоод хүдэлмэрилжэ байна. Шэнэнүүд Алтайска ба Владимирска трак- торна заводууд барилдаба, Липецк тракторна заво- дой барилга дүүрэгэ байна. Челябинска заводто тракторнуудые бүтээн гаргалга хэргэһэн бодхоогдо- ба. Дайсанай ээмдэлгын үедэ һүйдлэл бандаралда ороһон хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводууд үгтэһэн бодхооложо байна. Урдань сэрэгтэй за- вууды дүүргэжэ байдаг олон тоото заводууд үгтэһэн хүдөө ажахын машинанууды бүтээн гаргал- гала шэлжүүлч оруулагдаһан байха юм. Манай үйлдбэри болбол бүри мүнөө жэл соо хүдөө

ажахыда хэрэглэгдэхэ тракторнуудые ба хүдөө ажахын машинанууды бүтээн гаргалгаа нилээд ехээр дээршүүлхэ еһотой байна.

Колхозуудта ба совхозуудта сортовой тарилга- нууд ба үбшэ ногоо тариха ябадал хэргэһэн бодхоо- дожо байна, өдгөдһэн севообородууд хэргэһэн бод- хоогдожо ба хүдөө севообородууд зохоогдон та- бигдажа байна. Эдэ абтаһан хэмжээнүүдтэй ашаар хлогой тарилгын талмайнууды хэргэһэн бодхоохо ба тэрэһэй ургасые дээршүүлхэ хэрэгтэ мүнөөшье ехэхэн амжалтанууд туйлагдаад байна гэшэ.

СССР-эй Министруудэй Советээр ба ВКП(б)- гэй ЦК-гаар абтаһан тогтоолой еһоор, колхозуудта хүдөө ажахын артиллин Уставые хазайгуулан ябадалнууды ба үлшээлгэдһэн бусад дутуу дунда зүйлнүүдэ усадханын талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Мүнөө, амгалан сагай байгуулалтаа ороод бай- ханай хүүлдэ, манай парти ба гүрэнэй урда хойшо- луулагдашагүй шухала нимэ зорилго дахин шан- гаар табигдаад байна гэбэл, — богонихон болзор соо манай арад зондо элбэг дэлбэг өдөө хоол, манай хүнгэн ажайлэдбэрид түүхэй ад ба гүрэндэ шухала эдээ-хоолой ба түүхэй эдэй хурялгы бин болгожо шадха хэмжээтэйгээр хүдөө ажахыга дээршүүлэн хүгжөөжэ ябадалы хангаха зорилго мүн болоо.

Энэ зорилгы амжалтатайгаар ба богонихон болзор соо шийдхэһэн түлөө шухала гэбэл: 1. Партийна ба советскэ органуудтай, СССР-эй хүдөө ажахын Министрствын, СССР-эй совхозууд- дай Министрствын ба тэдэнэй нутагай органуудтай үгтжөө хүдөө ажахые удариһан хүтэлбэрлэхэ ябада- лы эрид найжаруулаха хэрэгтэй байна. Хүдөө ажа- хын бүхы хүтэлбэри болбол дорооһо дээрэ хүртэр хүдөө ажахын урда байгаа туйлай ехэ зорилгонууд- та зохио үлэмжэ үндэр хэмжээдэ үргэдхэхэ еһотой болоо.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрлэхэ талаар гарадаг ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдэ, тодорхойлодо саг болзор соон хэмжээ-заабари гаргахагүй ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй бэлхэлдэ ба үн- гэрлэгдэхэ хожомтоһон, колхозуудтай, совхозууд- дай, МТС-үдтэй ба районуудай хүдэлмэринтэ сэг- нэлтэ үгтэхэдэ түрүүлгэһэн ба гээдэгшэдэ бодо- то дээрнэ танин хаража болохо ба гээдэгшэдэ түрүүлгэһэй эрэгтэ хүртэр урагшан татаха арга олгодог тэдэнгэ тус тусгаарлан ондо ондоогоо хандаха ябадалай орондо, харин юрчны дунда жэшээһэй мэдээнүүдэ баяндалдаг бурву ябадал- нууды үгы хэхэ хэрэгтэй байна. Мүн колхозуудта ябуулагдаха саг үргэлжин үедэ шанга эмхидхэлэй хүдэлмэри ба кадрнууды хүмүүжүүлхэ хэрэгы захиралгаар һолитго, колхозуудтай түгүүлэгшэри ходоо хэлгэжэ байдаг, колхозуудтай доторгой де- мократиче эблэггэ гэхэ мэтн нимэ дутуу дунда зүйлнүүдэ тэсгэжэ болошогүй.

Партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудтай ударидалгад болбол хүдөө ажахые саг үргэлжэ ба шадалай һайнаар хүтэлбэрлэхэ еһотой ханч үялта даалгабари үгтэхэдэ тэрэһэйгээ дүүргэлгы эмхидхэлэй талаар хангалагдаггүй, нутаг нутаг дээрэ түсбэй дүргэлгы үндэ бүри шалгаха ябадалы эрхилдэггүй — нимэ албан хойрог ба бэһэг саар- ханай хүтэлбэри отго үгы хэхэ еһотой гэнэн шан- га эрилтэ тэдэнэй урда табигдана.

Арадай ажахын түсбэй хамта правительствын баталһан хүдөө ажахын түсбэ болбол областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта тусхайта жэлэй япарини 1-һээ орой бэшэ хүргэдхэхэ еһотой гэжэ тогтооно.

2. ВКП(б) гэй ЦК ба СССР-эй Министруудэй Со- веедэр үлшээлгэдһэн, — ажалта үдэрнүүды бурвуу- гар гаргалһаа, колхозуудтай нинтын газарые хул- гайлаха, колхозно ад зөөри үрхэхэ, хүдөө ажахын артиллин хэрэгы хүтлэхэ демократическэ үндээ һувринүүдэ эблэхэ ябадал дээрэ гараһан хүдөө ажахын артиллин Уставые эблэхэ ябадалнууды эсэ хүртэри усадхаха.

Хүдөө ажахын артиллин Уставые эблэхэ ба ха заагйуулан, ингэжэ хүдөө ажахые дээршүүлэн хүгжөөжэ ба колхозууды улам саашадан бэх- жүүлхэ хэрэгтэ наад шаруулан эдэ ябадалнуудай бин байгаа шар халда нутагай партийна ба со- ветскэ организацинуудтай үгтжөө колхозуудые хан- галтагүйгээр, заримдаа сэб сэхэ буруугаар влади- дажа байһан үлэмжэ боллоо гэшэ гэжэ ВКП(б)- гэй ЦК-гэй Пленум тоолоо.

3. Колхознигуудай ажалай эмхидхэл ба үлбэ- рилгэ дээрэ гараһан, колхозуудта ажалай бүтээсы улам саашан дээршүүлхэ ба олонинтын ажахые бэхжүүлхэ хэрэгтэ наад түбэг шаруулажа байгаа дутуу дунда зүйлнүүдэ зайлуулаха.

Эдэ дутуу дунда зүйлнүүд юун дээрэ гараһан гэбэл: ажалта үдэрнүүдэ бэшэхэдэ, мүн олзонуудаа хуваахада бригаданууд ба звенонуудай бодото хү- дэлмэрин үрэнүүдэ харангүй, харин тэгшдэхэжэ хувааха ябадал дээрэ гарана, энээн дээрэһэ үнэн сэхэ ба найнаар хүдэлмэрилдэхэ колхознигууд бол- бол колхознигуудай дунда байдаг холбог хомгой ба үншээ сэхэ бэшэ хүнүүдтэй һайн бэшэ байдалда ородог байна;

колхозуудта ажалай бүтээсын хуушарһан ба доо- гуур табигданан нормонууд бин байһан дээрэ гара- на. Энэ шар дээрэһэ ажалта үдэрнүүдэ үрхэхэ ябадал гарадаг ба ажалта үдэрнүүдэ гаргалһаа ябадалда еһотой һайн журам үгы байдаг юм.

Ажал хүдэлмэри түлбэрлэхэ һайнаар хүдэлмэ- рилдэхэ колхознигууды урмашуулаха үлэмжэ зүб арганууды колхозуудта байгаа үлэмжэ һэйн дий дүршэлнүүдэй үндэһэн дээрэ зохоожо гаргаха ба тэрэһэй бээдүлгы хангаха шухала байна.

4. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэри

эрид найжаруулаха хэрэгтэй, ушарынь хадаа эдэнгэ колхозно тарьялангай ургасын хуби заяан ехэнх- дээ дулдыдаг байна МТС-эй хүдэлмэрид байһан дутуу дунда зүйлнүүдэ тодорхойлодо: — мүнөө хүртэр тракторнуудай ба комбайнуудай хүдэлмэ- рин бүтээсэ гов доодо хэмжээдэ байдаг, трактор- нууды ба хүдөө ажахын машинанууды муугаар забарилдаг, тэрэһэй забарилгы хожомдуудад, МТС-үүдэй олон тоото директорнууд ба агрономууд- дай зүгһөө, мүн трактористнуудай зүгһөө тракторна хүдэлмэри саг соон ба үндэр шанартайгаар дүүр- гэхэ ябадалда харюусалгагүйгээр хандадаг, тинмэ хадаа колхозуудтай тарьялангай ургасые дээршүүл- хэ ябадалда харюусалгагүйгээр хандадаг ябадалнууды усадханын эрилтэ СССР-эй хүдөө ажахын Ми- нистрство ба тэрэһэй нутагай органууд, партийна, советскэ органууд ба МТС-эй директорнуудэй үмэнэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленум табина.

Эгэн шухала шанартай хүдөө ажахын хүдэлмэри- нүүдтэй түсбүүдэ дүгээрхэнээр МТС-эй хүдэлмэ- риндэ сэгнэлтэ үгэхэ еһотой байһан аад, харин зөөлэн газар хахалаһан тракторна хүдэлмэринүүдтэй түсэ- бые дүгээрхэнээр МТС-эй хүдэлмэрид сэгнэлтэ үгэдэг ябадалы буруу гэжэ тоолохо. Энэн дээрэ- дээ зарим МТС-үүд болбол тракторна хүдэлмэри- нүүдтэй түсбэе борнойлодо гэжэ мэтэ элдэб үнэһэн хүнгэн хүдэлмэрээр дүргэхэ гэжэ оролдодог байха юм. Трактор бүхэнээр зөөлэн хахалаһан ге- ктарай тоогой үндэр бүтээсы харуулын хойноһоо намнажа, МТС-үүдтэй ба тракторна бригадануудай олон тоото хүдэлмэрилгэд хадаа агротехникын эгэн хилбар эрилтэнүүдэ эблэхэ, тракторна хүдэл- мэринүүдтэй муу шанартайгаар хэхэ ябадал гаргадаг байна.

Гансал зөөлэн хахалаһан гектараар түсбэй дүүр- гэнээр МТС-эй хүдэлмэринүүдэ сэгнэдэг мүнөө үеын системые болуулаха ба гол шухала тра- кторна хүдэлмэринүүдэ дүгээрхэнээр МТС-эй хүдэлмэринүүдтэ сэгнэлтэ үгэхэ шэнэ журам тогтоо- хы СССР-эй хүдөө ажахын Министрствые уялгал- ха.

МТС-үүдтэ байгаа тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууды еһотой һайн журамта байдалда

оруулаха ба тэдэнэй хүдэлмэрин үлэмжэ үндэр бү- тээсы туйлаха, тракторна хүдэлмэринүүдтэй шана- рые дээршүүлхэ, МТС-үүдтэ трактористнуудай комбайнернуудай, бригадирнуудай кадрнууды бэ- лэдхэхэ хэрэгы найжаруулые СССР-эй хүдөө ажа- хын Министрство ба тэрэһэй нутагай органууды партийна ба советскэ организацинууды уялгалха.

5. МТС-үүдтэ, колхозуудта ба совхозуудта дүр- шэл ба мэргэжэл һайтай кадрнуудай дутагдалы богонихон болзор соо усадханы түлөө хүдөө ажа- хыда хэрэгтэй кадрнууды үргэн олоор бэлдэхэ ба мэргэжэли дээршүүлхэ ябадалы эмхидхэхэ; хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ехэнхи хубини үйлд- бэри дээрэ бэшэ, харин бэһэгтэй хүдэлмэри дээрэ хэрэглэдэг дээрэһэ колхозууд болбол өөрингөө ажахые эмхидхэхэ ба газар тарьяландаа, малажал- дай түрүү арганууды бээдүүлхэ хэрэгтэ саг соогоо шухала тубаламжа абадаггүй байна, тинмэһэ хүдөө ажахын эдэ мэргэжэлтэдэй кадрнууды нимэ буруу- гаар хэрэглэхэ ябадалы үгы хэхэ.

Хүдөө ажахын шэнэ тракторнуудаар, хүдөө ажахы машинануудаар, автомашинуудаар ханган зэбсэ- жүүлхэ, тэрэһине үтгэжүүлгэнүүдээр ба горючаар хангаха, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленум болбол тра- кторнууды, хүдөө ажахын машинанууды, тэрэһэй запасной частынууды, үтгэжүүлгэнүүдэ ба горю- чини үйлдбэрлэн гаргаха өөрингөө түсбэе дүүр- гэхэ ба үлчлэн дүргэхын талаар эршэмтэй шанга хүдэлмэри ябуулые нутагай партийна ба советскэ органуудһаа ба ажайлэдбэрин ударидашадһаа эринэ. Хүдөө ажахын захилнууды саг соон дүүр- гэхэ хэрэгы гүйсэд тоохогүй, шанар муутай продукци гаргадаг ажайлэдбэрин ба заводуудай зарим нэгэн хүдэлмэрилгэдтэй зүгһөө хуушан я- зын машинанууды бүтээн гаргаха гэһэн оролдо- гонууды гаргадаг ба шэнэ үлэмжэ үндэр бү- тээтэй конструкциин тракторнууды ба хүдөө ажахын машинанууды бүтээн гаргалгы хурдаг түргэнэр шудалха хэрэгтэ тэдэнэй хойшоо булал- данги байдаг гэхэ мэтэ нимэ ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдэ усадхаа шухала.

Дээрэ дүгээрхэдэ зорилгонуудһаа үндэлжэ, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумтэ тогтоохы хадаа:

Орооһо тарья үйлдбэрлгы дээршүүлхын талаар

Партийна, советскэ организацинууды, СССР-эй хүдөө ажахын Министрствые, СССР-эй совхозууд- дай Министрствые ба тэдэнэй нутагай органууды уялгалха гэбэл:

1. Гурбан жэлэй турша соо—1947, 1948, 1949 онуудта валова хурялгын талаар орооһо тарьянай үйлдбэрин дайнай урдахы хэмжээ хэргэһэн бод- хоохо ба табанжэлэй эсэстэ энэ хэмжээ үлэмжэ ехээр үлчлэн дээршүүлхэ.

Тарилгын талмайнууды үргэдхэхэтэй хамта, орооһото культурануудай ургасые дээршүүлхэ яба- далы гол зорилго гэжэ тоолохо. Энэ зорилгы бэ- лүүлхын түлөө намарай тарилгын парье, мүн зүүн районуудта хабарай шэнисын парнууды саг соон икахалга ба элдүрилхэ, хабарай культурануудай тарилгы намар хахалаһан газар дээрэ тариха, кол- хозуудтай ба совхозуудтай поли дээрэ гүйхэн хаха- лалгы усадхаа ба табанжэлэй эсэстэ бүхы кол- хозуудта ба совхозуудта зүб һайн севообородууды байгуулаха.

2. Правительствын тогтоон абтаһан түсбэй еһоор, орооһото культурануудай тарилгын талмай 1947 ондо 1946 онойхидо орхолдоо 6,3 миллион гектараар, тэрэһэй тоодо колхозуудта 5,7 миллион гектараар дээршүүлхэ ба 1948 ондо 1947 онойхидо орхолдоо 6,1 миллион гектараар, тэрэһэй тоодо колхозуудта 5 миллион гектараар дээршүүлхэ.

1950 ондо 127 миллион тоно хэмжээтэй орооһо тарьянай валова хурялта абаха гэһэн табан жэлэй түсбээр табигданан зорилгонууды забол дүргэхэ ба үлчлэн дүргэхэ ябадалы хангаха.

3. Новосибирск, Ростовско, Куйбышевска, Челя- бинска, Тамбовско, Ульяновска, Курска, Воронежско областнуудтэ гэхэ эргын нимэ гол районуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд бол- бол орооһо тарьянай үйлдбэри хэргэһэн бодхоохо ба хитжөө хэрэгы хангалтагүйгээр эрхилдэг ба Саратовска, Сталинградска, Пензенска, Курганска областнууд ба Красноярска хизаарта тарил- гын талмай ба орооһото культурануудай ургаса илангаа владанаар хэргэһэн бодхоогдожо байһание тэчлэггэхэ.

4. Эдээ-хоолой гол культура болохо шэнисын үйлдбэри дээршүүлхэ:

а) намарай шэнисын талаар—Украинска ССР- та, Краснодарска ба Ставропольска хизаарнуудта, Ростовско, Крымскэ, Воронежско, Курска област- тынууд ба Моллауска ССР-тэ 1949 ондо намарай шэнисын үйлдбэрин дайнай урдахы хэмжээ хэргэһэн бодхоохо, ургасые ехэхээр дээршүүлхэ эдэ районуудай колхозуудта намарай шэнисын тарил- гы 1947 оной намар 1946 ондо хуряһан талмай- дань орхолдоо 1500 мянган гектараар дээршүүлхэ ба тэрэһэй хэмжээ 7,2 миллион гектар хүргэхэ, тэрэ- нэй тоодо, Украинска ССР-тэ 4,4 миллион ге- ктар хүргэхэ, 1948 ондо 8,8 миллион гектар хүр- гэхэ ба тэрэһэй тоодо Украинска ССР-тэ 4,8 мил- лион гектар хүргэхэ.

Намарай шэнис тариад бусад районуудта илангаа Повольжын, Узбекскэ, Таджикиска ССР-нүүдтэй районуудта, Казахска ССР-эй урдахы областнуудта, Киргизскэ ба Азербайджанска ССР-нүүдтэ ургасые ехэхээр дээршүүлхэ ба валова хурялты дээршүүлхэ ябадал хангаха.

б) хабарай шэнисын талаар — СССР-эй Ми- ниструудэй Советтэ тогтоолой еһоор, мүн райо- нуудай (Сибиринь, Уралай ба Казахска ССР-эй

зүүн-хойто областнуудай колхозуудта тарилгын талмай 1324 мянган гектараар дээршүүлхэ, тэрэ- рэһэй хэмжээ 1947 ондо 7,9 миллион гектар 1948 ондо 9,4 миллион гектар ба 1949 ондо 11,4 миллион гектар хүргэхэ, ургасые дээршүүлхэ яба- дал хангаха. Хабарай шэнисын түрүүһин элжээ- ндэ залог дээрэ, залогой перлог дээрэ ба зайлсын пар дээрэ, мүн намарын сээрээр дахин хахалаһан пар дээрэ ба намарай пар дээрэ тариха.

Поволожье (Куйбышевска, Саратовска, Ста- линградска ба Ульяновска областнуудта) нама- рай шэнисын, илангаа хатуу сортын шэнисы- нүүдтэй тарилгын талмай ехэхээр үргэдхэн дээршүүлхын түлөө хэмжээнүүдэ абаха, эдэ област- нуудай колхозуудта хабарай шэнисын тарилгын талмай 300 мянган гектараар дээршүүлхэ, тэрэ- рэһэй хэмжээ 1947 ондо 2,4 миллион гектар ба 1948 ондо 3 миллион гектар хүргэхэ, шэнисын тарилгада залог ба хуушан зайлса газарнууды хүргэлхэ, гандуу заволжско районуудта хаба- рай шэнисын тарилгы улам саашадан үргэдхэхэ

Хара бэшэ хурьһэтэ областнуудай колхозуудта хабарай шэнисын талмай 200 мянган гектараар дээршүүлхэ ба тэрэһэй хэмжээ 1947 ондо 1,6 миллион гектар ба 1948 ондо 1,8 миллион гектар хүргэхэ. Мүн хабарай шэнис тариад бусад районуудта тэрэһэй ургасые ба валова хурял- ты дээршүүлхэ ябадал хангаха.

Украинска ССР-тэ хабарай шэнисын үйлдбэри ехэхээр гээдэхэ байһание тэмдэглэхэ. Эдээ- хоолой нимэ ехэ снэтай культура болохо хабарай шэнисы тариха ябадалы Украинска ССР-эй колхозуудта ба совхозуудта жэлээ жэлдэ газар- шалан түржэ байһан ба үржэл ехэтэй хара хурь- һатй газарнууды сан багабай тэгжээлэй культу- рануудтай, илангаа ячменин тарилга доро хэр- гэлжэ байһан ябадалы болошогүй гэжэ тоолохо. 1947 ондо Украинан колхозуудта хабарай шэнисын тарилгы 1946 онойхидо орхолдоо 182 мянган гектараар дээршүүлхэ, тэрэһэй хэмжээ 750 мянган гектар хүргэхэ, саашан жэлүүдтэ хаба- рай шэнисын тарилгы улам саашадан үргэдхэхэ ябадал хангаха.

5. Хара бэшэ хурьһэтэй районуудта, централь- но-харшоройто областнуудта, Украинан хойто областнуудта Повольжын барун эрвын райо- нуудта ба бусад районуудта намарай хара тариа тариха ургуулаха ябадалы дээршүүлхэ талаар хэмжээнүүдэ абаха.

Намарай хара тарьянай тарилгы үргэдхэхэ ба тэрэһэй ургасые дээршүүлхэ талаар республика- нууд, хизаарнууд ба областнуудта үгтэхэ даалгабаринууды тодорхойлые СССР-эй Ми- ниструудтэй Советтэ дурдаха.

6. Илангаа Пензенска, Сталинградска, Ульяно- вска ба Рязанска областнуудта, Татарска, Башкирско ба Мордовско АССР-нүүдтэ ба Украинска ССР-тэ орооһото бобово культурануудай үйлдбэрин хан- галтагүй байдалда байһание тэмдэглэхэ, СССР соохи колхозуудта орооһото-бобово культуранууд- дай тарилгын талмай 300 мянган гектараар дээрш- үллэхэ ба тэрэһэй хэмжээ 1947 ондо 1,3 миллион гектар хүргэхэ ба 1948 ондо 1,6 миллион гектар хүргэхэ, УССР-тэ, Союзай центральна ба зүүн райо-

(Ургэлжэлэнь 2-дохи нюурта).

Дайнай нүүлэй үедэ хүдоо ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

Нүхэр АНДРЕЕВЭЙ элидхэлээр абтаһан ВВП(б)-гэй ЦН-гэй Пленумэй тогтоол

(Ургэлжэлэл. Эхиничь 1-дэхи чоурта).

вудта горохын тарилгануудые хурдан түргэнээр нэггээн бодхоохо ябадалда онсо анхаралаа хандуулжа, эдэ культурануудай ургасые нилээд дээшлүүлхэ. Фасолин тарилгыг үргэдхэхэ ба ургасые дээшлүүлхэ. Центральн-харашоройто областьнуудта, Поволжьеын районуудта ба Украинск ССР-эй модото талада чечевичын, илангага эзэнэй чечевичын сортинуудай тарилгыг дээшлүүлхэ ябадал хангаха.

7. СССР соо колхозуудта кукурузын тарилгын талмайе 1947 ондо 280 мянган гектараар дээшлүүлхэ ба тэрэнэй хэмжээ 2250 мянган гектар хүргэхэ ба 1948 ондо 2700 мянган гектар хүргэжэ, кукурузын ургасые ехээнээр дээшлүүлхэ. Байн жэлүүдтэ кукурузын тарилгыг, мур хоорондын газарай элдүүрилгэе ба хурялгыг механизацила ябадал хангаха. Кукурузын ургасые дээшлүүлхын зорилгоор 2—3 жэлэй турша соо тэрэнэй тарилгыг нилээд ехэ хэмжээтэйгээр гибриднэ хүрэнгөөр тариха ябадал хангажа, хойшдоо гибриднэ хүрэнгөөр үргэлжэ дээрэ тариад болохо. Урэнэй тариа тариад ажалтай колхозуудта ба совхозуудта кукурузын гибриднэ хүрэнгөөр үйлдбэрилгэе эмхидхэхэ СССР-эй хүдөө ажахын Министрествые уялгалха.

Кукурузын нэгдэхэ генерация гибриднэ хүрэнгөөр колхозуудта ба бусад ажахынуудта тушаажа абахада элхитэ хүрэнгүүдтэй адлаар абаха.

8. СССР соо колхозуудта тарштын тарилгын талмайе 1947 ондо 420 мянган гектараар дээшлүүлхэ ба тэрэнэй хэмжээ 1,5 миллион гектар болгохо ба 1948 ондо 1,7 миллион гектар болгохо, тэрэнэй ургасые нилээд ехээр дээшлүүлхэ ябадал хангаха.

9. 1939 ба 1940 онуудта просой культурын үндэр ургасын түлөө тэмсээн колхозуудай, совхозуудай ба хүдөө ажахын наукин дүй дуршалье хэрэглэжэ просын ургасые нилээд ехээр дээшлүүлхэ. 1947 ондо 1939 ба 1940 онуудай жэшээгээр колхозуудта ба совхозуудта 1 миллион гектар тарилгын талмай дээрхэ дунда хэмжээгээр гектар бүхэнэй 15 центнер просо ургуулхын түлээ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна академие хабаадуулжа тэмсэл эмхидхэхэ СССР-эй хүдөө ажахын Министрествые ба СССР-эй совхозуудай Министрествые уялгалха.

10. СССР соо колхозуудта рисэй тарилгын талмайе 15 мянган гектараар дээшлүүлхэ ба тэрэнэй хэмжээ 1947 ондо 150 мянган гектар хүргэхэ ба 1948 ондо 160 мянган гектар хүргэхэ. Рисэй ургасые дээшлүүлхэ. Рис тариад районуудта севооборотууды хурдан түргэнээр зогсон байгуулха ба рисэй полинууды уялха ябадал зүбөөр эрхилхэ.

11. Сэбэр парнууды артын болзориудта хахалха ба зүгэй сагай хутгасаа соо 3-наа үсөөн бэшэдэхин, харин урда районуудта 4 дахин элдүүрилгэ хэжэ ябадал хангаха. Эртнэ сэбэр парнуд болбол урда районуудта ба хойто Кавказда майн 27-ноо орой бэшэ хахалгада ба мүн бусад районуудта июнин 10-наа орой бэшэ хахалагдаха еһотой гэжэ тогтоохо, харин 1947 ондо колхозуудай ба совхозуудай шэралын хүснүүдэй ресурснууд шанта байдалда оройон дээрхээн урда районуудта ба Хойто Кав-

казда парай хахалгые июнин 10-наа орой бэшэ мүн бусад районуудта июнин 20-ноо орой бэшэ дүргэхэ гэжэ онсолон тогтоохо.

12. Бүхэ областьнуудта, хизарнуудта ба республикануудта намарай ба хабарай ороһото культурануудые районированна ба үлэмжэ ехэ ургасатай сортотой хүрэнгөөр тариха ябадалда үргэлжэ дээрэ шэлжэн оролыг 1949 онһоо оройтонгуй дүргэхэ ба хуушарһан ба бага ургасатай сортын хүрэнгөнүгдэй орондо шана ба үлэмжэ ехэ ургасатай районированна сортын хүрэнгөнүүдые хурдан түргэнээр үргүүлхэ тушаа хэмжээнүүдэ абаха.

СССР-эй хүдөө ажахын Министрествэдэ тэрэнэй Главнэ сортовой управлиндэ ба Министрествын дэргэдэхэ ороһото культурануудай сортнуудые туршан шалгахэ Гүрэнэй комиссида нотаг нотагай эрхэ байдалда таарамжатай, үндэр ургасатай сортнуудые гаргаха талаар селекционо хүдэлмэрин болбол мүнөө хүртэрэ хүдөө ажахын эрилтүнүдхэ гэгдэнгэй байна гэжэ тэмдэглэхэ. Хуушанай үндэр ургасатай сортнууд болбол илангага хабарай шэнинсын талаар олон тоото районуудта гээгдэжэ үгы болон байна, нихэдэ шлээ үлэмжэ ехэ ургасатай сортнууд болбол хүдөө ажахын үйлдбэрилгэе гон хэ удаанаар нэбтэрүүлгээжэ байна. Сибирин колхозуудта мүнөө хүртэрэ үбэлэй хүйтэнчлэсэжэ шадхаа сортын намарай шэнинсэ үгы байха юм.

Селекционо үрхэ хүрэнгын ажахын хүдэлмэрин эмхидхэхэ найжаруулха, хүдөө ажахын органоудай селекционо туршалгын эмхизүргээнүүдэй ба селекционерүүдэй урда дүтын 2—3 жэлэй турша соо нотаг нотагай эрхэ байдалда тааруу, үндэр ургасатай ороһото, ороһото-бобово, тоһолг культурануудай ба үбнэ ногоонуудай эрхнм сортнууды бин болгон гаргахын зорилго табиха.

Сибирин ба Уралай саадахи районуудта хабарай тарилгын ба тариа хурялгын хүдэлмэрин илангага ехэ харюусалгата үнүүдтэ туршаха ябадал гарадаг ушарые нулуурулхын түлээ тэнхлэхэ колхозуудта эртэ эдешэдэг ба мүн үлэмжэ орой эдешэдэг сортын тарилганууды эрхилхэ, эдэ тарилгануудай үндэр ургаса абалгы хангаха. Энэ оройн селекционо эмхизүргээнүүд болбол хабарай эртэ эдешэдэг сортын үндэр ургасатай шэнинсэнүүды бин болгохын талаар хүдэлмэрнэ шалгалха еһотой.

13. 1947 онһоо эхилэд гол шухала ороһото культурануудай талаар тарилгын талчйнууды тусбэлхэ журам ба тус тусгаар ороһото культурануудай тарилгын тусбэе колхоз бүхэндэ хүргэдэг абалды дахин нэргээжэ.

14. Ороһото тарилга эрхилдэг гол шухала районууды, илангага колхозно айл бүхэндэ үлэмжэ ехэ тарилгын газарай талмай хүртэдэг районууды (Сибирь, Хойто-Кавказстан, Поволжье) тракторнуудаар, комбайнуудаар, бусад хүдөө ажахын машинануудаар ба автомобильнуудаар түрүүшын ээлжэндэ хангаха шухала гэжэ тоолохо. Ороһото тарилгын ажалай механизацие дээшлүүлхын түлээ дүтын жэлүүдтэ өөрөө ябадал комбайнууды, тракторна дисковые лучилгинууды, хиндэ дисктэй борнионууды, кукуруза тариха квадрата гнездовой селжанууды, нүүдэл зерно сучилжаныуды, ороһото арилгаха сложна машинууды үргэнээр нэбтэрүүлхэ.

II.

Техническэ культурануудай үйлдбэрилгыг ехэ болгохо талаар

1947 оной гүрэнэй түсэбтэй болон табанжэлэй даалгавартай зохиолдуун, техническэ культурануудай: хлопок, лен-долгунец, сахарна свекло үйлдбэрилгын сэрэжэй урда тээхи хэмжээдэ гурбан жэлэй турша соо—1947, 1948, 1949 онуудта хүрэд, үлүүдэн гарыхы партийна ба советскэ организацинууды, СССР-эй хүдөө ажалай Министрествые, СССР-эй совхозуудай Министрество болон тэдэй нотагай органоуды уялгалха.

Ургасы дээшлүүлхын тулада техническэ культуранууды хайн газарта тариха, тэрнэй тарилгыг намар хахалһан парта, хажэ, тарилгын урда тээ сурьһынь хайса элдэхэ ябадалы хангаха, тарилга ба ряд хоорондын алдүүрилгы хана саг соонь ехэ минеральна үтэгжүүлгэнүүды хэрэглэхэ ябадалы ехэ болгохо, убалуурин газары дүрэн хэрэглэхэ ушартай.

Хлопогой талаар

1. 1946 ондо хлопок тариад ажалтай гол районуудта—Узбекскэ, Таджикскэ, Азербайджанскэ ССР-нүүдтэ—хлопогой ургаса дээшлүүлгэдээн ба валова хурялган ехэ болон байна гэжэ тэмдэглэхэ.

Эгээр хлопок ургуулха ажалы саашаада дэбжүүлгэе хаатуулжа байһан ехээн дугуунууд хлопок үйлдбэрилгэдэ үнөө бин зандаа. Хэдэ гэдэн районуудта, илангага Узбекскэ ССР-тэ убалуурин газары буруугаар хэрэглэжэ байһан дээрхэ нилээд ехэхан убалуурин газар хүдөө ажалта хэрэглэгдэхэ болчхой. Убалуурин системүүды буруугаар ашаглаха, механизациуды дугуугаар хэрэглэхэ, газар өлдүүрилхэ, уялха ба бусад хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдэй болзор ба намарай талаар агротехникын эрилтүнүүды эблэхэ ябаданууд үзэгдэнэ, үбнэ ногоо тарилга аалиганаар хүгжөөгдэжэ ба севооборотууд хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэжэ ба ашаглагдажа байна.

Хэдэ хэдэн областнууд ба районуудта колхозууд болон совхозууд хлопогой ургаса багаар үбэлтэжэ ба тэрнине бэвдэхэ гүрэнэй түсэбүүды дүргэнүүг.

1946 ондо хлопогой ургаса Хорезмскэ, Урда-Кавказстанскэ областнуудта ба Узбекскэ, Туркменскэ ССР-нүүдэй бусад хэдэ хэдэн районуудта илангага хангалтагүйгөөр абтаһан байгаа.

2. Хлопок ургуулха ажалы түргэнээр нэггээн бодхоохо ба саашаада дэбжүүлхын зорилгоор, хлопчатниг тарилгын талмай 1947 ондо 165,6 мянган гектар хүртэр ехэ болгоод, 1947 ондо тэрэнэй тарилгыг 1467 мянган гектар ба 1948 ондо 1530 мянган гектар болгохо.

1950 ондо хлопогой ургасын валова хурялгыг 3,1 миллион тонно болгохо гэдэн табанжэлэй түсэбтэй дүргэхэ ба үлүүдэн дүргэхэ ябадалы хангаха.

3. Хлопок тариад бүхэ республикануудта убалуурин газары хужартай ба намар болгонгүйгөөр, байһан убалуурингаа газары зүбөөр ба дүрэн

хэрэглэхэ болоно. Илангага Узбекскэ, Таджикскэ, Туркменскэ, Киргизскэ ба Казахскэ ССР-нүүдтэ хэрэглэгдэхэ болжо хаягдаһан убалуурин газарнууды 1947—1948 онуудта нэргээжэ.

4. Газар уялха ба хатааха системнүүдэй техническэ байдалы найжаруулха. Газар уялха нормонууды эбдэнгүйгөөр, газараа уялха, уыы зүбөөр хэрэглэхын хойноһоо хиналгы шангалдаха. Колхозууд ба совхозуудта уна хэрэглэхэ ябадалы гуримшуулха, газараа уялха техникы найжаруулха, борозда татажа газараа зүбөөр уялха ябадалы хаана-яанагүй нэбтэрүүлхэ ба хэтэрхы ехэ уна гаргажа хлопчатнигы уялдаг ябадалы усадхэха.

5. Хлопок тариха гол хүдэлмэринүүды механизацила хэмжээ 1950 ондо нимэ хэмжээндэ хүргэхэ гэдэл: хахалга ба тарилгаар 95 процент, утаашан культивацилгаар 90 процент, хүндлөөшхэ культивацилгаар 40 процент, хлопок хурялгаар 30 процент ба ворохосбарылгаар 60 процент.

6. 1947 ондо хлопок тариад республикануудай колхозуудта ба совхозуудта 565 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды абаашаха ябадалы хангаха.

Сахарай свеклын талаар

7. Сахарай свеклын ургаса ба гүрэндэ тушаалга илангага свекло тариад гол районуудта—Украинскэ ССР, Курскэ, Воронежскэ ба Тамбовскэ областнуудта нилээд бага болон ябадалы тэмдэглэхэ.

Сахарай свекло үйлдбэрилгыг түргэнээр нэггээн бодхоохо ба саашаада ехэ болгохын зорилгоор, сахарай свекло тариха талмайе 1947 ондо 120 мянган гектар хүртэр намээхэ, тэрэ тоодо Украинскэ ССР-тэ 93 мянган гектар болгохо, мүн тэрнине 1947 ондо СССР дотор 1058 мянган гектар ба 1948 ондо 1319 мянган гектар болгохо.

8. Свекло тариад колхозуудта бобово ба залаата олон жэлэй үбнэ ногоо тарилгайтгаар севооборотууды нэггээн бодхоохо ба зүбөөр хүтэлдэг болохо ябадалы 1949 ондо дүргэхэ. 1947—1948 онуудта сахарай свеклын тарилгыг урда жэлэйнь суур зуурта хаха саг соонь уришалан лүшени хажэ намар гүнзэгыгөөр хахалагдаһан парта хажэ болно. Сахарай свеклын тарилгыг эртын богонихон болзорто 6—7 үдэрнэ дээрэ бэша болзорто хажэ ба тарниине эртын ороһото культурануудай тарилгыг олоороо хажэ ахилхэтэй сасуу захалха ушартай.

9. Сахарай свеклын хүдөө ажалай хоронтотой тэмсэл хаях, тинхэдэ сохо хорхойнуудтай тэмсэхын тулада таханууды үргэнээр хэрэглэхэ, хүдөө-ажалай хоронтотой тэмсэхэ шухала зэмсэгүүд болохо—хоро химикадууды, сүрхэхэ ба сасаха зэмсэгүүды хана саг соонь бадэжэ ба колхозуудта, совхозуудта болон МТС-үдтэ абаашаха, мүн тэршэлэн хүдөө ажалай хоронтотой тэмсэхын ту-

лада простой язын зэмсэгүүды колхозуудта бэдлэхэ ябадалы хангаха.

10. 1947 ондо сахарай свекло тариха газарта хэрэглэхын тулада 397 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгын зүйлнүүды абаашаха ябадалы хангаха.

11. 1949 ондо сахарай свекло тариха хүдэлмэрин механизацилыг намарай гүнзэгы хахалгаар—100 процент, тарилгын урда тээхи культивацилгаар—85 процент, тарилгаар—90 процент, ряд хоорондын алдүүрилгээр—75 процент, свекло-подземнигөөр малгалгаар—80 процент болгохо ба свеклокомбайнууды хэрэглэхэ ябадалы хангаха.

12. Свекло-подземнигууды забарилжа ба хүдөө ажалай зохихо багажа зэмсэгүүды бэдлэхэ, мүн тарилгын колхозуудай, МТС ба сахарна завдуудай мори унаагай ба автомобильна транспортны бэдлэхэ болон тэрнине дүрэн хэрэглэхэ, сахарай свеклын ургасы хурялгада ба тарниине бэдлэхэдэй пунктуудта зөжэ абаллада хаха саг соонь бэдлэхэ ябадалы хангаха, тинхэдэ энэ халаа ургасын гээлтэтэй тэмсэхэ ба гүрэнэй үмэнэ өһадынгөө уялганууды колхозуудай дүргэхэ хэрэгтэ туйлай шухала услоничүүдэй нэгэниний мүн гэжэ анхаралдаа абаха ушартай.

Свекло тариад районууды транспортаар хангаха ябадалы найжаруулхын зорилгоор, юрын ба шоссейнэ харгунууды найлбан сабаха болон тэрнине бүрин бүтнөөр байлгахэ. 1947—1950 онуудта сахарай свекло үлэмжэ ехээр эвдэг районуудта шоссейнэ ба узкоколейнэ түмэрхаргунууды байрха.

Лен-долгунец ба үлүүдэй талаар

13. Кировскэ, Костромскэй, Ярославскэ, Калужскэ, Новосибирскэ, Ивановскэ областнуудта болон Удмуртскэ АССР-тэ лен ба Пензенскэ, Брянскэ Курскэ областнуудта болон Мордовскэ АССР-тэ үлүүдэй тарилгын ехээр хороһон, тэрэнэй ургасын ба гүрэндэ продукция тушаалгын бага болониние тэмдэглэхэ, мүн таршэлэн Белорусскэ ба Украинскэ ССР-тэ лен ба ула тариха ажал аалиханаар нэггээнгэжэ байна.

Эдэ областнууд ба республикануудта нотагай партийна, советскэ ба хүдөө ажалай органоудай зүгнөө лен ба ула тариха хэрэгтэ еһотой ехэ анхарал хандуулагдангүй, тэрэнэй эсастэ лен ба ула ургуулха агротехникэ гэшэ доодо хэмжээндэ табантай байна. Тарилгань тон ехээр оройтожо ба муугаар бэдлэгдэн газарта хэгдэнэ. Ургаса хурялгада хада саг соогоо бэша ба ехээн гээлтэтэйгээр хэгдэжэ байха юм. Лен ба үлүүдэй түрүүшын болбосоруулга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Ленинэ мангала ба сохило оройтоод байхадань, леной үрнэ нилээд ехээр гээгдэнэ, тинхэдэ леной солемы оройтожо дэлгэхэ, дэлгээгдэдэ хэбтээн леной хойноһоо муугаар ажалан хараха ба ленине сагһаан үлүүсэ зөбтүүлхэ ябадал дээрхээ леноволокно ехээр гээгдэдэг ба тэрэнэй шанарын мууладаг байха юм.

14. Лен ба ула үйлдбэрилгыг түргэнээр нэггээн бодхоохо ба саашаада улам ехэ болгохын зорилгоор:

1947 ондо СССР дотор лен-долгунцын тарилгын талмайе 366 мянган гектараар ехэ болгохо, тэрэ тоодо колхозуудта 223 мянга гектара хүргэхэ ба мүн тэрэнэй тарилгыг 1947 ондо 1300 мянган гектар болгохо, тэрэ тоодо колхозуудта 1014 мянган гектара хүргэхэ ба 1948 ондо 1580 мянган гектар болгохо, тэрэ тоодо колхозуудта 1240 мянган гектара хүргэхэ.

1950 ондо леноволокной валова хурялгыг 800 мянган тонно хэмжээтэй болгохо гэжэ табанжэлэй түсэбтэ тогтоогдон даалгавары хэлсэнгүйгөөр дүргэхэ ба үлүүдэн дүргэхэ ябадалы хангаха.

15. Дунда-орой ба урда зүгэй ула тариха талмайе 1947 ондо СССР дотор 108 мянган гектараар намээжэ, тэрэ тоодо колхозуудта 67 мянган гектар болгоод, тэрнине 1947 ондо 337 мянган гектар ба 1948 ондо 506 мянган гектар болгохо.

16. Леной ургасы дээшлүүлхын тулада, олон жэлэй үбнэ ногоо—клевер ба темфеевскэ тариха ябадалы үргэдхэхэ, 1950 ондо лен тариад гол ажалтай районуудай колхозуудта леной тарилгы олон жэлэй үбнэ ногоо тариха газарта хажэ ябадалы хангаха. 1948 онһоо эхилэхэ лен ба ула тариха ябадалы намарай сагта хахалһан пардээр дүрэн хэдэг болохо. Гурбан жэлэй турша соо лен ба ула колхозуудта рязовой селжанүүдээр тариха ябадала хүсэд орохо, тинхэдэ хурялга ба сохилгы хурялгын машинаар ба молотилкануудтаар хажэ ябадалы хангаха.

17. Лен-долгунец ба үлүүдэй талаар үрнэ тариад колхозууд ба станцинуудай тоень олошоруулжа, ойрын хоер-гурбан жэл соо лен ба үлүүдэй тарилгы нотаг дээрэ найжаруулагдан сортовой үрнээр хүсэд хангахын тулада, үрнэ гаргаха тушаа талда даалгаваринууды тогтоохо. Волокногой талаар болон мүн үрнэньиы талаар үндэр ехэ ургаса үгдэлг лен-долгунцын ба үлүүдэй шлээ сортинууды бин болгохо тушаа селекционо хүдэлмэрин найжаруулха.

Каучук гаравг ургажалай талаар

18. Натуральна каучук үйлдбэрилхын тулада түүхэй эдэй тогтуруудтай базые түргэнээр бин болгохын зорилгоор, каучук гарадаг культуранууд болохо кок-сагыз, гваюша ба тау-сагыз тариха талмайе нилээд үргэдхэхэ ба тэрэнэй ургасые эрид дээшлүүлхэ шухала гэжэ тоолохо. 1947 ондо кок-сагызын тарилгын түсэбне хэлсээнгүй дүргэхэ ябадалы хангаха, 1947—1948 онуудта кок-сагызын тарилгы гол түлээ Белорусскэ, Украинскэ ССР-нүүдтэ, Чувашскэ ба Башкирскэ АССР-нүүдтэ, Курскэ, Владимирскэ, Орловскэ, Тульскэ, Горьковскэ ба Рязанскэ областнуудта хажэ. Кок-сагызын тарилгыг хэтэрхэй ехээр бутаргажа тараангүйгөөр тон гүрүн энэ культуры ургуулха тушаа гүднэй дүршэлтэй болон колхозуудта кок-сагыз тариха.

19. Кок-сагызы ургуулха түрүү агротехникы үргэнээр нэбтэрүүлхэ гэдэл: минеральна ба органическэ үтэгжүүлгын зүйлнүүды хэрэглэжэ намар гүнзэгыгөөр хахалһан парта тариха, энээнэй тарилга хажэ болон алдүүрилхэ тогтоогдон болзорнууды наринаар сахича, тарилгын хойноһоо оролдотойгоор харуулха. Кок-сагызын сортогой ба найжаруулагдан үрнэ үйлдбэрилхэ тушаа үрнэйн ажалтай колхозууд ба совхозууды бин болгохо.

20. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай нау-

каноудай Бүхэсоюзна академие хабаадуу кок-сагызы вегетативнаар үсхэн ургуулха ба тинхэтэй хамта тэрнине үйлдбэрилгэе нэбтэрүүлжэ арга шудалха ябадалы үргэдхэхэ, мүн тэрэ УССР-эй уялалагдаггүй гэдэ газартай районуу гар-сагыз ургуулха арга шудалхыне СССР-эй ажалай Министрествые уялгалха.

Тамхи ба махоркын талаар

21. Краснодарскэ хизаарта, Украинскэ ССР-тэ, Крымскэ областто тамхинай ба Ростовскэ, Тамбовскэ, Рязанскэ областнуудта Мордовскэ АССР-тэ махоркын ургаса нилээд болониние тэмдэглэхэ, тамхи ба махоркын үрнэсын бага болон ушарын хадаа, тэндэхэ юрэн партийна ба советскэ органоуд эдэ культуранууд үйлдбэрилгэдэ анхаралаа хүсэд табилдаггүй, агротехникы эбдэдэг, ургаса хурялахда гээлтэ болдог, парниково ба хатаалгын ажахын хангалта байдаг дээрхээ болохо.

Тамхи тариха талмайе 15,3 мянган гектараар махоркы 32 мянган гектараар ехэ болгоод, 1947 ондо тамхи тарилгыг 98,2 мянган гектар хүргэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта—83,8 мянган га ба махоркы 129 мянган га болгохо, тэрэ тоодо колхозуудта 116,5 мянган га болгохо ба 1948 ондо махоркын тарилгыг 101,4 мянган га хүргөөд, тэрэ тоодо колхозуудта—87 мянган га ба махоркоор 119,5 мянган га хүргөөд, тэрэ тоодо колхозуудта—87 мянган га болгохо.

22. Бүхэ тамхи тариад колхозуудта тамхи махоркын рассалье артын болзорто ургуулхын тулада өөрнэй эрилты хүсэд хангаха хэмжээтэй агротехникы эмхидхэлгы хангаха, Тамхи махорко хатаахын тулада колхозуудта бин байхатаалгын байранууды 1947—1948 онуудта гэгэн бодхоохо, мүн таршэлэн тамхи тариад хажэ бүхэн өөрнөө эрилты дүрэн хангахаар хатаалгын байратай болониние тулада тамхи хатаахы шэнэ байрануудай барилга хажэ болно. Тамхи махорко тарихын тулада буртаг үбнэ үрмэдэйгөө тон сабэр, намар хахалагдаһан, хайн шанар үтэгжүүлгэдэн газары татаджа үгэхэ.

Тамхи ба махорко буулгаха болон харуулхы ажалы үсхэнээр буулгаха нормые хүсэд сахича эрхим агротехникэскэ болзорто үнэргэхэ, тинхэдэ эдэ культурануудай ургаса хурялгыг хүйтэн болохоо түрүн дүргэжэ илангага хурялгын хатаалгын үедэ ургасын гээлтэ болохо ябадалы гаргахагүй.

Торгоной эмэл тухай

23. 1948 ондо кокононуудай валова хурялгыг дайнай урда тээхи хэмжээндэ бага бэшээр абаха ябадалы хангаха.

Нүүлэй жэлүүдтэ торгоной модо тариха ябадал тон ехээр хороһон, тэрнине отлоһон, гэмтэн ба хатаһан ябадалнууд илангага Узбекскэ, Казахскэ, Туркменскэ ба Киргизскэ ССР-нүүдтэ болониние тэмсэжэй гэжэ тоолохо. Торгоной ажалы хүгжөөхэ гол услон хадаа тэмжээлэй ба зые түргэнээр нэггээн бодхоохо ба үргэдхэхэ ябадал болохо байһан хадань торгомо модо буулгал талмайе нилээд үргэдхэхэ, тэрэнэй хойноһоо харуу хурялгы найжаруулха, плантацануудай шэнэргэе ябадалы усадхэха ба торгомо модоной ургаса еһотой сортинууды үргэнээр нэбтэрүүлхэ. Дунда Азин ба Закавказзин районуудта торгомо ажалы саашаада үргэнхын хажуугаар, РСФСР-тэ, Украинскэ ба Молдавскэ ССР-нүүдтэ торгомо ажалы үргэдхэхэ болон тутовошы, мүн дубовошы шелкопрядта хэрэгтэй тэмжээлэй баазы бин болон тушаа хэмжээ абаха.

Кокономорилкын, коконо хатаалгын ба гренажы заводуудай шэнэ барилга хажэ.

Цитрусозва культурануудай ба сайн таллар

24. Субтропическа районуудай хүдөө ажалай партийна ба советскэ органоудай үмэнэ цитрусозва үрнүүдэй ба ногоон сайн набшануудай ургасы нилээд ехэ болгохо гэдэн зорилго табиха. 1948 ондо сортовой ногоон сайн набшаа суглуулха талаар дайнай урда тээхи хэмжээндэ үлүү гараха.

Цитрусозва культуранууды тариха талмайе 1947 ондо 27,5 мянган га ба сайн плантацануудай талмайе 60 мянган га хүртэхын тулада, 1947 ондо цитрусозва культуранууды тариха талмайе 20 мянган га хүртэр ба сайн плантацануудай талмайе 55,6 мянган га хүртэр ехэ болгохо.

Цитрусозва культуранууды тариха талмайе үргэдхэхэдэ иматта апельсинанууд ба лимонууды тариха болоно.

Мүн бусад субтропическа жэмэстэ культурануудай (маслина, инжир, гранат, хурма) тарилгы хангаха.

25. 1947—1948 онуудай турша соо сайн плантацануудай шэнэргэдгэе усадхэха, ургаса багатай цитрусозва модонууды шэнэлэн тариха ябадалы дүргэхэ, плантацануудай хойноһоо хүсэд хайн хуряулга табиха ба агротехникэдэ хайша хэрэжэ хандаха ябадалы болоулха.

26. Хүйтэнцог температуратай субтропическа зонын районуудта цитрусозва тарилга хэдэг болохын зорилгоор, апельсинуудай ба лимонуудай хүйтэннэ айхагүй, эртэ болбосордог ба үргэсэхэтэй сортинууды бин болгохо тушаа селекционо хүдэлмэри эмхидхэхэ, тинхэдэ эн

Ухааны дайнай хуулэй үедэ худоо ажахы хугжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

Нүхэр АНДРЕЕВЭЙ элдхэлээр абтаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол

(Ургэлжээлэй Эхинишч 2-дэхи ноурта).

Бүтээлгын зүйлнүүдэ 1947 ондо Грузинска ССР-гэргэжэ үгэхэ.

Сад ба виноград тариха ажалал талээр

27. 1947 ондо колхозуудта 16700 гектар шэнэ сад, 6700 гектар жэмэстэ модо ба 11400 гектар виноградинк буулгаха болон 1948 ондо 25 мянган гектар сад, 10 мянган гектар жэмэстэ модо болон 16 мянган гектар виноградинк буулгаха ябадалы дэбжүүлхэ, тинхэдэ мүнөө бии байһан сад, жэмэстэ модо ба виноградинкуудай ургасые дэбжүүлхэ.

28. Шэнэ сад, виноградинк болон жэмэстэ модо тариха ба тэдэнийн ээлбэхэ, мүн тэршэлэн колхозуудай, хүдэлмэришэд ба албахаашадэй ургасуушадар жэмэстэ модолы болон виноградинк ургасууды буулгаха ябадалы тарилгын материал хуудас хангахын тула, мүнөө бии байһан колхозно ба гүрэнэй питомникууды бүхэжүүлхэ болон шэнээр эмхидхэхэ.

29. Тухайн садовы машинанууды (садово плуг, борной, культиватор, плантажна плугууд) сад ба виноградинкуудай хоронтон ба үбшэнгэй тэмсэхэ шаартау, мүн тэршэлэн жэмэстэ салово эмсэг хэрэгсэлнүүдэ үйлдбэрлэн гаргалгы 1948 ондоо туршоо хэрэгсэхын худоо ажалалы машино-бүтээлгын Министерствэ уялгалха.

Соя ба клешевиннын талээр

30. Соя ба клешевиннын тарилгын талмай дап алханаар баргаан болхоожо байһанин тэмдэглэ. Илангаяа Краснодарска хизаарта ба Украинска ССР-тэ соя ба клешевиннын тарилгын талмай ба ургаса аалханаар баргаан болхоожо байна.

1947 ондо соя тариха талмай 52 мянган гектар болгожо үргэдхэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 29 мянган гектар тариха болон. Тинхэдэ соя тариха үргэдхэ урда тээхи хэмжээндэ 1948 ондо хүсэд үргэдхэн тула, тэрэнэй тарилгы 274 мянган гектара хүргэхэ; клешевиннын талээр 1947 ондо колхозуудта тарилгын талмай 48 мянган гектараар эхэ болгожо, тэрэнийн хамта 112,5 мянган гектар хүргэхэ ба 1948 ондо 150 мянган гектар хүргэхэ.

31. Соя ба Клешевиннын үндэр эхэ тогтууртай ургаса абыхын тула, эдэ культурануудай тарилгы намар хахалхан тарта хахэ, тинхэдэ Алас-Дурна үртэ соя тарилгы тарта хахэ болон. Соя ба клешевиннын ургасые эхэ болхоожо шэнэ сортнууды бии болгожо тушаа селекционно хүдэлмэриэ най-жаруулжа, хахардаггүй буурегтай клешевиннын сортны үйлдбэришэд үргэнөөр нэбэрүүлхэ.

1949 ондо соя ба клешевиннын бүхэ тарилгын талмай сортовой үрнөөр хангахын тула колхозуудта сортовой үрнэ үйлдбэрлгы эхэ болгохо.

Тобото культурануудай талээр

32. Наран сасэг тариха талмай 105 мянган гектараар эхэ болгодо, тэрэнийн 1947 ондо 3100 мянган гектара хүргэхэ болон 1948 ондо 3392 мянган гектар хүргэхэ, лен-кудряшын тарилгын талмай 40 мянган гектараар эхэ болгожо, тэрэнийн 1947 ондо 238 мянган гектар хүргэхэ ба 1948 ондо 336 мянган гектар болгожо, горчишын тарилгын талмай 1947 ондо 286 мянган гектар болгожо ба 1948 ондо 300 мянган гектар хүргэхэ, рыжигэй тарилгы 1947 ондо 223 мянган гектара хүргэхэ.

33. 1947 ондоо ажилхэ тобото культурануудай тарилгы намар хахалхан тарта хэдэг болохо, тарилгын урда тээ хурьһые элдүүрлхэ ба тарилгын шанары найжаруулжа; тобото культуранууды (намар сасэг, кунжут, мак, сафлор, пирилла ба арахис) үргэн рьдтайгаар тарихан гаргалгы яд хоорондын элдүүрилгы гурба дахинхэ үсэнь бэшэ хэхэтээ хамта, рядканууд соо байһан бурта үрнэ үрмэлэһые түүжэ хаяха болон.

34. Тобото культуранууд ба илангаяа наран сасэгэй хуралга оройтодог дээрнээ ургасын нилээд эхэ хубин гэгдээдэ байһан тула, саашадаа тинхэдэ болохогүй гэжэ тоолохо: 1947 ондо болон удаадаа жэлүүдтэ тобото культурануудай ургасын хана гаж соонь хуяаха ябадалы хангахын СССР-эй худоо ажалалы Министерствэ, нутагай тарилгын ба советскэ органууды уялгалха, тинхэдэ

худоо ажалалы машина бүтээлгын министерствэ болон тобото культуранууды хуряахын тула, комбайнуудта хэрэгэй түхээрлэгнүүды хэрэглэһэн эрилтээ хүсэд хангаха хэмжээтэйгээр үйлдбэрлэн гаргаха ээргэтэй гэжэ уялгалха.

Хартаабха ба овошинн талээр

35. 1947 ондо СССР дотор хартаабхын тарилгын талмай 647 мянган гектараар үргэдхэхэ ба тэрэнийн хамта 8318 мянган гектар хүргэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 2682 мянган гектар болгохо ба 1948 ондо хамта 9108 мянган гектара хүргэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 3045 мянган гектар болгохо.

36. 1947 ондо СССР дотор овошиной культурануудай тарилгын талмай 138 мянган гектараар үргэдхэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 120 мянган гектар болгохо, тэрэнтээ онгиноор—26 мянган га ба капустаар—49 мянган гектар үргэдхэхэ юм. 1947 ондо овошиной культурануудай тарилгы 1800 мянган гектара хүргэхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 835 мянган гектар болгохо, тини 1948 ондо 2 мянган гектара хүргэдэ, тэрэ тоодо колхозуудта 900 мянган гектар болгохо.

Колхозуудта хартаабха ба овошь ургуулха тушаа сэрэгэй урда тээхи хэмжээндэ хүрөөд үлүү гараһан Молотовско, Свердловско, Челябинска, Кемеровска, Московско областнуудай, Алтайска хизаарай, Удмуртска АССР-эй, Грузинска, Армянска ба Азербайджанска ССР-үүдэй тарилгын ба советскэ органуудай үмэнэ эдэ культурануудай тарилгын талмай саашада үргэдхэхэ ба ургасын дэбжүүлхэ гэжэн зорилго табиха. Урда ба зүүн-урда районуудта зунай сагта хартаабха буулгаха тушаа сэрэгэй урда тээхи хэмжээндэ хөөр жэлэй турша соо хурхэ.

Рязанска, Саратовска ба Тамбовско областнууд хартаабха ба овошь үйлдбэрлгы эхэ болгохын орондо овошь ба хартаабхын ургасы болон валово хуряалтэ допүүлхэ байжэ гэжэ тэмдэглэхэ.

37. Москва, Ленинград, Баку, Харьков, Киев, Горький, Сталинград, Уралай, Донбассай, Кузбассай ажайлэдбэринн центрнууды, Сибиринн ба Алас-Дурна зүгэй городууды болон бусад томо томо городууд ба ажайлэдбэринн центрнууды тойруулан хартаабха-овошинн ба малажалал баа зүнгүй саашада бүхэжүүлхэ болон хүгжөөхэ тушаа хамжээ абажа, эдэ центрнууды өөһөднгөө үйлдбэрлэн овошь ба хартаабхаар дүрэн хангаха болон һү мяхааршы яһала эхээр хангалда болохо, мүн тэршэлэн үбэлэй ба хабарай сагта эртын овошь ногоонууд городууд болон ажайлэдбэринн центрнуудай улад зонин хангахын тула, парниково теплицын ажахы али болохоор хүгжөөхэ ябадалы хангаха.

Спирт гаргахын тула орошо гаргалгалха ябадалы эрид бага болгожо, спирт гаргалгада хартаабха хэрэглэхэ хубиний ойрын хоёр гурбан жэл соо нилээд эхээр дэбжүүлхын тула спиртоно ба крахмало-паточна ажайлэдбэринн зононуудта илангаяа Рязанска, Брянска, Оплоңско, Владимирска, Горьковска, Ивановска, Ярославска, Тульска, Смоленска, Черниговска, Житомирско ба Могилевско областнуудта хартаабха үйлдбэрлгы эхэ болгохо.

Консервна заводуудай эрилтэ түүхэй адуу дүрэн хангахын тула, консервна заводуудай бии байһан зононуудта, илангаяа Астраханска ба Крымска областнуудта, Краснодарска хизаарта, Лагеск-тааска АССР-тэ Азербайджанска, Узбекска, Украинска ба Молдавска ССР-үүдтэ овошь үйлдбэрлгы үргэдхэхэ.

Хартаабха ба овошинн ургасы дэбжүүлхэ, хартаабха ба овошинн ургуулхын тула, уялуурын газары нилээд үргэдхэхын зорилгоо уялгалха гэбэл: худоо ажалалы машино-бүтээлгын Министерствэ хадаа, бороо оруулдаг түхэрлэгнүүды бэлдэхэ, хүндэ машино-бүтээлгын Министерствэ хадаа нефтяной двигателинууды бүтээхэ, машино бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствэ хадаа хаһа саг соонь газара уялхын тула, шухала хэрэгтэй болон хэмжээтэй үнэ бүлэхэ насос бэлдэхэ. СССР-эй худоо ажалалы Министерствэ хадаа газар уялха шэнэ янзын уставканыуды зохиохо болон.

III. Малажалы хугжөөхэ талээр

лайнгаа тоо толгойго хороон ба Ульяновска, Чкаловска областнууд болон Татарска АССР хониной тоо толгойго хороон байһа.

1947 оной гүрэнэй түсэб ба табанжэлэй түсэбтэй зохицуулан, тарилгын ба советскэ органуудтай, СССР-эй худоо ажахын Министерствэ, СССР-эй совхозуудай Министерствэ ба тэдэнэй нутагай органууды уялгалха гэбэл:

Эбэртэ бодо малай талээр

1. Эбэртэ бодо малай тоо толгой 1947 ондо 5,2 миллион олошоруулжа, 1948 оной январин 1-дэ 5,2 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 2,6 миллион олошоруулжа, 18,4 миллион толгойдо хүргэхэ, тинхэдэ 1949 оной январин 1-дэ 5,61 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 2,12 миллион толгойдо хүргэхэ. Унээдэй тоо толгой 1948 оной январин 1-дэ 24,7 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 4,4 миллион, мүн 1949 оной январин 1-дэ тэдэнэй тоо толгой 27,2 миллиондо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 6 миллион толгойдо хүргэхэ.

2. Гүрэнэй урда абһан уялганууда дүүргэхэ ба колхознигуудай ажалта удирдундтэ үргэхэ хэмжээтэйгээр, малажалай продукциэ үйлдбэрлэн гаргалгы хангалдаггүй, үсөхэн толгой үнэдтэй жэмжээн фермэнүүдэй олошог колхозуудта бии байдагы малажалай хүгжээлдэхэ эхээн дутуу дунда зүйл гэжэ тоолохо. Тамбовско областдо дунда ээргээр абахада нэгэ фермэдэ оройдоо 6 үнээ, Кировскэ областдо — 7 үнээ, Пензенскэ областдо — 8 үнээ хүртэнэ. Хэдэ хэдэн областнууд, хизаарнууд ба республикануудта зарим нэгэн колхозуудай фермэнүүд дээрэ эхэ мал отго байдаггүй абалд илангаяа тэсэжүгэй байна. Кировскэ областдо 586 колхозууд, Рязанска областдо — 108 колхозууд, Тамбовско областдо — 53 колхозууд фермэнүүд дээрэ үнээтэй байха юм.

1947—1948 онуудай хугасаа дотор бүхэ колхозуудта һүнэй товарна фермэнүүдэ эмхидхэхэ хангаха ба 1950 оной эсэстэ бүхэ колхозууд хуулар

тогтоодоһондоо доошо бэшэ тооной эхэ малтай фермэнүүдэй болохо ябадалы гуйлахы тарилгын советскэ ба худоо-ажахын органууды уялгалха. Унээдэй талаар тогтоодоһон минимумы дүүргэһэн колхозуудта малай тоо олошоруулха түсэбтэ даалгабаринэ үгэхэдэ, малай тоо толгой саашада олошоруулха ябадалай зайлашагүй шухала дээрнээ харалха.

3. Колхознигуудай дунда үнээтэй ба малтгүй байһан ябадалы 2—3 жэл соо усадхалгы шухала зорилгоондэй нэгэн гэжэ тоолохо. Энэ зорилгоор, үнээтэй колхознигуудай залуу эмэ малтай болохын түлөө 1947—1948 онуудай хугасаа дотор зээли үгэхэ ээргэтэй гүрэнэй туваламжа үгэхэ ябадалы эмхидхэхэ.

Колхознигуудай малы бэдүтн ба шэмэтэ тэжээлээр болон бэлшээринн газараар хангахын тула тэдэндэ бүхэ хэмжээтэй туһалжа байхы нутагай тарилгын, советскэ органууд ба колхозуудай правленинууды уялгалха.

Колхозуудай нинтын малажалал талээр зоотехническэ ба ветеринарна хэмжээ-ябуулганууды үнэгэрэхэдэ, колхознигуудай хубин хэрэглээдэ байһан малажалда зоотехническэ болон ветеринарна туваламжа үзүүлжэ байхы СССР-эй худоо ажахын Министерствэ ба тэрэнэй нутагай органууды уялгалха.

Колхозно фермэнүүдтэ нэгэ үнээһнэ һү абалгы 1947 оной эсэстэ 1946 онойһоо дунда зэргээр 15 процентээр дэбжүүлхэ, 1948 оной эсэстэ 1947 онойһоо 15 процентээр дэбжүүлхы хангаха.

Бүхэ областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, мүн үни урдһаа хойшо тогана тоо гаргалгы эрхидгэр районууд болохо Сибирь, Алтай, Гельска, Вологодско, Молотовско, Кировска областнуудта колхозуудтай үнээдэй тоо толгой бүри түргөөр олошоруулжа, тэдэнэй ашаг шамы дэбжүүлжэ, тэжээлэй бата бэхи базы тогтоожо, һүнэй заловэй халбаринэ үргэнөөр байгуулжа, тоо гаргалгы бүри эхээр дэбжүүлхэ ябадалы хангахы тарилгын ба советскэ органууд, СССР-эй мянханы ба һүнэй ажайлэдбэринн Министерствэ, СССР-эй худоо ажахын Министерствэ, СССР-эй совхозуудай Министерствэ болон тэдэнэй нутагай органууды уялгалха.

5. Һү тушаалгы тоогоор тушаажа дүүргэхэ арга колхозуудта үгэдэггүй, сепараторнууды колхозуудта худалдадаггүй, гүрэнэй тооной заводуудай дугамжа байһан дээрнээ колхозууд холо газар хүгээ зөөжэ, гүрэнэй тушаан абалгын пунктнууд ба тоһонной заводуудта абаацад, тинхээдэ һүнэй эхэһи хубинь тоо болон болбосоруулдаггүй ба эхэ-шэг һү гутажа гашалшадаг ушары буруу дээрэ тоолохо. Мүнөө байһан тоһонной заводууд, тушаан абалгын пунктнууд ба колхозууд болон һүнэй амбартануудар, һүнэй тоһонныг шалган толоһойло реактивн ба бусад хэрэгсэлүүдээр дугамга хангалда. Эдэ бүгэдэ болбол эхэһнэг тооной тоһы гүрэнэй дутуу абажа ба колхозуудай эхэ гарада орохо ябадала хүргэдгэр байна.

Тоо гаргалгы бүри эхээр дэбжүүлхын зорилгоор, колхозууд ба колхознигууд, таряашдай ажайлэдбэринн, хүдэлмэришэд ба албахаашадаа уялгалтаар тушаалгалха һүнэй орондо тоо һаадгүй абажа байхы СССР-эй мянханы ба һүнэй Министерствы уялгалха.

Һүнэй заводууд, һү бэлдэхэлэй пунктнууд, колхозууд, совхозууд, колхознигууд ба таряашдай ажайлэдбэринн пунктнууд ба албахаашадаа уялгалтаар тушаалгалха һүнэй орондо тоо һаадгүй абажа байхы СССР-эй мянханы ба һүнэй Министерствы уялгалха.

Һүнэй заводууд, һү бэлдэхэлэй пунктнууд, колхозууд, совхозууд, колхознигууд ба таряашдай ажайлэдбэринн пунктнууд ба албахаашадаа уялгалтаар тушаалгалха һүнэй орондо тоо һаадгүй абажа байхы СССР-эй мянханы ба һүнэй Министерствы уялгалха.

Дундаһаа доошо шадалтай малы мяха тушаалгада колхозуудай тушааха ябадалы саашада боллоулжа, дундаһаа дээшэ шадалтай мал тарган малы тушаахын нилээд эхээр дэбжүүлхын тула бэлшэжэ таргалуулха эбэртэ бодо малай түсэбэ колхозуудта 1947 ондо 2 миллион толгойгоор, 1948 ондо 2,2 миллион толгойгоор тогтоохо.

7. Казахстанска ССР-тэ, Киргизска ССР-тэ, мүн Хойто Кавказ, Поволжье, Урта Урал ба Зүүн Сибиринн районуудта мянханы малажалы хугжөөхэдэ зохиот тэжээлээр баян бэлшээринн газарай байхы хараада абажа, эдэ районуудта байгаа үбэл зунай бэлшээринн газары хүсэд дүүргэн ашаглаха ба эдэ газары уялха талаар үргэн эхэ хэмжээ абажа, мянханы малажалы үргэнөөр хүгжөөхэ тухай асуулал хэлсэхэ ба шийдэхын СССР Союзай Министерүүдэй Советэ дуралдаха.

8. Бэлдэхэлэй базануудай үсөн байһан дээрнээ колхозууд, совхозууд тушааха малаа холо газар үчхэ багтай болодо халань колхозууд ба совхозуудһаа мал абалгы һайнаар амхидхэхы, бэлдэхэлэй базанууды олошоруулха ба бэлдэхэлэ абһан малы шажажэ таргалуулха ябадалы бүри үргэнөөр амхидхэхын СССР-эй мянханы ба һүнэй ажайлэдбэринн Министерствы уялгалха.

Хонь үсэбэрлхэ талээр

9. Хони маадай тоо толгой 1947 ондо 15,6 миллион орошо, тэрэнэй тоодо колхозуудта 6,9 миллион олошоруулжа, 1948 оной январин 1-дэ 84,7 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хонидой тоо толгой 20,1 миллион хүргэхэ ба 1949 оной январин 1-дэ 97,8 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хонидой тоо толгой 27,2 миллиондо хүргэхэ; колхозуудта хони маадай тоо толгой 1948 оной январин 1-дэ 46 миллиондо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хониды 14,4 миллион толгойдо хүргэхэ ба 1949 оной январин 1-дэ 53,7 миллион толгойдо хүргэхэ, тэрэнэй тоодо нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хонидой тоо толгой 18,9 миллиондо хүргэхэ.

10. Хэдэ хэдэн областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта, илангаяа Алтайска, Красноярска

хизаарнуудта, Новосибирскэ, Омско, Чкаловска Куйбышевска ба Саратовска областнуудта нарин ноһото хони үсэбэрлхэ ябадала хүсэд анхал табигданагүй, дайнай урдахы жэлнүүдтэ үрэн-йбуулагдажа байгаа искуссвенна үржүүлгы элдэ доошолуулан дээрнээ нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хонидой тоо толгой эхэ үсөөржэ нарин ба хүсэд нарин бэшэ ноһотой бэлдэхэл доошо оробо гэжэ тэмдэглэхэ.

Табанжэлэй түсэбтэй зохицуулан, илангаяа Хойто Кавказай, Казахстанска, Киргизскэ ССР, Украинска ССР, Баруун Сибиринн, Крымскэ областинн ба Поволжынын районуудта нарин ноһото ба хүсэд нарин бэшэ ноһото хониды үсэбэрлхы, мүн тэдэшлээр буржгар ноһото, дэглэй арһата ба мяха-өвөхэ гүдэг хониды үржээжэ олошорһон районуудтань саашада бүри эхээр хүгжөөхы тарилгын ба советскэ органууд, СССР-эй худоо ажахын Министерствэ болон СССР-эй совхозуудай Министерствы уялгалха.

Гахай үсэбэрлхэ талээр

11. 1947 ондо гахайн тоо толгой 4,8 миллион толгойгоор олошоруулжа ба 1948 оной январин 1-дэ 13,4 миллион толгой, мүн 1949 оной январин 1-дэ 20,3 миллион толгой хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 1947 ондо 2,2 миллион толгойгоор олошоруулжа ба 1948 оной январин 1-дэ 4,6 миллион толгойгоор олошоруулжа ба мүн 1949 оной январин 1-дэ 6,3 миллион толгой хүргэхэ.

12. Элдэб үлтэртэй гахайнуудай шуһа холилсожо гараһан түлүүдэһн эхээр таргалдаг байһанин хараада абажа, элдэб үлтэртэй гахайнуудай шуһа холилсохо методы үргэнөөр хэрэглэхын колхозууд ба совхозуудта һайшааха.

Гахай үсэбэрлхэ ябадалда шухала хэрэгтэй тэжээлэй базы колхозуудта хангахын тула кукурүза ба хачева культуранууд, сахарай свекло, хартаабха мэттын тухай тарилганууды эхэ ба силос дагаха мүн люцерна ба клевернэ үбөөр гурил үйлдбэрлхэ ба гахайнуудаа бэлшээлгы эмхидхэхэ.

Адуу морины үсэбэрлхэ талээр

13. Адуу мориной тоо толгой 1947 ондо 1,10 миллион толгойгоор олошоруулжа ба 1948 оной январин 1-дэ 11,9 миллион толгой хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 1946 онойһоо 1947 ондо 700 мянган толгойгоор олошоруулжа ба 1948 оной январин 1-дэ 7,3 миллион толгой хүргэхэ, мүн 1949 оной январин 1-дэ 12,9 миллион толгой хүргэхэ, тэрэнэй тоодо колхозуудта 8,2 миллион толгой хүргэхэ.

Гүрэнэй үлтэртэй малай рассаднигууд ба колхозуудай үлтэртэй малай фермэнүүдэй болон гүрэнэй заводской конюшинуудай хүдэлмэриэ һайжа руулха ба тэдэндэ байһан азгарганууды хүсөөлөөр хэрэглэхэ тушаа хамжээ абажа, мүн колхозуудай үлтэртэй мориной фермэнүүдэй тоо олошоруулха талын районуудай колхозууд морины адуун һүргөөр үсэбэрлхэ ябадалы үргэнөөр хүгжүүлхэ.

14. Нутагай ажайлэдбэринн ба промкооперацнй предприятинуудта мори тэргэ, хомут тоног заһаж болон хэжэ гаргаха, таха, тахын хадаһа, һөөб дабирхай, мөриинн тобо ба модоной нуурһа хэжэ гаргаха ябадалы эмхидхэхын республикануудта Министерүүдэй Советууд, крайисполкомууд ба обласполкомууды уялгалха.

1947 ондоо эхилэн мориной хомут тоног, амээл мори харуулахада хэрэглэгдэхэ эмсэг, һөөб элдэһн арһа гэхэ мэтэ хэрэг үйлдбэрлэн гаргахы СССР-эй хунгэн ажайлэдбэринн Министерствы уялгалха.

15. Зүдхэхэ хүсы дэбжүүлхын тула колхозуудта хүдэлмэриин сарнууды олошоруулжа, хүдэлмэриин сарнуудай тоо толгой 1948 оной январин 1-дэ 3,5 миллион, мүн 1949 оной январин 1-дэ 4, миллион толгой хүргэхэ.

16. Малажалы ветеринарна талээр харгалзах ябадалы найжаруулхын СССР-эй худоо ажахы Министерствэ болон нутагай тарилгын ба советскэ органууды уялгалха. Малай үбшэн ба үсэбэри доошолуулха. Районуудтай ветеринарны эмнэлгын газарнуудай, зооветучастогуудай, ветеринарны фельдшерскэ пунктнуудай ба ветеринарны бактериологическа лабораторикуудай гэр байранууды бариха ба заһабарилха ябадалы эмхидхэхэ.

Медикаментүүд, дезинфекци хэрэгсэлүүд ба түхээрлэгнүүдээр колхозууд, совхозууды зооветеринарна халбариннууды хангаха хэрэг улам эхээр найжаруулхэ. Малажалай хэрэгсэлүүдэ һүнэй хангаха ветеринарна түхээрлэгнүүд хэрэгсэлүүд, медициналууды ба дезинфекци хэрэгсэлүүд хэжэ гаргалгы һэргэн болхохо дэбжүүлхэ. Колхозууд ба совхозуудта хэрэгсэл нэгэ янзын ветеринарна аптекинууды, мүн ветеринарна эмнэлгын газарнуудта ба ветеринарны фельдшерскэ пунктнуудта хэрэгсэл ветеринарна наборнууды хэжэ гаргалгы эмхидхэхэ.

Үлтэртэй малай хэрэгтэй талээр

17. Нутагай тарилгын ба советскэ органууд үлтэртэй малажалай үдхашанары тоодоггүй ба том үлтэртэй малы олошоруулга гэжэ малажалай аша шамын үргэнөөр үргэхэ арга болгожо үгэдгэр боломжодо абадаггүй ябадалы буруу дээрэ тоолохо. Хэдэ хэдэн колхозуудта ба совхозуудта үлтэртэй произвительнүүдэ үсэбэрлхэ эмхидхэхэ дээдэй. Эхэ ашаг шэмэтэ малнууды метис ба илангаяа нутагай үлтэртэй малын шөлэн илгэхэ ба үсэбэрлхэ тушаа хүдэлмэри хангалтаггүй эмхидхэхэ энэ. Үлтэртэй талээр малнууд районуудта гэдгэ дүй. Гэхэ зуура, томо үлтэртэй мал болбол эгзэн эх ашаг шамэ үгэдгэр байна.

Үлтэртэй малай шэнэ совхозууд, гүрэнэй үлтэртэй малай рассаднигууд болон үлтэртэй малай фермэнүүдэ колхозуудта һэргэн болхохо ба эмхидхэхы тарилгын ба советскэ органууды СССР-эй худоо ажахын Министерствэ ба СССР-эй совхозуудта Министерствы уялгалха. Табанжэлэй һүүл ботто һайн шанартай үлтэртэй произвительнуудар колхозой бүхэ түрэлэй малай фермэнүүд хангаха. Үлтэртэй малай хэрэгы найжаруулха ба малнууды үлтэр үлтэртэрын районуудһаа талээр дуралданууды 3 нарын болзор соо СССР-эй Министерүүдэй Советэй хажажэ үзлэгдэ табихы СССР-эй худоо ажахын Министерствы уялгалха.

18. Түс түс түрэлэй малнуудай талаар уялгалда ха үлтэртэй малай хүдэлмэри хангахы СССР-эй худоо ажахын Министерствэ, СССР-эй совхозуудта

(Ургэлжээлэһн 4-дэхи ноурта).

Дайнай нүүлэй үедэ хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

Нүхэр АНДРЕЕВЭЙ элидхэлээр абтаһан ВВП(б)-гэй ЦН-гэй Пленумэй тогтоол

(Ур элжээл. Эхиншнь 3-дахь нурта).

Министерство болон тэдэнэй нотагай органоудыг уялгалха гэбэл: адуу моридой талаар — тэдэнэй ажал хэжэ шадабари ба тэсэмгэй хатууһын дэшээрүүлхэ ба бэснэ хэмжээ үргэхэ, эбэртэ бодо малай талаар — һү ба мяханай ашаг шэмынь саашадан дэшээрүүлхэ, һүнь үдхээрүүлхэ, түргэн түлжэ-лжэ болохынь ба шэнгүрэйнь хэмжээ дэшээрүүлхэ, ошоний талаар — нарын нооһото ба хүсэд нарын бэшэ нооһото үлтэрэй хониды һэргэн бодхоо ба саашадан хайжаруула, тэдэнэй нооһо ба мяханай ашаг шэмынь үргэхэ, мүн тэршэлэн шаруун нооһото үлтэрэй хониды саашадан хайжаруула үсэхэ, сахын талаар — үржээлэ олон болохынь, түргэн бэежэхынь, нотагай өхэлг үлтэрэе хайжаруула-хынь.

19. Үүлтэрэй малай тоо саашан олошуруулхын ба малажалай ашаг шэмынь дэшээрүүлхын тула искусствона үржэлгэ үргэнөөр ябуула тушаа хэмжээ абыхынь ба мүн һайн үүлтэртэ бухануудаар искусствона аргаар үржүүлгын пунктнуудыг хүдээрүүлхынь СССР-эй хүдөө ажахын Министерство ба партийна советскэ органоудыг уялгалха. 1947 ондо искусствона аргаар үржүүлхэ гэбэл: 7,6 миллион толгой хони, 640 мянган толгой үнэс, мүн 1948 ондо 11 миллион толгой хони, 820 мянган толгой үнэс үржүүлхэ. Искусствена аргаар үржүүлгын пунктнуудта хэрэгтэй ээмсэг хэрэгсэлүүдэ соозна ба нотагай ажайлэдбэрин предпритинууд дээрэ йлэдбэрилэн гаргаха ябадалыг хангаха.

Малуудыг искусствона аргаар үржүүлхэ техникүүд ба инструктонуудыг бэлдэхэ гаргаха, искусствона аргаар үржүүлгын пунктнуудай кадрнуудыг бэлдэхэ талаар, мүн эдэ пунктнуудыг шулаа түхээрлэхэ хэрэгсэлээр хангаха талаар гаргачануудыг гүрэнэй боджэдэхэ гаргаха.

Шубуу үсхэбэрлэхэ талаар

20. Орооһото тарна тарндаг колхоз бүхэндэ шубуу үсхэбэрлэхэ ферманүүдэ эмхидхэхэ, мүн нуур өөрмөтэй колхозуудта уһанай шубуунай ферманүүдэ эмхидхэхэ шулаа гэжэ тоолохо.

1947 ондо колхозуудта шубуунай тоо толгойе оер дахинһаа доош бэшэ олошуруула мүн 1948 ондо 1946 онойхоо 3 дахинһаа доош бэшэ олошуруула.

Мүнөө байгаа инкубаторна-шубуу үсхэбэрлгын танцинуудай хүдэлмэриг хайжаруула, 1947—1948 онуудай турша дотор шэнэ инкубаторнуудыг йлэдбэрлэжэ, 120 шэнэ станцинуудыг байгуула.

Колхознуудтай, хүдэлмэршээлэй ба албахаагна-ай хубинг хэрэглэхэ шубуу үсхэбэрлгэ үргэ-өөр дэбжүүлхэ, 1947—1948 онуудай турша дотор инкубаторна үндэжэ абалгы ба мүн инкубаторна-шубуу үсхэбэрлгын станцинуудһаа абажа, колхознууд, хүдэлмэринд ба албахаагшадта хүнгэн зигээр үндэжэ худалдаха ябадалыг эмхидхэхэ.

Тэжээлэй талаар

1. 1947 ондо колхозуудта бүдүн тэжээл 95 миллион тонно хүртэ суглуулха, тэрэнэй тоодо нитыг алажада — 76 миллион тонно, мүн 1948 ондо тэжээл 106 миллион тонно хүргэхэ, тэрэнэй тоодо нитыг малажалда — 84 миллион тонно.

Колхозуудта үбнэ тэжээлэй культурануудай талын талмай тус тустай нимэ хэмжээндэ хүртэр гэдэхэ гэбэл: олон жэлэй үбнэ ноогоо 1947 ондо 150 мянган гектар, мүн 1948 ондо—5200 мянган гектар, нэгэ жэлэй үбнэ ноогоо 1947 ондо 1597 мянган гектар, мүн 1948 ондо 1952 мянган гектар хүр-хэ, тэжээлэй коннепелд ба бахчева культурануу-е (тыкэ, тэжээлэй арбуз) 1947 ондо 547 мянган гектар мүн 1948 ондо 638 мянган гектар хүргэхэ.

Илангаяа Барабинска талын районуудта, Хойто

Двина, Волга, Ока, Кама ба бусад гол мөрнүүдэй уһанда аздаг газарай шабар уһынь хатааха, үндэһын эсбарлхэ ба үбнэ ноого тариха гэхэ мэтэр сабшалан ба бэлшээрин газары хайжаруула болон тэдэнэй ургаса гаралты дэшээрүүлхэ талаар хэмжээ ябуулануудыг эмхидхэхэ.

Силос даралгы 1947 ондо 23 миллион тонно хүргэхэ, мүн 1948 ондо 25 миллион тонно хүргэхэ. Энэ зорилгоор 1947 ондо силосно культурануудай тарихыг 426 мянган гектар, мүн 1948 ондо 543 мянган гектар хүртэр үргэдхэхэ.

Сабшалан болон бэлшээрин газарай үбнэ ноогоонуудай үржэлгэ хайжаруула ехэдхэһын тула, үр-һэнэй рассаднигуудыг олоор байгуула, ойрын хоер жэлэй үргаса дотор колхозууд ба совхозуудай үрнэ хэрэглэлыг хүсэд хангахар тэжээлэй кон-непелд ба бахчева культурануудай үрнэ ехэдхэхэ ябадалыг эмхидхэхэ, мүн гүрэнэй резервын үрнээй фондыг байгуула.

Хэдэ хэдэн областынууд, хизаарнууд ба респуб-ликануудта нотагай партийна ба советскэ органоуд болбол малажалай тэжээлэй бэзыг байгуула хэр-гы муугаар ябуула гэжэ тэмдэглэхэ. Кемеровска, Новосибирскэ, Омско, Чкаловска, Костромской об-ластынуудай мүн Ставропольско ба Красноярскэ хизаарнуудай колхозуудта 1946 оной үбнэ хурла-гын түсб дүргэдгээгүй ба сабшалан хадалангайн ехэһэн талмай сабуулагдаагүй орхигодо, тинхэдэ малуундыг үбэлэй тэжээлгүй үлэшэһэн байна.

22. 1947—1948 онуудай турша дотор МТС-үүдэй дэргэдхэ машинно-үбнэ сабшалгын отряднуудыг хэргэн бодхоо, тэдэниг хэрэгтэй тоогой маши-нануудаар хангахынь СССР-эй хүдөө ажахын Ми-нистерствы уялгалха. Үргэнөөр сабшалаг сенок-силжануудай ба морин тармуурнуудай запас часты-нуудыг 1947 ондо хэжэ гаргаха ба мүн 1948 ондо нимэ сеноксилжанууд ба тармуурнуудыг үйлэдбэ-рилэн гаргаха ябадал эмхидхэхэ хүдөө ажахын ма-шин бүтээлгын Министерствы уялгалха.

23. Колхозуудтахи адуу малыг байра байдлаар хангаха ябадалыг дэшээрүүлхэ талаар хэмжээ аба-хынь партийна советскэ ба хүдөө ажахын органоу-дыг уялгалха, аяанниг гүйсэхэхын тула колхозуудта малай байрануудыг барилгы үргэдхэхэ, нотагатай барилгын материалнуудыг, (хирпинсэ, че-репичэ, известко ба бусадые) үйлэдбэрлэхэ, талын районуудай колхозуудтай мого бэлдэхэдэнэ бүхы хэмжээгээр туһаламжа үзүүлхэ. Барилгын материал-нууд—шэл, халааһа, цемент, мүн тэршэлэн түмэр эдлэл багажа ээмсэг гэхэ матыг колхозуудта худ-далдахын тула тараан гаргахынь Центросоюзыг уялгалха.

24. Малай ферманүүдэ, нон түрүүндэ малай фер-манүүдтэ уһа гүжэ, тэжээл бэлдэхэхэ, мүн фермэ соохи транспортын хүдэлмэриг механизацила, тинхэдэ электрифицированнэ колхозуудта тэрэнһээ гадна электривчествын хүсөөр үнэһаа, хони хай-шаха ябадалыг дэргэдүүлхэ. Малай ферманүүдэ механизацилгада хэрэглэгдэхэ машинануудыг 1947 ондо хойшо хүдөө ажахын машино-бүтээлгын Ми-нистерствын ба нотагай ажайлэдбэрин предприти-нууд дээрэ бүтээн гаргаха ябадалыг эмхидхэхэ.

25. Латвийска, Литовско, Эстонско, Молдавска ССР-нүүдэй мүн Украинска ба Белорусска ССР-нүү-дэй баруун областынуудай тарнашадай ажахынуудай малайнага үүлтэры хайжаруула, ашаг шэ-мынь дэшээрүүлхэ ябадалын туһаламжа үзүүл-хын зорилгоор, эбэртэ бодо мал, хони, гахай ба адуу моридыг искусствона аргаар үржүүлхэ пунктнуудыг ба ороондо оруула гүрэнэй болон кооперативна пунктнуудыг нэмэжэ эмхидхэхынь, мүн үнэгүй үгнэй ажахынуудтан үхэртэй боло-хынь тула кредит гэхэ мэтээр гүрэнэй туһаламжа үзүүлхынь нотагай партийна, советскэ ба хүдөө-ажыхын органоудыг уялгалха.

IV.

Севосбородтой болохо, үбнэ тарилгы үргэдхэхэ ба агротехникэ болон пригацине хайжаруула талаар

Тариха ба советскэ организационуудыг, СССР-хүдөө ажалай Министерствы, СССР-эй совхо-удай Министерствы болон тэдэнэй нота-удай органоудыг нигэжэ уялгалха гэбэл: 1. Табанжэлэй турша соо бүхы колхозуудта ба вхозуудта үбнэ ноого тарилгатайгаар б-ово ба лаата олон жэлэй ноогонуудыг холижо тариха адалы үргэнөөр хэрэглэхэ, зүб севобородтой лохо ябадалыг дүргэхэ.

Севобородтой болоходоо нимэ юумэ хангаха Ээл:

а) Колхозуудта ба совхозуудта севоборот гэшэ део ажалай үйлэдбэриг саашадаа хүгжөөхэ ту-ла табанжэлэй түсөөр тогтоогдоһон зорилго-удтай болон мүн тэршэлэн колхоз ба совхоз кэнэй тодорхой ажахы ба тэндэхи байгааһын повинуудтай зохиолуулаан тааруулагдажа зохог-он байха зэргэтэй;

б) Ашагтай шэмэтэй хадалан ба бэлшээрнээһэн, тарна тариха болохо аад, минн байган га-лтай районуудта ойрын жэлүүдтэ шэнэ газары нилгада ба тарна хэрэглэхэ бодомжолотойгоор ээниг севоборот соо оруулхаар хараалха тартай.

Увалуурин газартай колхозуудта хүдөө ажалда эгэлгэдэхэ бололд хэбтэһэн увалуурин газар-удыг хэрэглэхэ ба мүн тэршэлэн увалуурин га-ны нэмэжэ шэнэ газар ашаглахаар хараала;

в) СССР-эй тала газартай районуудта хүдөө ажа-йлэдбэрин зонаһаа ороо илгануудтай зо-хиолуула үбнэ ноого тарилга ба хара пар хэрэглэ-севобородтой болохо, Цинг нойто ехэтэй лонуудта, илангаяа хара шоройтой сашэ зурууд тарта үбнэ үрмэдэһэнһээ тарнарай газары сээр-ныг хинэ зэргээр газары үлэмжэ дүрэнээр хэрэ-глэн зорилгоор тарилганын парны хэрэглэхэ бай-тэ. Увалуурин газар алалууритэй районуудта сээр-лэйгаар үбнэ ноого тариха ябадалыг хэрэглэхэ севобородтой болохо.

Сибирин, Уралай ба Казахска ССР-эй зүүн-хой-областынуудай районуудта шэнэ ба элдэһэн га-ны хабар шэнисэ тарихаар хэрэглэхэ, тинхэдэ та газартай районуудта энээнэй хажуугаар лаб-э хажуугаар (хоер лажын) бүхы сээр парны хэрэглэхэ ябадалыг хангахэ.

Эдэ районуудай колхозуудта ба совхозуудта оон жэлэй үбнэ ноого тариха үрнээй дутамаг

байгаа юм хааны, үбнэ ноого тарихын орондо пар хахалха газараа ехэ болгохо гэжэ хараалха.

2. Абтаһан севобородто сахихын тула ба абта-һан севобородто орохо түсэбтэй зохиолуулаан тү-сэбүүдыг хургахын тула харюусалгы областынууд, хизаарнууд ба республикануудта областын, хизаа-рай, исполкомой түрүүлэгшэнэртэ болон респуб-ликануудай Министрүүдэй Советэй түрүүлэгшэнэртэ, районуудта — райисполкомудай түрүүлэгшэнэртэ тохохо.

3. Тогтоогдоһон хэмжээтэй үрнээй участогууд-һаа колхозууд өөһөдтө хэрэгтэй һайн үрнөөр бээе хангаха дүрэн аргатай байһынь анхаралдаа аба-жа, гүрэнэй уялгата тушаалануудыг дүргэхэ сар хүртэрөө нинтэ тарилгаһаа абтаһан орооһы үрнэ-эй зорилгодо гаргалшалангүй колхозуудай үрнээй участогуудаа үрнэ хааха тушаа мүнөө байһан гу-рнимы тэрэ хэбээрнэ байлгаха.

Үрнээй участогууд дээрэ ургасы ехэ болгохо, колхозуудта үрнээй участогуудай хойноһоо тон нарын харуулалга табижа, хаһа сар соонь хурьяжа абажа, сохиго, эсбарлэхэ, үрнээй фондуудай бү-рүн бүтэн байха ябадалыг хангаха ба энээнһээ хойшо колхозууд гүрэнһээ ээлн эрэнгүйгээр хэрэг-тэй болоһон үрнээй участоһаа абажа хү-сэд хангахыг СССР-эй хүдөө ажалай Министерствы, нотагаудай партийна ба советскэ орга-нуудыг уялгалха.

4. Олон жэлэй үбнэ ноогоной сабшалгын тал-май табанжэлэй эсэ болтор бүхы категориан ажа-хынуудта 21,4 миллион гектар хүргэхэ ба колхозуудта 15,3 миллион гектартай хүргэхын тула та-рхити табанжэлэй түсэбтэй даалбаритай зохиолуу-лан дайһан үлэ тээхи хэмжээһэн 1948 ондо хүр-гэхэ. Колхоз ба совхозууд севобородтой полине тарихал ноогоной өөрингөө үрнөөр хүсэд хангаха, ой-рын хоер гурбан жэл соо шатааг болохынь тула та олон жэлэй үбнэ ноогоной үрнэ ургуулан үйлэдбэ-рилгыг колхоз ба совхоз бүхэлдэ эмхидхэхэ. Колхозуудта олон жэлэй тарихал ноогоной үрнээй тал-май 1947 ондо 1967 мянган гектар болгохо ба 1948 ондо 1500 мянган гектар болгохо байна.

Тарихал ноогоной үрнэ тарихан газарта агротех-никы хайжаруула, шулаа хэрэгтэй минеральна ттэжүүлгын эвчилгээг гаргахэ, хурьялыг хаг ай сар соонь хэжэ, тарихал ноогоной үрнэ сохиго ба

арилгаха ябадалыг хангахэ, колхозуудта ба сов-хозуудта олонжэлэй тарихал үбнэ ноогоной үрнээй ургасы арид шууд дэшээрүүлхэ ба ехээр үйлэдбэ-рилэн гаргаха ябадалыг хангахынь СССР-эй хүдөө ажалай Министерствы, СССР-эй совхозуудай Ми-нистерствы болон тэдэнэй органоудыг, нотагай партийна ба советскэ органоудыг уялгалха.

Люцернын үрнэ суглуулха ба хоер дахин сабшга-даха клеверай үрнэ суглуулгы ехэ болгохын зорилгоор Украинын, Хойто Кавказай, Крымэй ба Молдавска ССР-эй районуудта ойрын хоер гурбан жэлэй турша соо клевер ба люцерныг үрэн ралтай-гаар тарндаг боложо, тарихан жэлдээ үрнэ абыхын тула да рид хоондын элдүүлгыг хэжэ ба люцер-ны сээр, һайнаар элдэгдэһэн тарта зунай сагта тариха ябадалыг үргэнөөр хэрэглэхэ.

Олон жэлэй бово ба залаата үбнэ ноогоной, илангаяа житнигы Поволжинн районуудта үрнэ та-рижа ургуула тушаа, үрнэ тарндаг колхозууд ба совхозуудыг олошуруулаан эмхидхэхэ тушаа, тари-мал ноогоной үрнэ тариха ажалда селекционно ба туршалгын станцинуудыг, научно-шэнжэлгын институуд болон хүдөө ажалай ВУЗ-уудай мурал-салай ажахынуудыг хабалуула тушаа хэмжээ абаха.

5. Тарянагай газарай бог буртагуудыг түргэнөөр арилгахын тула да, 20—22 сантиметр гүнзэгүүр ба хахалагда шаорой багатай участогуудта хүсэд дүрэн гүнзэгүүр хажалжа, газарайн шаорой аалиханаар зузаан болгожо байха ябадалыг хаан-аянагуй сахидаг болохо. 1947 ондо бин бүхы пред-пужнигуудыг дүрэн хэрэглэхэ, 1948 ондо МТС-эй тракторууд хахалан газарайн орой хахалаа ба-га бэшнэ предпужнигтай плугуудаар хахалагда-хын тула да, 1948 ондо плугуудта предпужнигүү-дыг түхээрхэ, тингээд 1949 ондо предпужнигтай плугуудаар газараа хахалаа ябадала хүсэд орохо болоно. Дискотэ ба анзаһатай түшлэнигүүдээр тар-янагай газарта лушени хэжэ ябадалыг үргэнөөр хэ-рэглэхэ.

6. Ургасы дэшээрүүлхэ хэрэгтэ партийна ба со-ветскэ органоудай шулаа зорилгоонуудай нэгэнигнэ хадаа, нотагай үтэжүүлгын зүйлүүд болохо—шэб-хэ, торф, элдэһын компост, үнэһэ гэхэ маты нилээд ехээр суглуулха, үйлэдбэрлэхэ ба газарай хурьһэн-дэ тарааха ябадал болоно гэжэ тоолохо. Намар ба хабар тарндага культурада нотагай үтэжүүлгын зүйлүүдыг тарааха ябадалыг жэл бүридэ дэ-шээрүүлхэ, 1946 онтой сасуулбал газарай хурьһэн-дэ тарааха нотагай үтэжүүлгын зүйлүүдэй хэмжээ 1947 ондо хоер дахин ехэ болгохо ябадалыг хан-гахар.

Хара шоройтой бэшэ районуудта, илангаяа эль-һинг хурьһэнтэй газарта ноогоот үтэжүүлгэ хэжэ, люпин ба бусад культурануудыг тариха ябадалыг ехэ болгохо. Люпинын үрнэ тарихын тула да тусгаар шэлэгдэжэ олоһон колхозууд ба совхозуудта тэвэниг тарндаг болохо, алкогольдо бэшэ (амта-та) люпинэй тарилгыг нэбээрүүлхэ.

7. Ороной тала газартай районуудта шинг ной-тыг суглуулха ба зүбөөр хэрэглэхын зорилгоор саһа тогтохо, һайрмай уһа урдухуулан тогтохо боло-ло. Полине халхалха модо тариха түсэбөө дүргэхэ ябадалыг хангаха, мүн тэршэлэн тарилгаһаа модо-ной хойноһоо зүб харуулалга табижа, гол горьхойой эхиндэ байһан хадны модо отолхо туһаа тон нарын заршам тогтохо. Тала газартай районуудта илан-гаяа Сибирята ба Казахстанай зүүн-хойто областы-нуудта түжин ба ойн захын модо отолхо ябадалыг хонихо. Совхозуудта ба колхозуудта уһанай хаал-танууд ба нууруудыг байгуула хүдэлмэриг үр-гэнөөр абуула.

8. Дунда Азинн ба Закавказин республикчууд-та үһалуурин газар дээрэ тарилга хэжэ талмайг үргэлхэхэ болон шэнэ ирригационно барилга хэһын хажугаар, орооһото, техникэскэ болон бусад хүд-өө ажалай культурануудай тарилгаһаа лаб найдал-тай ургаса абаха участогуудыг бин болгохын зорилгоор, ороод ороной дундада үндэр газартай райо-нуудта (Курскэ, Воронежско, Орловско, Тамбовско областынууд) Поволжинн, Хойто Кавказай Кымы, Украинын, Бауун Сибиринн районуудта ба Казах-ска ССР-эй үһалгалдаггүй районуудта газар уһалгалты нилээд ехээр хүгжэхэ.

Ирригационно барилгын ба үһалуурин системэе саябэрлэхэ хүдэлмэриг механизацилгыг үргэнөөр хэжэ хангаха, тинхэдээ энэ хүдэлмэринүүдтэ гараар хэжэ ажалыг бага болгохо, мүн тэршэлэн барилгын ба ашаргалтын хүдэлмэригүүдэй темп болон шана-рыг хайжаруула болоно.

Иймэ зорилгоор, газар малтаха ба гидромонитор-

но установконуудыг, шорой урбуулаа прицеп механизмуудыг, экскаваторнууд ба газар таша хүдэлмэри хэжээ хэрэгтэй үрмэдэлгын түхээр-нүүдыг дутамаггүй олоор үйлэдбэрлэн гар-ха ябадалыг эмхидхэхэ.

Уһанай ажахыг хүтэлбэрлэхэ хэрэгы хайжару-хын тула да СССР-эй хүдөө ажалай Министерствы уһанай ажахын Главна управление бүхэжүү-тэрэндэ шулаа хэрэгтэй проектнэ, барилгын хангалтын организационуудыг нэмэжэ үгэхэ.

СССР-эй хүдөө ажалай Министерстволэ ирри-ца ба мелиорациин асуудалуудаар Министерствы орд-шы бин болгохо.

9. Дайнай урда тээ яровизаци хэлэг байһан рай-онуудта 1948 онһоо эхилжэ орооһото, залаата ку-льтуранууд ба шара баалагтай тарилгыг яровизаци-һан үрнөөр хэлэг болохын тула да, колхозно ярови-зацин урдуудай кадрнуудыг бурган бэлдэхэ ябадалыг эмхидхэхэ.

10. Намарай тарилгыг борнойлхо ябадалыг үр-хамжээтэйгээр хэжэ, нотагай ба минеральна үр-жүүлгын зүйлүүдээр тэрэндэ тэжээл үгэхэ, мүн тэршэлэн пропашной культурануудай тарилганууд дээрэ ридканоудыг хаһа сар соонь эсбарлэхэ ба м-хэ хоорондо нарын һайн элдүүлгэ хэжэ болоно.

11. СССР-эй зүүн районуудта орооһото культу-ранууд ургасын гэмтэхэ ябадалыг зайсуулхын зорилгоор, мүн тэршэлэн Уралай хара шоройтой ба үр-гасартай районуудта, колхозууд ба совхозууд зертисоушцила, хушалгатай ток болон һарабануудыг бариха.

12. Хүдөө ажалай талаар научно-шэнжэлгын хүд-элмэри хэһын тула да В. И. Лениной нэрэмжит хүд-өө ажалай наукануудай Бүхэсоюзна академия болон хүдөө ажалыг архилдэг бусад научна эмх-э зургаануудай үмэнэ нимэ гол зорилгоудыг табиг-гэбэл:

а) Орооһото, тоһото, техникэскэ, овоһной куль-турунуудай, хуртааһын ба олон жэлэй үбнэ ноого-нуудай үндэр ехэ ба тогтууртай ургаса абажа яба-далы хангаха хэмжээ-ябуулануудыг СССР-эй хүд-өө ажалай тус тус зонануудта тараажатайгаар зохохо; газарай хүрнээй үржэлгыг хэрэглэхэ ба дэ-шээрүүлхэ, ган гасуур, хүйтэн, үбнэн ба хоротонно айхагүй хүдөө ажалай культурануудай үндэр ехэ ургаса гэхэ сортинууды бин болгохо хэмжээтэй-дыг газар таряалангай нинтэ культурануудыг дэб-жүүлхэ хэмжээнүүдыг зохохо болоно.

б) Малажалыг дэбжүүлхэ, малай үүлтэрыг хай-жаруула, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгыг дэшээрүүлхэ хэмжээнүүдыг зохохо;

в) Хүдөө ажалай экономикын ба эмхидхэлэй та-лаар, илангаяа колхозуудтай хамтын ажалыг ам-болохоор хүгжөөхэ, совхозууд ба МТС-эй экономикы бүхэжүүлхэ тушаа научна шэнжэлгын хүд-элмэриг шангалха.

Туршалгын селекционно станцинуудта, туглуу-рин пунктнууд ба хүдөө ажалай талаар научно-шэнжэлгын эмхи зургаануудтай долоо шатн бу-сад һалбаринуудта шэнжэлгын хүдэлмэрин хэм-жээниг дэшээрүүлхын зорилгоор, ардмэй зэргэ-тэй хүнүүдэй ажалайн хүйлэ түлэхэдээ научно шэнжэлгын институудуудта тэвэниг тогтоогдоһон салин хүлгэнтэй тон адлиханаар түлэхэ.

Хүдөө ажалай нарын туйлагуудыг ажал үй-лэдбэрлэхэ нэбээрүүлхэ гэшэ хүдөө ажалыг дэбжүүл-хын шулаа үслюи мүн гэжэ хараал, тэвэниг түр-гэнөөр нэбээрүүлхэ тушаа хэмжээ абыхынь СССР-эй хүдөө ажалай Министерствы болон СССР-эй совхо-зуудай Министерствы, хүдөө нотагачуудай партийна ба советскэ организационуудыг уялгалха.

13. 1947 онһоо эхилжэ райсемхозуудта үрнээй хүдэлмэри хэһын хажуугаар, тэвэниг өөрингө хүдэлмэриг түрү агротехникэ наука ба ажал үйлэдбэрин туршалгын үндэһ һуури дээрэ хэжэ жэшээтэ ажахынууд болгохын тула да райсемхо-зуудта хүдөө ажалай культурануудыг үргүүлхэ аг-ротехникэ тушаа туршалгын хүдэлмэри хэжэ ябада-лыг эмхидхэхэ.

14. Колхозууд, совхозууд, машинно-тракторна станцинууд, колхозно малажалай ферманүүд, науч-на эмхи зургаанууд арм районүүд, областынууд хизаарнууд ба республикчанууд, мүн тэвэниг социалистическэ хүдөө ажалай түрүүлүүлэй ба амхидхэшээдэй туйлагуудыг үргэнөөр хайрчылха ба нэбээрүүлхын болон хүдөө ажалыг саялалла дэ-бжүүлхын тула социалистическэ механизацин ам-болохоор дэлгэрүүлхын зорилгоор, 1947 онһоо эхил-жэ хүдэлмэрин дингуудыг хэрэглэхэ хэжэ ажа-дай Бүхэсоюзна выставкын хүдэлмэриг 1950 онһоо хойшо хэрэглэхэ шулаа гэжэ тоолохо.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриг хайжаруула талаар

1. Машинно-тракторна станцинуудай гол зорилго хадаа харьяата колхозуудтаа ургасы дэшээрүүлхэ, машинно-тракторна паркы хэрэглэлыг улам сая-шадан хайжаруула, тракторна хүдэлмэригүүдэй ша-нары дэшээрүүлхэ ба тэрэ хүдэлмэригүүдэ аг-ротехникэскэ болло соонь дүргэхэ, ургасы суг соонь хурааха ба МТС-эй хүдэлмэриг тула нагу-ру-түдбэри тушаалгын түсэбүүдыг гүйсэхэхэ ябадал болоно гэжэ тогтоохо.

2. Тракторнуудай хэжэ гол хүдэлмэригүүдэй ха-барай хахалагда, тарилгын урда тээхи культиваци, хабарай тарилга, пар хахалагда ба элдүүлгыг, про-пашной культурануудыг культивацила, ургаса ху-раалга, намарай тарилга, намарай пар хахалагын түсэбтэ тогтоогдоһон болло соонь дүргээд ба нагу-ру-түдбэриг тушаалга түсэбтэ заабол дүүргэд байгаа хааны, МТС-үүдэй ба тракторна бригаданууд-тай үйлэдбэрин түсэб гүйсэхэдгэдэ дээрэ тоо-логдохо гэжэ тогтоохо.

Тракторна бригадануудта үйлэдбэрин даалга-ринуудыг үгэхэдэ хэжэ тус тус хүдэлмэриг хэм-жээ ба хахалагын гүнзэгүү, хэды дахин элдүүл-гэхэ, тарилгын нормо, хүрнэгээ тарилгын гүнзэгүү, хүд-элмэриг боллоор тухай уялгата еһоной агротехникэскэ арилтнуудыг тогтоохынь МТС-эй директор-нуудыг уялгалха.

МТС-үүдэй тракторна хүдэлмэриг ша-нарыг шалгахы гүрэнэй ханигаһадай уялгануудыг хүдөө ажахыг районно танагуудай главна агрономуудта, хүдөө ажахын

Туслахтай нүүлэй үедэ хүдөө ажахыг хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

Нүхэр АНДРЭЕВЭЙ Элидхөлээр абтаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол

Эхлэһэн 4 дэхи нюурта).
Туслахтай нүүлэй үедэ хүдөө ажахыг хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай
Туслахтай нүүлэй үедэ хүдөө ажахыг хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай
Туслахтай нүүлэй үедэ хүдөө ажахыг хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай

ногуудыг үйлдбэриһеэ абажа хүдөө ажахыда үгэхэ тухай;
1) станогудай гол группануудаар область, хизаар ба республиканыудай заһабарин мастеровойнууд ба заводудыг металл отолдог станогудууд хангаха болзорнууд тухай;
д) энэ тогтоолой ёһоор эмхидхэгдэхэ ёһотой заһабарин заводудыг кузнецно-прессовэ электро-түхээрэлдгэр, электросварочна ба бусад түхээрэлдгэр хүсэд хэмжээнээр хангаха тухай.

9. 1947—1949 онуудай турша соо мастеровойнууд МТС-үүдтэ 631 заһабарин мастеровойнуудыг бариха, капиталына заһабарин район хоорондын 194 мастеровойнуудыг ба заһабарин 32 заводудыг нэмэ болзорнуудта бариха ашагдалгад оруулха гэбэл: 1947 ондо МТС-үүдтэ мастеровойнуудыг — 150, 1948 ондо — 200, 1949 ондо капиталына заһабарин район хоорондын мастеровойнуудыг — 50, 1948 ондо — 60, 1949 ондо заһабарин заводудыг — 5, 1948 ондо — 8.

10. Олоншог МТС-үүдтэ хүдөө ажахын машинануудыг эзэн бусаар хадагалдаг ба СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын органууд болон нутагай партийна ба советскэ органуудтай талаһаа энэниин хамаарахадггүй байһан ябадалыг тэсэшгүй гэжэ тоолохо.

МТС-үүдтэ ба тракторна бригадануудта машинно-тракторна паркыг зохистойгоор хадагалха ба сахиха ябадалыг эмхидхэхын хойноһоо хэмжээнүүдэ абаад, саг ургэлжин хяналта хангахынь СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын ба тэрэнэй нутагай органуудыг уялгалха. МТС-эй машинануудыг эзэн бусаар хадагалһан ябадалда гэмтэй хүндые хуулин харюусалгада хабадуулха.

Тракторнууд, комбайнууд ба хүдөө ажахын машинануудыг хадагалха байһан тулада 1917—1949 онуудта хараһа ба сарайнуудыг хэрэгтэй тоогооныг бариха. Зүбхэн лэ договорой ёһоор, полевой хүдэмэридөө тойбо татангуйгөр хүдэмэрин хүсэ ба транспортны үгэхэ зэрэгээр энэ барилда хэхэлэнь машинно-тракторна станцинуудта колхозуудтай талаһаа туһаламжа эмхидхэхынь нутагай партийна ба советскэ органуудыг уялгалха.

11. Шарьдэ ба стационарна нефдетарыг, насосудыг, шлангануудыг, трубопроводуудыг, шгэнүүр ба бусад нефтескладской инвентарнууд ба түхээрэлдгэр ажайлбарын заводуд дээрэ бэлдхэн гаргаха ябадалыг эмхидхэхэ.

12. Дүй дүршэлгүй ба эрдэм болбосоролгүй, өөртөө даалгадан хэрэгэ бүтээжэ шалахгүй хүнүүдыг машинно-тракторна станцинуудай директорнуудтай тушаалда олоншог ушарнуудта дэбжүүлдэг ябадалыг буруу гэжэ тоолохо.

Шухала эрдэм болбосоролтой ба эмхидхэлэй шалабаритай хүнүүдыг МТС-эй директорнуудтэй худалмэридэ дэбжүүлэн, өөртөө талаһаа абһан хэрэгыг мэдэхэ, бэлдхэлтэй худалмэрилгэшдөөр машинно-тракторна станцинуудыг бэхиджүүлжэ ябадал хадаа СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын, нутагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай хойшлогдошогүй зорилгоон гэжэ тоолохо.

МТС-үүдтэ директорнуудыг түргэ түргөөр хэлгэжэ ажал хэрэгтэ хоро татадаг ябадалыг болжуулжа, МТС-үүдтэ директорнуудыг томилхо ба ажал-хаан гаргах ябадалыг гансахан лэ СССР-эй хүдөө-ажахын Министр хэхэ ёһотой гэдэн гуримыг шангаар сахилдаг байха.

13. СССР-эй СНК-гэй 1945 оной октябрийн 6-ай тогтоолой ёһоор эмхидхэгдэһэн МТС-эй директорнууд ба механикуудай мэргэжэлыг дэбжүүлжэ талаар хүдөө-ажахын институтуудай дэргэдхи саг ургэлжин хөгжэй курсануудай хүдэмэриг саяһань найжаруула ябадалыг хангахынь СССР-эй дээдэ эрдэм һуралсалай Министерствын уялгалха. Эдэ курсануудта СССР-эй хүдөө-ажахын Министерствээр эльбэгдэжэ байха һурагшадтай тоо 1947 он сро 2500 хүнүүд болгохо, тэднэрһээ 1200-нь МТС-үүдтэ директорнууд ба 1300-нь МТС-үүдтэ механикууд.

14. Мунөө байгаа һургуулинуудта нэмэлт болгон хүдөө-ажахын механизациин 25 техникумуудыг ба хүдөө ажахын мунөө байгаа техникумуудай дэргэдэ механизациин 13 отделенинуудыг 1947—1948 онуудта эмхидхэхынь СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын уялгалха.

15. 1947 он соо 1500 хүнэй жэл бүрин контингенттэйгээр МТС-үүдтэ агрономуудай мэргэжэлыг нанжуулха курсануудыг нэхэһынь СССР-эй дээдэ эрдэм һуралсалай Министерствын уялгалха гэбэл: К. А. Тимирязевтэй мэргэжэтэ Московскы хүдөө-ажахын академиин, Омскы, Воронежскы, Саратовскы, Ленинградскы, Харьковскы, Киевскы, Новосибирскы, Иркутскы, Ташкентскы ба Тбилискы хүдөө ажахын институтуудай дэргэдэ.

16. 1947 онһоо эхилэн хүдөө ажахын механизациин һургуулинуудта һуралсаха болзоорыг дайтай урда тээхүндэ байһандал адиляр лахин һаргэн тогтоохо гэбэл: механикуудта — 18 һара, тракторна бригадануудай бригадирнуудта — 10 һара, комбайнернуудта — 6 һара ба трактористнуудта — 5 һара.

17. МТС-үүдтэ худалмэрилгэдэй культурна-гар байдалай үсөлөгчүдэй найжаруулхыг ба натуротүлбэри тушаалын болон тракторна худалмэринүүдтэ түлөө өрөөнь сэнцыг хымдэрүүлхын талаар түсэбүүдэ гүйсэхэхэ хэрэгтэ тэсэхынь үрмашүүлхын зорилготойгоор «Машинно-тракторна станцинуудтэ худалмэриг үкхэй» габһан СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1939 оной январин 13-ай тогтоолойг хаяагдалгадан ёһоор үгтэхэ мүнэһинээ 1947 он соо МТС-эй директорнууд фонд машинно-тракторна станцинуудта байгуулха.

18. Машинно-тракторна станцинуудтэ ажахын бүхэ асуулануудай үндэслэһынь нэгэлдүүлхын зорилготойгоор машинно-тракторна станцинуудтэ габһаа үрмашүүлхынь СССР-эй хүдөө-ажахын Министерствын состав соо эмхидхэхэ гэдэн ябадалыг найшааха.

лыг булар хүгжөөн дэбжээ тон ехэ хэмжээнэй соломо, махини ба газартаралай продукция бусад ондоо үлгэдэлүүд хэрэглэгдгүи орхиндогой ба мүн бэлхээрин газарай ехэхэн талмайнууд хэрэглэгддэггүй байна. Энэ ушар болбол совхозуудай ажахын хүгжэлтэ хойшо татадаг ба нэмэлтэ продукция абаха арга-боломжонуудыг хизаарладаг байха юм. Малажалай совхозуудта тарянажалыг дутуугаар хүгжөөн дэбжээ ехэхэн хэмжээтэй үгтэ нүбхэнүүд хүсэд хэрэглэгдгүи орхиндогой байна.

Совхозуудыг амжалтатгайар хүгжөөн дэбжээны экономическэ ба финансова талаарынь бэхиджүүлжэ ябадал болбол элдэб халбаринуудыг хоорондоо зүбөөр зохиолдуулжа олон халбартай ажахыг байгуулхын база дээрэ бэлдүүлдэг болохо байһанни анхаралдаа абаад, совхозуудта гол халбаринуудайн хажуугаар тус тусхай совхозуудтай байһалин ба экономическэ эрхэнхасэлүүдэ үлэмжэ дүрэнээр хэрэглэжэ болохо ажахын бусад халбаринуудыг хүгжөөжэ, хүдөө ажахын үйлдбэрин дэн ехэ сезоноо шанарыг усадлаха ба ажалай бүтээсыг ехэхэнээр дэбжүүлжэ ябадалыг бэлдүүлжэ гэжэ СССР-й совхозуудай Министерствын партийна ба советскэ организациинуудыг уялгалха. Энэ зорилгоор тарянай совхозуудта малажалыг, илангаяа мяханы малнуудыг, хонинуудыг, шубуунуудыг олошуруулан хүгжөөжэ, харин тинхэдэ городуудта, ажайлбарын центрүүдтэ ба хүнэй заводуудта дүтэ байдаг тарянай совхозуудта хүнэй малажалыг хитгөөжэ. Техническэ культурануудай совхозуудта арга боломжынь тэдгээр мяханы малажалыг ба шубунай ажалыг хүгжөөжэ. Малажалай совхозуудта гол түрэлэй малнуудһаа гадуур бусад түрэлэй малнуудыг үсэхэ ба мүн ороохо тарянай, тэрэнэй тоодо тэжээлэй ба бусад культурануудай тарилгыг хүгжөөжэ.

2. Совхозуудай худалмэрин ехэхэн дутуу дунда үйл болбол худалмэринүүдтэ ба мэргэжэлтэдэй кадрнуудтай тон ехээр ошожо ержэ байдаг ябадал мүн болно. Совхозуудай худалмэриг найжаруула хэрэгтэ шухалын шухала зорилго болбол худалмэринүүдтэй, мэргэжэлтэдэй ба албахаагшадтай саг ургэлжин кадрнуудыг бии болгохо ябадал мүн болно гэжэ тоолохо. Энэ зорилгоор тарянай ба малажалай районнуудта өһөдүгээр гэр байринуудыг ба бусад байринуудыг бариха, жэмстэ модонуудыг һуулгаха ба ошной болон бусад хүдөө ажахын культурануудыг тарихынь түлөө 0,5 га хүртэр газарай участогнуудыг тэндэн совхозуудтай саг ургэлжин худалмэринүүдтэ таһалжа үгэхэ. Өһөдүгээр гэрүүдтэ бариха байгаа худалмэринүүдтэ, мэргэжэлтэдэ ба албахаагшадтай, бүлэ бүхэнэй 5-һаа 15 мянган түхэрин хүртэр, удаан болзолтой хоер проценттэй урьһаламжаар гүрэнэй туһаламжа үзүүлжэ, тэднэр тус урьһаламжыг арбан жээтэй турша соо адли тэгш хубаар бусааха байна. Өһөдүгээр барилгануудыг хэгшэдтэ нутагай барилгын материалнуудыг гаргаха үгэхэ ба өһөдүгээр гэр байра барилгалта транспорт үгэхэ мэтээр туһаламжа үзүүлжэ. Совхозуудай теритогт дээрэ түс сөххөзөй үдэмгүришдэй, мэргэжэлтэдэй ба албахаагшадтай барилганууд болбол тэрэнэй зүгһээ гүрэнэй урьһаламжыг дүрэнээр бусаан түлээнэй һүүлтэ тэдэнэй өһөдүгээр энэч болохо байна гэжэ тогтоохо.

3. 1947 оной гүрэнэй түсэбтэй ба табанжэлэй түсэбтэй даалгабаритай зохиолдуулан:
а) СССР-й совхозуудай Министерствын совхозуудта тарилгын талмай 1947 ондо 600 мянган гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 6 миллион га хүртэхэ тэрэнэй тоодо орооһото культурануудтай талмай 400 мянган гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 4,1 миллион гектарт хүргэхэ. 1948 ондо тарилгын талмай 1 миллион гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 7 миллион гектарт хүргэхэ, тэрэнэй тоодо орооһото культурануудтай талмай 600 мянган гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 4,7 миллион гектарт хүргэхэ.

СССР-эй совхозуудай Министерствын совхозуудта үлэ-хоолой гол культура болохо шэнинсын үйлдбэриг нэмэ хэмжээтэйгээр дэбжүүлжэ гэбэл: намрай шэнинсын талаар — Украинскэ ССР-тэ, Краснодарскы, Ставропольскы хизаарнуудта, Ростовскы, Крымскы, Воронежскы Курскы областнуудта ба Молдавскэ ССР-тэ 1949 ондо намрай шэнинсын үйлдбэрин дайтай урдах хэмжээтэ хэрэглэжэ болохо, тэрэнэй үргэсыг ехэхэнээр дэбжүүлжэ, тус районнуудай совхозуудта намрай шэнинсын тарилгыг 1947 оной намрай 1946 оной таряа хүрмэлгын талмайла онголоо 220 мянган гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 857 мянган гектарт хүргэхэ, тэрэнэй тоодо Украинскэ ССР соо 407 мянган гектарт хүргэхэ ба 1948 ондо 900 мянган гектарт хүргэхэ, тэрэнэй тоодо Украинскэ ССР соо 445 мянган гектарт хүргэхэ.

Хабарай шэнинсын талаар — СССР-й Министринуудтэ Советтэй тогтоолой ёһоор зүүн районнуудтай (Сибирь, Урал ба Казахстанскэ ССР-эй зүүн хойто областьнуудтай) совхозуудта тарилгын талмай 68

мянган гектараар дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 1947 ондо 534 мянган гектарт хүргэхэ. 1948 ондо 805 мянган гектарт хүргэхэ ба 1949 ондо 1290 мянган гектарт хүргэхэ, тус культурын үргэсыг дэбжүүлжэ ябадал хангахэ.

Поволжьеда (Куйбышевскы, Саратовскы, Сталинградскы, Ульяновскы областнуудта) хабарай шэнинсын, илангаяа хатуу сортын шэнинсын тарилгын талмайнуудыг ехэхэнээр үргэдхэхын тула хэмжээ-нүбхэ абаха, эдэ областьнуудтай совхозуудта хабарай шэнинсын тарилгыг дэбжүүлжэ, тэрэнэй хэмжээ 1947 ондо 195 мянган гектарт хүргэхэ ба 1948 ондо 230 мянган гектарт хүргэхэ.

Украинскэ ССР-эй совхозуудта хабарай шэнинсын тарилгыг дэбжүүлжэ:

б) СССР-й совхозуудай Министерствын совхозуудта 1947 ондо эбэрт бодо малай тоо толгойго 121 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 1948 оной январин 1-дэ 1458 мянган толгойго хүргэхэ, гахайнуудтай тоо толгойго 122 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 550 мянган толгойго хүргэхэ, хони ба ямаанай тоо толгойго 441 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 3167 мянган толгойго хүргэхэ, адуу моридой тоо толгойго 23 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 339 мянган толгойго хүргэхэ, 1948 ондо эбэрт бодо малай тоо толгойго 141 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 1949 оной январин 1-дэ 1599 мянган толгойго хүргэхэ, гахайнуудтай тоо толгойго 151 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 701 мянган толгойго хүргэхэ, хони ба ямаанай тоо толгойго 427 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 3594 мянган толгойго хүргэхэ, адуу моридой тоо толгойго 31 мянгаар олошуруулжа, тэрэнэй тоо 370 мянган толгойго хүргэхэ, иргэжэ 1949 ондо эбэрт бодо малай, гахайнуудтай, хонид ба ямаанай тоо толгойго талаар дайтай урдах хэмжээг хэрэгээр бодхоохо.

4. 1947—1949 онуудта совхозуудта землеустройствын үбһэ ногоо тарилга ба сээр парнуудыг архилжэ ябадалтай зохиолдуулан зүб севообродуудыг гүйсэд нэбээрүүлжэ дүргэхэ. 1949 ондо орооһото культурануудтай бүхэ талмай дээрэ үлэмжэ ехэ үргэсануудтай сортонуудыг тариха ябадал хангахэ. Совхоз бүхэндэ клеверай ба тимофеевкын, люцернын ба житнягай болон бусад олоожэлэй ба нэгэжэлэй үбһэ, ногоонуудтай тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһэ хүрэнгүүдтэй эрилтэнуудыг дүрэнээр хангахэ ба үбһэ ногоонуудтай үрһэ хүрэнгын товараг запасуудыг байгуулхын түлөө тус культурануудтай үрһэ хүрэнгүүдтэ үйлдбэрилжэ ябадал эмхидхэхэ.

5. Совхозуудта хүнэй ажахы бүхэ талаарынь хүгжөөхын түлөө мунөө байгаа тоо үйлдбэрилгын заводудыг эмсэг түхээрэлдгүүдээр хангахэ, томо томо хүнэй совхозуудта шэнэ заводудыг бариха ябадал эмхидхэхэ ба 1947 онһоо эхилдэ эрхм шарнаттай тоо ба сыр үйлдбэрилгыг үргэн хэмжээтэйгээр эмхидхэхэ шухала гэжэ тоолохо. Һу хаалин халбартай совхозууд болбол өөргөтөө тоо үйлдбэрилгын заводуудтай байһан шухала гэжэ тоолохо.

6. Совхозуудта мэргэжэлтэй худалмэринүүдтэ кадрнуудыг ремеслен училищанууд ба ФЗО-гэй һургуулинуудтай анзаар эмхидхэгдэһэн һургуулинуудта бэлдэхэ шухала гэжэ тоолохо.

7. Совхозуудта ажахын тоосоо бэхиджүүлхын түлөө түсэбһээ гадуур тушаагдан продукция урмашуулхын түлбэри тогтоохо, продукция түсэбтэй үнэ сэн соо шухала хэмжээнэй мүнгэн зөррин суглуулбарыг оруулалсаха ба мүн совхозуудта директорай фондуудыг хэрэгээр байгуула шухала гэжэ тоолохо.

8. Совхозуудта үйлдбэрин механизациин хэмжээ эрид дэбжүүлжэ, машинануудыг ашагала ябадалыг найжаруула ба хүн зоной байра байдалыг найжаруула ябадал болбол дүтн жэлнүүдтэ тон шухала зорилгонууд мүн гэжэ тоолохо. Томо томо совхозуудта нутагай барилгын материалнуудыг үйлдбэрилжэ ба бэлдэхэ мүн транспортна хэрэгсэлүүдэ, моринной тоногуудыг, амһартануудыг ба бусад жэжэ хэрэгсэлүүдэ совхозойгоо эрилтэнуудыг хангахэ хэмжээтэйгээр үйлдбэрилжэ ябадал эмхидхэхэ.

9. Совхозуудтай ба трестүүдтэй хүтэлбэрилхы худалмэрилгэшдэ ба мэргэжэлтэдэ шяналгын мунөө байгаа системэ дахин харжа зүүд, нэмэ шяналтануудыг гүрэндэ тушааха продукцинуудтай үйлдбэрин хэмжээнэй зэргээр үгэдэг болгоод түсэбһээ үлүү продукциянуудыг ажахын түлөө совхозуудтай ба трестүүдтэй хүтэлбэрилгэшдэй эхэ оролдожо байха арга-боломжонуудыг бии болгохо. Орооһо тарянай, хүнэй, мяханы ба ноошой талаар өрөөн үнэ сэнгэй түсэбүүдэ бүхэ дээрэн хүсэд дүргэзүгүи байһан ушарнуудта шагналай хэмжээг 25 процентээр доошлуулха.

10. Нутагай партийна ба советскэ организацинууд болбол совхозуудыг хурал түргэнээр жэнэтэ ба үндэр бүтээхтэй ажахы болгохо ябадалданд тэдэндэ туһалаа ёһотой гэжэ уялгалха.

VII.

Хүдөө ажахын техникескэ зэбэжүүлгэ тухай

1. Хүдөө ажахын машинно-бүтээлгын Министерствын ниггээ уялгалга габэл үйлдбэрингөө ниггээ түсэб сооһоо 1947 ондо хүдөө ажахыда 30,3 мянган тракторнуудыг, гүрэнэй тоодо: 23,5 мянган СТЗ НАТИ тракторнуудыг, 2 мянган «Кировец Д-35» тракторнуудыг, 4,8 мянган «Универсал 1 ба 2» тракторнуудыг ба 510 миллион түхэрингэй хүдөө ажахын машинануудыг, ирэнэй тоодо: 32 мянган тракторна плугуудыг, 80 мянган морин плугуудыг, 37 мянган тракторна культуриаторнуудыг, 78 мянган морин культуриаторнуудыг, 30 мянган тракторна селкэнуудыг, 38,8 мянган морин селкэнуудыг, 10 мянган тракторна лущильникуудыг, 7 мянган комбайнуудыг, тэрэнэй тоодо, 700 өөрөө ябадаг комбайнуудыг, 50 мянган жатканыудыг, 55 мянган морин косилканыудыг, 45 мянган морин тархууриуудыг, 9 мянган сложное молотилканыудыг, 224 мянган морин молотилканыудыг, 2 мянган лопатканыудыг, 4 мянган селкэнокомбинатуудыг, 6 мянган триернуудыг, 1060 орооһондой сүтчилканыудыг ба 11 мянган хартаабха малталгын морин машинануудыг бүтээн гаргахэ гэжэ уялгалха.

2. Транспортина машинно-бүтээлгын Министерство болбол өөргөтөө үйлдбэрин ниггээ түсэб сооһоо хүдөө ажахыда 1947 ондо 4,8 мянган С—80 маркын гусеничнэ тракторнуудыг бүтээн гаргахэ үгэхэ ёһотой гэжэ уялгалха.

3. Союзна республикануудай авиационоо ажай-

лэдбэрин, барилгын ба харгы замай машинно-бүтээлгын машинно-бүтээлгын ба приборо-бүтээлгын, мүн нутагай ажайлбарын Министерствонууд ба РСФСР-эй Министрнуудтай Советтэй дэргэдхи промкооперацинуудай управленн болбол 1947 он соо хүдөө ажахыда 36,75 миллион түхэрингэй хүдөө ажахын машинануудыг бүтээн гаргахэ үгэхэ ба тэрэнэй тоодо авиационоо ажайлбарын Министерствын заводууд 60 өөрөө ябадаг комбайнуудыг бүтээн гаргахэ; барилгын ба харгы замай машинно-бүтээлгын Министерство болбол 8 мянган тракторна плугуудыг бүтээн гаргахэ ёһотой гэжэ уялгалха.

4. 1948 ондо 75,5 мянган тракторнуудыг бүтээн гаргахэ гэдэн ниггээ гүрэнэй түсэб сооһоо (хүдөө ажахын машинно-бүтээлгын Министерствын талаар 57,5 мянга ба транспортна машинно-бүтээлгын Министерствын талаар 18 мянга) 67 мянган тракторнуудыг хүдөө ажахыда гаргахэ үгэхэ, 80 мянган тракторна плугуудыг, 140,2 мянган морин плугуудыг, 55 мянган тракторна культуриаторнуудыг, 85 мянган морин культуриаторнуудыг, 67 мянган тракторна селкэнуудыг 49,55 мянган морин селкэнуудыг, хартаабха һувилгалар 2 мянган сонниково машинануудыг, 32 мянган тракторна лущильникуудыг, 25 мянган комбайнуудыг, 62 мянган морин жатканыудыг, 114 мянган морин косилканыудыг, 90

(Ургэлжэһалынь 6-дхи нюурта).

VI.

Совхозуудай худалмэриг найжаруула тухай

Совхозуудыг дан үлүү онсо шэнхитэй байлаа гэжэ эхэн ажахыг имгалта нгыг тэһэнэй зүгһэ тарянай ба техникескэ культурануудай үндэ малажалыг булар хүгжөөн, харин малажалай совхозуудта тарянажалай үндэ дутууга ар хүжөөн ябадалууд болбол совхозуудай худалмэрин ехэхэн дутуу дунда үлгэдэлүүд хүсэд хэрэглэгдгүи орхиндогой байна. Энэ ушар болбол совхозуудай ажахын хүгжэлтэ хойшо татадаг ба нэмэлтэ продукция абаха арга-боломжонуудыг хизаарладаг байха юм. Малажалай совхозуудта тарянажалыг дутуугаар хүгжөөн дэбжээ ехэхэн хэмжээтэй үгтэ нүбхэнүүд хүсэд хэрэглэгдгүи орхиндогой байна.

хүгжөөжэ ябадал болбол экономическэ талаараа ацаг байтай, полевой худалмэрин үеүүдтэ тэдэнэй худалмэриг ба зүдэхэ хүсэнуудыг үлүү ехэ туһаралда оруулдаг аад, харин жэл соохи бусад үеүүдтэ тэдэ хүсэнуудыг тон багаар хэрэглэхэ ябадалда хурдгээр байна. Совхозуудай ажахыг нэгэн талаар хүгжөөжэ ябадал болбол тэдэнэй амгар олын доошлуулжа, совхозуудтай финансова байдалыг һуулахад байха юм. Тарянай ба техникескэ культурануудай совхозуудта малажа-

Дайнай нүүлэй үедэ хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тунхаглагдана

Нүхэр АНДРЕЕВЭЙ элидхэлээр абтаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол

(У. гэжэжэлэл Эхинийн 5-дахи нюурта.)

мянган морин тармуруудые, 16,5 мянган сложной молотилконуудые, 34,95 мянган морин молотилкатуудые, 2 мянган тракторна сенокосилкатуудые, 2 мянган тракторна тармуруудые, хартааба хураадаг 2 мянган машинуудые, 4 мянган тракторна свеклоподъемникуудые, 21 мянган триернуудые, 22 мянган силос хэршэхэ ба силос-соломо хэршэхэ машинуудые, 20 мянган молотково-дробилкатуудые, 25 мянган жмыхолдобилкатуудые, 35 мянган корнерезкануудые гаргажа үгэхэ.

5. Транспортна машино бүтээлгын Министерство болбол тракторнуудые бүтээн гаргах хамт гүрэнэйн гүрэнэй түсбээр 1948 ондо 10,4 мянган С-80 гусеничнэ тракторнуудые хүдөө ажахыда үгэхэ еһотой гэжэ уялгалха.

6. Тракторнуудай ба хүдөө ажахын машинуудай запасной частнуудые, илангаяа тон хомор деталнуудые үйлдэбэрлэн гаргах ябадалые нилээд ехээр дээшлүүлхэ, энээнэй түлөө запасной частнуудые бэлдэхэн гаргадаг заводуудай тоо олошоруулаха ба мүн хүдөө ажахын машино-бүтээлгын ба автомобильна, авиационно ажайлэдбэрлэн, транспортна машино-бүтээлгын, эбсэгжүүлгын ба бусад ажайлэдбэрлэн министрствонүүдэй хүдэлжэ байгаа заводууд дээрэ запасной частнуудые үйлдэбэрлэн гаргах хүсүнүүдые дээшлүүлжэ, тракторнуудые ба хүдөө ажахын машинуудые гансаа захбарилгын дүрэнээр хангах тэдэ бшээ, мүн МТС-үүдтэ тус машинуудай запасной частнуудай нэгэ хэли шэнээр резерват байхын хэмжээтэйгээр үйлдэбэрлэн гаргах ябадаг хангах.

7. Шэнэр бүтээн гаргагдан тракторнуудые ба комбайнуудые запасной частнуудаар хангах нимэ журэм тогтоохо:

а) бүтээн гаргагдан трактор ба комбайн бүхэн болбол тэрэнине гарган тусхайта зануудуудаар тус тустай дүрэн комплект запасной частнуудаар ба тэрэнэй техникескэ харууны хангаха зэмсэг ба түхээрлэгнүүдэр хангагдан байха еһотой;

б) мүн эдэ заводууд болбол 10 трактор ба комбайнууд бүхэндэ текуши захбарилга хэжэ дүрэн комплект запасной частнуудаар хангах байна;

в) эдэ заводууд болбол 50 тракторнууд ба комбайнууд бүхэндэ капитална захбери хэжэ дүрэн комплект запасной частнуудаар хангах еһотой байна.

СССР-эй хүдөө ажахын машино-бүтээлгын ба хүдөө ажахын Министерствоуд болбол текуши ба капитална захбарилгада хэрэглэгдхэ запасной частнуудай бүридхэлнүүдые комплектидээр нэрлэн тогтоохо еһотой гэжэ тэдэнине уялгалха.

8. Хүдөө ажахын машино бүтээлгын, транспортна машино бүтээлгын ба бусад ажайлэдбэрлэн министрствонүүд болбол бүтээн гаргагдажа байгаа тракторнуудайнгаа, хүдөө ажахын машинуудай ба тэдэнэй запасной частнуудай шанарые хайжаруулхын түлөө үйлдэбэрлэнгөө технологида техникын эгээл шэнэ амалтануудые хэрэглэхэ тэдэнине уялгалха. Тракторнууд ба хүдөө ажахын машинуудые бүтээн гаргадаг гол заводууд дээрэ СССР-эй хүдөө ажахын Министрствын түлөөлөгшэд—тушаажа абагшад байха еһотой гэжэ тоолохо.

9. Хүдөө ажахыда хэрэглэгдхэ тракторнуудые худан түрэнээр бүтээн гаргах ябадал хангахын түлөө:

а) хүдөө ажахын машино бүтээлгын Министерствын Алтайска, Сталинградска, Харьковска, Владимирска, Липецкэ тракторна заводууд дээрэ ба газар элдүрлгын ба таряхууралгын хүдөө ажахын машинуудай заводууд дээрэ буй багилгын хүдээлмэричүүдые 1948 оной түрүүшүн халхалта дүргэхэ;

б) Минска тракторна заводой барилгы 1948 оной түрүүшүн халхалта дүргэхэ ба тус заводын «Киров Д-35» тракторнуудые бүтээн гаргах эбсэгжүүлгэ түхээрлэгнүүдээр 1948 оной хоердох халхалта дүрэнээр хангах.

10. Тракторна ба хүдөө ажахын машинуудай заводуудай барилгануудые түрүүшүн ээлжээнэй ба улганя барилганууд гэжэ тоолохо.

VIII Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхжүүлхэ ба колхозуудта хүдөө ажалай артелин Уставые эбдэнэн ябадалнуудые усадхаа тусга

1. Цүүдэй жэлүүдтэ олоншог облустууд, хизарууд ба республикануудта колхозуудта хүдөө ажалай артелин Уставые хазайлган ба эбдэнэн ябадалнууд гаржа, колхозуудай хамтын газарые үйлдэн, колхозно зөөри болохо—багажа зэмсэг, үхэр мал ба бусад эд хогшол болон мүнэн зөөрине үрчлэн мунандан, ажалта үдэрнүүдые буруугаар гаргалхан, хүдөө ажалай артелин хэрэгүүдые хүтэлхэ демократическа үндэһие эбдэнэн ушарые тэмдэглэд, эдэ эбдэлгэнүүд ба халагайралтануудые өсөөтөн хүртэр өсөлхөхө, колхозуудай хамтын ажахы али болохоор бэхжүүлхэ ба колхозуудые хүтэлхэ хэрэгые элдэ найжаруулхын хэмжээ ябадалые нилээд мүнэн партийна ба советскэ организацннуудые уялгалха.

2. Колхозно бэнгууалтала партиин гол шухала зорилго болбол хүдөө ажалай артелине саашада эмхидхэлэй ажахын талаар бэхжүүлхэ, колхозуудай нийт зөөрине ардлага ябадал болоно гэжэ тогтоохо. Энэ хадаа хамтын ажаа үйлдэбэрлэн эбсэгүүд болгох хүдэлмэринин са ашаг шэнэ ажал дүрэнэй, фуражна ба старховой фонднуудые, хүдөө ажалай багажа зэмсэгые бүрэн бүтэн байлгахын түлөө партийна ба советскэ оргонуудай харуусалгыне дээшлүүлхэ болон хатуу зоригтойгоор үдэр бүридэ хүдэлмэричүүдые хүдөө ажалай үйлдэбэрлэн туналбариниц харилтануудые хүгжөөхө, ажахын байра барилгануудые түхээрхө болон артелин хубаагдахагүи фонднуудые ехэ болгохые эринэ.

3. Колхозуудта газар эдлэхэ ябадалта эзэгүй байха гэһэн ехэн дүтүгэй гэжэ тоололо, сево-сборотой полида саг үргэлжын үастогуудын поледническо бригадануудта даалгагдаггүй ябадалта газража, ургаса дээшлүүлхэ үастогүи хэжэ байдаг тула, колхозууд бөгөнхон болзор соо

гын организацннуудта үйлдэбэрлэн түгсэ хүсүнүүдые худан түрэнээр нэгэ гэгэн бодхоохо ба хүсэндэн оруулаха, тэдэнине кадрнуудаар хангах, тэдэндэ тогтоогодон гүрэнэй түсбөые дүргүүлхын түлөө гэр байрн ба бусад эрхэ байдалые найжаруулаха талаар саг үргэлжын туаламжа үзүүлжэ байха гэжэ тэдэнине уялгалха.

Хүдөө ажахые тракторнуудаар ба хүдөө ажахын машинуудаар хангах ябадал болбол гүрэн түрүн түрүүшүн ээлжээнэй ба шухалын шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо.

11. Хүдөө ажахыда шэнэ янзын тракторнуудые ба хүдөө ажахын машинуудые худан түрэнээр нэбтэрүүлхэ ябадалта онсо удхашанартай тэмдэглэжэ, үлэмжэ найн тракторнуудые, өөрөө ябадаг комбайнуудые ба таряхууралгын бусад машинуудые, навесн тракторна машинуудые, техникескэ культурануудай, илангаяа хлопотой, свеклын, лен-долгунешын, кок сагытай талаар хэрэглэгдхэ машинуудые, хартааба луулгаха ба хартааба ба кукуруза хуряаха машинуудые, үбээ хуряаха ба нягталха машинуудые, малажалай ферманууд дээрэхи хүдэлмэричүүдые механизацилла машинаудые, үбэлэй бэлшээрлэн үастогүүд дээрэхи мүлхэ эбдэхэ ба сага арлгаха машинуудые зохооч бүтээхэ ба нэбтэрүүлхэ хүдөө ажахын машино бүтээлгын Министерствые уялгалха.

Дээрэ дурсагдан машинуудые худан түрэнээр зохооч бүтээхэ ба үйлдэбэрлэдэ нэбтэрүүлэн оруулаха ябадалые хангахатайгаа хамта, хүдөө ажахын машино бүтээлгын Министерство болбол өвшө, сад хүгжүүлгын ба техникескэ культурануудые үйлдэбэрлэн хүдэлмэричүүдые механизацилхын түлөө хэрэглэгдхэ гар хэрэглэмжын моторизораннэ зэмсэгүүдые конструкиалан зохоочо ба үйлдэбэрлэхэ ябадалые хангахые тэрэнине уялгалха.

Хүдөө ажахын машино-бүтээлгын, авиационно ажайлэдбэрлэн ба электроажайлэдбэрлэн министрствонүүд болбол халхын двигателнуудые, электротүхээрлэгнүүдые ба тэдэнэй хэрэгтэй запасной частнуудые бүтээн гаргах ябадалые нилээд ехээр дээшлүүлхын түлөө хэмжээнүүдые абахы тэдэнине уялгалха.

12. МТС-үүдтэ, совхозуудта ба колхозуудта, мүн бэлдэхэлэй Министерствын бэлдэхэлэй организацннуудта 1947 ондо 46 мянган ба 1948 ондо 60 мянган ашаанай автомобильнуудые гаргажа үгэхэ; МТС-үүд ба совхозуудые «ГАЗ-67» гэжэ хүнгэн автомашинуудаар хангах ябадалые дээшлүүлхэ.

13. 1947 ондо минеральна үтэгжүүлгэнүүдые ба хүдөө ажахын хоронтотой тэмсэхэ, ургамалнуудай үбшэнэй тэмсэхэ химическэ зүйлнүүдые үйлдэбэрлэн гаргах түсбөө заагаггүй дүргэхые Химическэ ажайлэдбэрлэн Министерство, хара металургини Министерство, Литовско ба Латвийска ССР нүүдэй нотагай ажайлэдбэрлэн министрствонүүдые уялгалха. 1948 ондо хүдөө ажахыда хэрэглэгдхэ суфферфосфат, азотисто үтэгжүүлгэ, калийна үтэгжүүлгэ, фосфоритна талхы юрын дабанаанай жэшээгээр тоолобол 3130 мянган тонн үйлдэбэрлэн гаргах ба 1947 оной эсэстэ хоро химикагуудай үйлдэбэрлэн түсбөөр тогтоогодон хэмжээтэйгээр үйлдэбэрлэн гаргахын хүсэ шадалые бии болгохо.

Зам харгын Министерство ба гүмэрзэмай начальнигүүд болбол үтэгжүүлгэнүүдые ашаалан шэрэхэ вагонуудые түсбэлэхэдэ, үтэгжүүлгэнүүдээр хангах түсбөтэй дүрэн зохиолуулжа түсбэлэхэ еһотой ба үтэгжүүлгэнүүдые тэхэ, вагонуудые шухала шанартай ашаануудаар адли түрүүшүн ээлжээнэд гаргажа үгэхэ ябадалые, хангахы тэдэнине уялгалха.

Гүгжүүлгэнүүдые ба химикадуудые үйлдэбэрлэхэ Лисичанска химическэ комбинатды байгуулаха ба тэрэнине худан түрэнээр үйлдэбэрлэдэ оруулаха ябадалтай онсо удхашанартай байһанине тэмдэглэд, комбинатды барилгын болзор ба хэмжээе тодорхойлохо ба мүн тэрэшлэн 1947 ондо түрэнээр бариха дүрэхые СССР-эй Министрүүдэй Советтэ дурадхаха.

14. СССР-эй Министрүүдэй Советдэй дэргэдэй Главнефтьснаб ба харгы замай Министерство болбол полетной хүдэлмэричүүдэй үе соо МТС-үүдэй хүдэлмэрине талаалгаряагүүд хангах хэмжээгээр нефтьпродуктуудые нефть баганауудта шэрэн асарха ябадалые хангах ба МТС-үүд шэлжэлтын запаснуудые бии болгохо.

Энэ ехэнэ дутуугаа усадхажа, севообородой полида саг үргэлжын үастогуудые, багажа зэмсэг, үхэр малнуудые поледническо бригадануудта бэхжүүлхэ ба поледническо бригадануудай составтаа хүнүүдэй гаража ошохо ябадалые болгоулаха шухала гэжэ тоолохо. Пропашийн, техникескэ, өвшоной культурануудые болон үрэнэй үастогуудые, мүн болохо газартан орооһотой культурануудыешы бэхжүүлэн үгэхын тулада бригаданууд дотороо звенонуудые байгуулаха.

4. Ажалтай бүтээһие саашада дээшлүүлхэ хэрэгтэ ургасые болон малажалай ашаг шэнэ үлгэһие ехэ болгохо хэрэгтэ тойбо татажа байһан ябадалта хада колхозуудта ажалтай үлгэһие, колхознигүүдэй хоорондо ажалта үдэрнүүдые ба колхозно олзо доходые хубаахадаа тэгшэдхэлгэ гаргадаг, полевой ба бусад хүдэлмэричдэ амьар амьараа ба жэжэ бүлэгүүдээр таларжа сельский ажал хэжэ ябадал дутуу байһан, ажалта үдэрнүүдые үрэхэ ябадалта хүргэдгүи багаар абтан ба хуушаран нормонуудай бии байһан дээрэнэ болон гэжэ тэмдэглэд, эдэ дутуу дундануудые усадханы зорилгоор, тон шухала хүдэлмэричүүдээр дээрэ ажалтай үлгэһие үндэр ехээр гүлэхэ болон байл шухала башэ хүдэлмэричүүдтэ хүлһыне доошон оруулаха ажал бүтээхэ нормонуудые болон хүдэлмэрине ажалта үдэрнээр сэгнэхэ гуримые ойбон саг соо дахин хаража үзэхэ шухала болоод байна гэжэ тоолохо.

Ажалта үдэрнүүдые үлэмжэ гамтайгаар ба зүбөөр гаргалхын тулада, тус тус налбарнуудта ба хүдөө ажалай культуранууд тушаа хүдэлмэри хэтын тулада жэлэй эхнһээ хойшо ажалта үдэрнүүдые гаргалшалхар түсбэлжэ, бригада ба звенонуудта хэгдэнэн хүдэлмэричтэй ба ажалта үдэрнүүдые гаргалшалха түсбөтэй тааруулжа ажалта үдэрнүүдые

зүбөөр бэшэхын хойнооо тон нарин хивалта тогтоохо.

Үлэмжэ үндэр еха ургаса абтан бригаданууд ба звенонуудай колхознигүүд тэрэнтэй зохиолуулан үлэмжэ ехэ түлбэри абаха, тнхэдэ бага ургаса абтан бригаданууд ба звенонуудай колхознигүүд өөрынгөө хэбэн ажалтай түлөө бага түлбэри абахын тулада бригадын суглуулан ба бригада дотороо звенонуудай суглуулан ургасыне тоололсожо, колхозуудта олзо хубаадаг болохо.

Энэ гол заабаритай тааруулжа ба тус тус республиканууд хизарнууд са областнуудай колхозуудай дүй дүршлэе харалсажа, колхозуудта ажлые эмхидхэхэ ба түлбэри үгэхэ хэрэгые найжаруулаха тушаа, бүтээхэ нормонүүдые дээшлүүлхэ ба ажалта үдэрнүүдые бэшэхэ гурим бии бэлтгохотуша дүрэдхалһынүе зохоож СССР-эй Министрүүдэй Советтэ ба ВКП(б)-гэй ЦК-дэ табиһыне Промышленность дэргэдэй колхозуудай хэрэгүүдые эхилхэ Советтэ ба СССР-эй хүдөө ажалай Министерстволэ дүрадхаха.

Ажал хэжэ шадхаа колхознигүүд ажалта үдэр олохо тухай 1942 ондо дээшэн болгодогон уялгата минимумые тэрэ хэбэрнэ байлгах шухала гэжэ тоолохо.

Намэлтэ түлбэри үгэхэ тухай хуули гэмшэ бүхы колхозуудта бэлүүлгэдэгүй ба мүн тэрэшлэн ургасые болон малажалай ашаг шэнэ абаха түсбөые үлүүлэн дүргэһэнэй түлөө үгэхэ байһан намэлтэ түлбэри олонхи ушарнуудта колхознигүүдта саг болзор соогоо үгтэлгүгү байһан ябаталые болшоогүй дээрэ тоолоод, колхознигүүдта үгтэхэ еһотой байһан намэлтэ түлбэрине хажа саг соонх үгэхын хойнооо тон нарин хивалта табиха.

5. Хүдөө ажалай хүдэлмэричд үедэ поледническо, тракторна ба малажалай бригадануудай колхознигүүдта таатай зохиол байра байдал олгохо хангах ба хүдэлмэричд сагые үлэмжэ ашагтай найнаар хэрэглэхы зорилгоор, трөхон ба деревниһээ 8 километрһээ холо байһан үастогүүд дээрэ саг үргэлжын полевой стан түхээрхые колхозуудта найшаан дурадхаха. Полевой стануудта хүнүүдэй байха саг үргэлжын ба зунай хамтын байрнуудые болон кухня-столово бариха; малай байхын тулада шухала хэрэгтэй байра барилгануудые түхээрхэ; хүдөө ажалай машинууд ба зэмсэгүүдые хадгалхын тулада хаража сарайнуудые бариха ябадалые эмхидхэхэ.

6. Хүдөө ажалье дэбжүүлхэ зорилгонууд болбол колхозуудта агрономическа ба зооветеринарна туһаламжа үзүүлхэ ябадалые улам ехэ болгохы эринэ гэжэ тоолоод, МТС болон хүдөө ажалай районно таһагуудай агрономическа үастогуудые бэхжүүлхын тулада, 1947 ондо колхозуудта агрономическа туһаламжа үзүүлхын тулада МТС, хүдөө ажалай районно таһагуудай агрономическа үастогуудта болон, мүн тэрэшлэн тсью тсью колхозуудта

IX. Хүдөө-ажахын продуктуудые бэлдэхын талаар

Хүдөө ажахын продуктуудые бэлдэхын талаар колхозуудта тарянажалай ба малажалай продуктуудые колхозуудай тарянаг гү, али газарай талмайн гектар бүхэн дээрһээ тооложо гаргах гэжэ 1947 ондо тогтоон абтан политикын тон үнэн зүб байһанин тодорбо гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пленум тэмдэглэнэ.

1940 он хүртэр уялгата тушаалгануудые тарилгын талмайһаа гү, али малнуудай тоо толгой дээрһээ гаргадаг байһан гүрүн болбол колхознойнгоо нинтын ажахы хүгжөөгдэдэ колхозуудай жүдхэмэ оролдолһыне халгадаг, колхозуудай зүгһе тарилгынгаа ба малажалынгаа хүгжээлгын түсбөые багадаа гэгэн эрмэлзүүдэ гаргуудад, тарилгынгаа талмайе хороохо ябадалта хүргэдгүи ба шэнэ газарнуудые ашаглан элдэхэ ябадалта тэдэнине урмашуудлаггүй байһан байгаа.

Гүрэнэй зүгһе колхозуудта газарнуудые тусхайта актаар хэтэ мүнхэдөө өдлэхээр бэхжүүлэн үгэхэн нимэ бата бүхн үндэһэ нуури дээрэ түшлэгэжэ, уялгата тушаалгануудые гаргах шэнэ принцип болбол өөрынгөө нинтын тарянажалые ба малажалые хүгжөөхэ оролдогто хүсэлтүе колхозуудай дотор бии болгоһон байна, өөрынгөө тарилгануудые үргэдхэжэ ба өөрынгөө ферманүүдэй малнуудые олошоруулжа байгаа түрүү колхозуудые өөрынгөө тарилгын талмайнуудые дээшлүүлдэггүй, нинтын гү, али фермын малажалгүй колхозуудтай жэшээлбэл ашаггүй байдалта оруулдаг байһан үрдын бэлдэхэлэй системын дутуу дунда зүйлнүүд үгы болгодоһон байгаа.

Колхозуудта бэхжүүлэгдэн тарянаг газарай гектар бүхэн дээрһээ тоолон уялгата тушаалгануудые гаргах тухай хуули хүдөө ажахыда амьар ехэ прогрессивнэ удхашанартай байһанине ойлодоггүй ба дайн сэрэг дээрһээ колхознй нинтын ажахыда ушарһан айнаар ехэ хохидолой хэмжээ мардаг хүнүүд лэ, колхозно байгууладалта эсэргүү хүнүүд лэ гансал тарилгын талмайн хэмжээгээр уялгата тушаалга хэжэ гэһэн, хүдөө ажахын хүгжээлтын ашаг тулада таарахагүй ба үнн болковладан политиката манай партине гэдэргэһнэ татажа болохо байна.

Дээрэ хэлэгдэн дээрһээ үндэлхэжэ, хүдөө ажахын продуктуудые бэлдэхэ талаар колхозуудта тарянажалай продуктуудай уялгата-тушаалгануудые тооложо гаргахтаа, колхозуудта бэхжүүлэгдэн үгтэлн тарянаг газарай гектар бүхэнһээ үндэлхэ ба малажалай продуктуудай уялгата тушаалгын хэмжээ гаргахтаа, колхозуудта бэхжүүлэн үгтэлн бүхы газарай талмай гектар бүхэнһээ үндэлхэ политикыне нягта наринаар сахиха ябадал болбол уялгата ябадал мүн гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пленум тоолоно.

Гэхэтэй хамта, мүннэ үеын эрхэ байдалта нэгэн захиргаата районной бүхы колхозуудта гүрэндэ орооно тарянаг уялгата тушаалгаар тогтоогдон нэгэн янзын нормын орондо тус районой бүдэг бүдэг

зуудта ошожо ажаллахын тулада, өмнө үеын колхозууд ба хургуулинууд олон агрономуудые элгээхэ шухала гэжэ тоолоно.

Агрономическа туһаламжа үзүүлхэ гуримшуулын зорилгоор, МТС-эй агроном үастогүүд гэһэн МТС-тай баталһан агромеханик колхозуудта ябажа харгалзахэ МТС-эй харьяата бшээ колхозуудые хизаруулан таһагуудай агрономическа үастогүи харгалзахэ юм гэжэ тогтоохо. МТС-үүд уудай агрономическа хүдэлмэричд хонор хивалта табиха ба хиталбарилхэ хэжэ хиталбарилхэ районно таһагаар бэлүүлгэдэхэ тогтоохо.

7. Агрономическа, зоотехникеска ба ветеринарна ВУЗ-нуудые дүргэһэн хүнүүд хадаа МТС, колхоз, агрономическа, зооветеринарна гүүдта элгээгдэд, шухала хэрэгтэй дүршлэ олоһон тулада нэгэ жэлэй стажеровко гарха юм гэжэ тогтоохо. Дүршлэ гүүд дүргэһэн хүнүүд болбол младаш младаш зоотехниктэй ба младаш ветврачтайгаар стажеровко үнгэрхэ болоно.

8. Колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүдта тууд ба зооветеринарна үастогүүдта гүй, харин аппаратад ажалладаг агроном техникүүд, ветврачнууд, инженерүүд, ба хүдөө ажалай бусад мргэжэлтэд хамаарууд, совхозууд ба МТС-тэ хүдэлмэричд хүдэлмэричлэгшэд орхолдо, 25 процент бага салын хульа абаха байна гэжэ тогтооно.

9. Колхозно кадрнууд болохо колхознуудай үйлдэбэрлэн бригадирнууд, ферманүүдые ба счетоводуудые худан бэлдэхэ хэрэгые руулын зорилгоор, 1947 ондо област хизарнуудта ба республикануудта жалай худан үлгэрлэжэ хэжэ хэжэ жэлэй болзорто гүрэнэй хургуулинуудые тогтоожэ, тэдэ хургуулинуудтаа дүрэн бэлдэхэ хүдэлмэричд колхозно хүдэлмэричлэгшэдэ байха. Колхозуудай түрүүлгшанарые болзор соо хальбэн бэлдэхын тулада област заар, республика бүхэндэ саг үргэлжэ худан зурган нарын курсануудые 1947 ондо зохион тусгай курсуудта бэлдэхэ хэрэгтэй.

Колхозно үйлдэбэрлэн мастернууд болохо зоотехникүүд, животноводууд, садоводууд, пчеловодуудые худан бэлдэхэ гэһэн удаһатэй гэжэ тоолоод, област, хизар ба улсын бүхэн колхоздо хэрэгтэй элдэ кадэ хэрэглэгдэжэ байһан хэмжээгээр дүрэн бэлдэхэ хэрэгтэй болзорто гүрэнэй хүдэлмэричд хургуулинуудые үргэдхэхэ ушартай.

10. Агрономуудые гүрэнээр худан бэлдэхэ хала байһан ушарһаа гурбан жэлдэ хургуулинуудта эрмэлзүй агрономическа хургуулинууд эмхидхэл зохистой байха гэжэ тоолохо. Районной агрономическа хургуули дүргэһэн младаш агрономой нэрээргэ олгохо.

Хүдөө-ажахын продуктуудые бэлдэхын талаар

Колхозуудта хэдэн янзын гормонуудые тоо шухала болдог байна, ушарһын хадаа энэ гэрэ колхозуудай уялгата тушаалгын хэмжэ гаргахтаа, бэхжүүлэн үгтэн газарнуудай хэр заргэ ашаглан хэрэглэжэ байһанин ралдаа абажа, тэдэнэй уялгата тушаалга хэмжээе шухала болон ушарнуудта бэлдэхэ тогтоохо арга олдох байна. Энэнтэй хамта хэмжээтэй газартай байбашы хүдэлмэричд дутаг дээрһээ тус газарнуудта ашаглагдаггүй районнуудта тэдэ колхозуудтаа гурбан шааха уялгата тушаалгануудай нормонууд шолуулаха, харин хүдэлмэричд хүсэлтүе хозойнгоо газары дүргэһэн ашаглажа районнуудта тус колхозуудай зүгһе гүрэнд хала уялгата тушаалгануудай нормонуудые бэлдэхэ хэрэгтэй.

1. 1947 оной майн 1-һээ хойшо бшээ болон дэргэн захиргаата район дотор хэдэ хэдэн өдө гээ тогтоожэ болохо ябадалые харалсажа, зуудһаа орооһо таряа гүрэндэ тушааха үастогүи дифференцираһыне саг үргэлжын нүүдые байгуульхые СССР-эй Министрүүдэ тэ дүрадхаха.

2. МТС-үүдэй туһаламжа абадаггүй колхоз гүрэндэ тушаалга орооһо тарянаг уялгата тушаалгын нормонууд болбол МТС-үүд таламжа абажа байдаг тус районной колхоз тогтоогдон нормонуудһаа 25 процент дээр хэ еһотой.

3. Шэнэнь Са хара таряа өвөсоор, ячмен просоор хальн абаха мүннэ үеын жашээтэ хадаа бурууга ба тон доошоо байна гэжэ тогтооно. Үлэмжэ сэнтэй эдэ-хоболой культурануудыне шааха хара таряа үйлдэбэрлэхэ ба гурбан шааха ябадалта оролдоо хүсэл гаргахын шэнэнь ба хара таряа холихо овес, ячмен просоор холилын эквивалентые дээшлүүлхэ гэжэ тоолохо, зүгөөр СССР-эй правительствонгоо онсо ушарнуудта зүбшөөгөө хаан, зуудһаа ба таряашанай ажахыннуудһаа гурбан шаагдаха шэнэнь ба хара тарянаг уялгата тушаалгын дүргэлгэдэ овес, ячмен ба просо абажа болоно. 1947 оной ургасаһаа эхилжэ хэлэй үедэ шэнэнь ба хара таряа бусад культуунар нимэ эквиваленттэйгээр хальжэ байна гэжэ тогтоохо гээл: I пүүд шэнэнь хоер пүүд овестой, I пүүд 30 фунт ячмен пүүд 20 фунт простой тэнтэй, I пүүд хара болбол I пүүд 30 фунт овестой, I пүүд 20 ячментэй, I пүүд 10 фунт простой тэнтэй бо

1947 ондо колхозуудһаа ба таряашадай нуудһаа тушаалга тэжээлэй культурануудые тусхайта еһоор долошуулжа шэнэнь тарянаг тушаалгыне дээшлүүлхые СССР Министрүүдэй Советтэ дүрадхаха.

У. гэжэжэлэл Эхинийн 7-дахи нюурта.

Д ТУШААЛГАЙ НҮҮЛЭЙ ҮЕДЭ ХҮДӨӨ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨН ДЭБЖҮҮЛХЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

АНДРЕЕВЭЙ элидхэлээр абтанан ВВП(б)-гэй ЦН-гэй Пленумэй тогтоол

(Тугасхэл.)
... культурануудай, тонолиг ба техни-
... тушаалганууд тухай хуулинуудыг на-
... 1947 ондо район бүхэнөөр,
... бүхэнөөр тарья тушаал-
... хуулиар тогтоогдоон болзор-
... хангаха ябадал худалдаа
... хуулиар ба республикануудай
... ба советскэ организацинуудай
... мүн гэж тоолохо.

X

НОЮТАГУУДАТ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨН ДЭБЖҮҮЛХЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

Хүдөө ажыхыг хурдан түргэлээр хэргээн бодхоохо ба хүгжөөх ябадал болбол СССР-эй бүх аралай ажыхы амжалттайгаар хүгжөөх ба арад зөной материална танилгон байдалыг улам саамалдн хайжаруулаха ябдалыг хангахын зайлашагүй эрх нүхсэл мүн туладан ВКП(б) гэй ЦК-гэй Пленум болбол тэрээнэ түрүү эргын удхашанартай дээр тоолоно. Манай бүх гүрэнэй шухалын шухала эдэ зорилгонуудыг гүйсэдхэн шидхэхэ ябал болбол партийна ба советскэ органуудай, колхознуудай совхозуудай ба МТС-үдэй хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажыхын мэргэжэлтэдэй, мүн хүдөө ажыхын захила-нуудыг дүргэжэ байгаа ажылдэбэрин хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилшэдэй гол анхаралда байха ёстой.

КОЛХОЗЫЙ ПАРТОРГАНИЗАЦИН ОРОЛДОЛГООР

Манай аймагай Молотовой хэбэрлэх гүрэнэй түсэб адуу мөдөөр—105, эбэргэ бодо малаар—100,3 хони ямаагаар—101 процент дүргээн ба гүрэндөө талха, тоно, мяха, брынэ тушааха түсэбүүдээ сүм дүргээн байха юм. Гадна правле-нингээ байха байсан болон, кол-хознигуудайгаа ажыхууа 31 гар баринан ба нэлээн табинан байна. Энэ тооло 3 бани, 4 амбар, үхэрэй—4, хонингой—1, тугалай—2, хурга дай—1 байрануудыг баринан байха юм.
Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ кол-хоз аймагайгаар түрүү колхозуудай гоодо оролсонхой.
Парторганизаци ба тэрэнэй секре-тарь нүхэр Ешонов колхознигуудай дунда хүндэтэй болоо. 1946 оной ноябрь йарада болоһон эндын пар-тийна ахин организацин тоосоото—хунгуулин суглаан нүхэр Ешоновы дахиад секретарар хунганан байна.
Тус парторганизаци нүүлшын гур-бан барын туршада өөрынөө сугла-нууд дээр 2 дахин малай үбэлжэл-гын ябаса тухай, колхознигуудай дунда дэлгэрхэн социалистическэ мурсыннай ябаса тухай 2 дахин хэл сэнэн байха юм. Тэрэшэлэн хабарай тарилгада бэлдхэл, коммунистуудай политическэ нуруулал гэжэн ба бусад шухала асуудалуудыг хэл-сэнхэй. Партийна суглаанууд эндэ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай 1947 оной гүрэнэй бюджет тухай ХУУЛИ

Советскэ Социалистическэ Респу-бликануудай Союзай Верховно Совет дэй тогтоохонь хадаа:
1. СССР-эй Министруудэй Совет дээр табигдажа, Союзай Советэй ба Национальностнуудай Советэй бюджетнэ комиссинуудай элидхэл-нүдэй ёһоор абтанан СССР Союзай 1947 оной гүрэнэй бюджетне нимэ-нүүд хубилалттайгаар баталха гэ-нээ орошын талаар 311.882.879 мянган түхэригөөр ба гаргашын талаар 291.785.505 мянган түхэригөөр ба гаргашын талаар 20.097.374 мянган түхэригөөр ор-шынөө гаргашааа 20.097.374 мянган түхэриг үлүүгээр ба тэрэнһээ гадна 1948 оной январин 1-дэ респу-бликанска ба нютагай бюджетүүдэй талаар бюджетнэ мүнгэн зөөрин хойто жэлдэ шэлжэн орохо үлгэдэ-лые 2.463.868 мянган түхэриг бай-хаар баталха.
2. Энэ хуулин 1-дэхи статьятай тааралдуулан 1947 оной союзна бюджетне орошын талаар 311.882.879 мянган түхэригөөр ба гаргашын талаар 291.785.505 мянган түхэригөөр оршынөө гаргашааа 20.097.374 мянган түхэригөөр оршынөө гаргашааа 20.097.374 мянган түхэриг үлүүгээр ба тэрэнһээ гадна суммануудтайгаар баталха гэбэл:

Орошын талаар (мянган түхэр төөр)	Гаргашын талаар (мянган түхэр төөр)	
Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республика	45852887	45852887
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	35595857	11356681
Нютагай бюджет	10257030	34496206
Украинска Советскэ Социалистическэ Республика	14789033	14789033
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	12053699	5240177
Нютагай бюджет	2735734	9548856
Белорусска Советскэ Социалистическэ Республика	3392057	3392057
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	2989213	1282154
Нютагай бюджет	402844	2109903
Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республика	3161131	316137
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	2749920	1550365
Нютагай бюджет	411217	1610772
Казахска Советскэ Социалистическэ Республика	2868460	2368160
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	2424615	1104549
Нютагай бюджет	443845	1763811
Грузинскэ Советскэ Социалистическэ Республика	2160095	2160095
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	1903137	927564
Нютагай бюджет	256958	1232531
Азербайджанска Советскэ Социалистическэ Республика	1761651	1761654
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	1545966	759394
Нютагай бюджет	215688	1002260
Литовско Советскэ Социалистическэ Республика	1066914	1066914
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	917813	554325
Нютагай бюджет	150101	511579
Молдавска Советскэ Социалистическэ Республика	945836	945836
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	851943	422272
Нютагай бюджет	907093	527464
Латвийска Советскэ Социалистическэ Республика	1261588	1261588
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	1071606	691342
Нютагай бюджет	189982	570246
Киргизскэ Советскэ Социалистическэ Республика	845310	845310
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	750957	260964
Нютагай бюджет	94353	478346
Таджикска Советскэ Социалистическэ Республика	956493	956496
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	871953	455335
Нютагай бюджет	81538	501161
Армянска Советскэ Социалистическэ Республика	1051609	1051609
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	985756	607473
Нютагай бюджет	67853	441136
Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республика	813547	813547
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	735552	427707
Нютагай бюджет	77995	285849
Эстонско Советскэ Социалистическэ Республика	849619	849619
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	730685	402765
Нютагай бюджет	119534	355854
Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республика	540317	540317
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджет	497402	341012
Нютагай бюджет	42915	195405
Республиканска ба нютагай бюджетүүд хама	82319559	82319559
тэрэ тооло:		
Республиканска бюджетүүд	66675369	26585189
Нютагай бюджетүүд	15643990	55734370

4. Республиканска ба нютагай бюджетүүдэй талаар 1948 оной январин 1-дэ хойто жэлдэ шэлжэн орохо бюджетнэ мүнгэн зөөрин үлгэдэ-нүүдэ нимэ хэмжээгээр тогтоохо гэбэл:
РСФСР 1373272 мянган түхэриг
Украинска ССР 442754 мянган түхэриг
Белорусска ССР 101592 мянган түхэриг
Узбекскэ ССР 94434 мянган түхэриг
Казахска ССР 85884 мянган түхэриг
Грузинска ССР 64717 мянган түхэриг
Азербайджанска ССР 52820 мянган түхэриг
Литовско ССР 31887 мянган түхэриг
Молдавска ССР 28404 мянган түхэриг
Латвийска ССР 37750 мянган түхэриг
Киргизскэ ССР 25209 мянган түхэриг
Таджикска ССР 28644 мянган түхэриг
Армянска ССР 31336 мянган түхэриг
Туркменскэ ССР 24367 мянган түхэриг
Эстонско ССР 25379 мянган түхэриг
Карело-Финскэ ССР 16209 мянган түхэриг
5. Республиканска бюджетүүднээ 1947 ондо АССР ба нютагай со-ведүүдэй бюджетүүдтэ оруулгыг нимэ суммануудтайгаар баталха гэбэл:

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН
Москва, Кремль.
1947 оной февралын 24.

Мянган түхэригөөр	
Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республика	24239176
Украинска Советскэ Социалистическэ Республика	6813522
Белорусска Советскэ Социалистическэ Республика	1707059
Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республика	1199555
Казахска Советскэ Социалистическэ Республика	1319966
Грузинскэ Советскэ Социалистическэ Республика	975573
Азербайджанска Советскэ Социалистическэ Республика	786572
Литовско Советскэ Социалистическэ Республика	361478
Молдавска Советскэ Социалистическэ Республика	431671
Латвийска Советскэ Социалистическэ Республика	380264
Киргизскэ Советскэ Социалистическэ Республика	383993
Таджикска Советскэ Социалистическэ Республика	416623
Армянска Советскэ Социалистическэ Республика	378273
Туркменскэ Советскэ Социалистическэ Республика	307845
Эстонско Советскэ Социалистическэ Республика	236320
Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республика	152490

Хамта: 40090380
6. Нийтэ союзна гүрэнэй налогүүд ба оло оршооо 1947 ондо респу-бликанска ба нютагай бюджетүүдтэ үгтэхэ мүнгыг нимэ хэмжээгэйгээр тогтоохо гэбэл:
а) арад зонһо орохо олзын нало-гой талаар оролтохо Таджикска ССР-эй, Армянска ССР-эй ба Каре-ло-Финскэ ССР-эй бюджетүүдтэ—100 процент ба РСФСР-эй, Украинска ССР-эй, Белорусска ССР-эй, Узбекскэ ССР-эй, Казахска ССР-эй, Грузинскэ ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Литовско ССР-эй, Молдавска ССР-эй, Латвийска ССР-эй Киргизскэ ССР-эй, Турмен-скэ ССР-эй ба Эстонско ССР-эй бюджетүүдтэ—50 процент;
б) колхозууднаа орохо олзын на-логой ба колхознигууд болон үмсин ажалтадаа орохо хүдөө ажыхын налогй талаар оролтохо РСФСР-эй бюджеттэ—25 процент, Украинска ССР-эй Белорусска ССР-эй, Узбек-скэ ССР-эй, Казахска ССР-эй Гру-зинскэ ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Литовско ССР-эй Молдав-ска ССР-эй, Латвийска ССР-эй, Ки-ргизскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй Армянска ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Эстонско ССР-эй ба Каре-ло-Финскэ ССР-эй бюджетүүдтэ—50 процент;
в) машинно-тракторна станцинуудай оло доходһоо—25 процент;
г) арад зонһо дунда тарагдан гүрэнэй урьдалажын сумманууд—50 процент; СССР-эй Эзбэртэ Хүсэнуудай лична составай дунда тарагдан гүрэнэй урьдалажын сумманууд союзна республикануудай бюджетүүдтэ оруулагга хэхэгүй.
7. СССР-эй Верховно Совет дээр баталагдананай ёһоор Союзна респу-бликануудта үгтэхэ суммануудтай зо-хилдуулан энэ налогһоо үгтэхэ мүн-гэнэй процентүүдэ Союзна рес-публика бүхэндэ тогтоожо үгэхэе СССР-эй Министруудэй Советтэ даалгахэ.
8. 1947 оной мартын 1-дэ байда-лаар тоологдожо байгаа үнгэрэгшэ жэлнүүдэй сэрэгэй налогой талаар доемхыг халгахэ.

Научна ёһоор ерээдүйе хараха хүсэн

Мүнөө үедэ советска арадууд бол бол дайнай бүлгэй сталинска табанжэлэй түсэбэ үлүүлэн дүүргэхин гүлөө, манай Эхэ ороной сэрэгэй ба политическэ хүсэ шадалье улам саашадань бэхжүүлэхин түлөө, ком мунизмда шата дамжан шэлжэл орохын түлөө хамаг бүхэ хүсэ шадалаа зоюулжа байна.

Энээн дээрэнь харахада, манай арад болбол «ырынг» партиин политикые зүбөөр ойлгоһон ба тус политикые бодото байдал дээрэ эдлэхтэйгээр бэелүүлжэ байһанинь эл тодо. Ажабайдалай аилбхы халбаринууд дээрэ «ырынг» хэрэг зоригой амжалтада бата этгээн эрхэ сүлөөтэ арадай хүсэтэ амисхаал харагдажа байна юм.

Ерээдүйн зол жаргалта байдалай түлөө, наука ба техникын шэнэ халбаралтын түлөө, арад эной эд хоршолой ба эрдэм гэгээрэлтэй хэмжээе улам саашадан дээшлүүлэхин түлөө инимэ амжалтатайгаар тэмсэхэ ба ерээдүйе нимэ бата найдамжатайгаар сохомлон хараха ябадалдань парти ба арадта юун туһалнаб?

Энэнь хадаа общество тухай марксистско-ленинскэ наука мүн.

Марксистско-ленинскэ наука болбол олонинтын хүгжэлтын замай ерээдүйе эрдэмэй хүсээр хараха шадари хүн зондо гүэдэж байна. Энэ наука болбол олонинтын хүгжэлтын, политическэ тэмсэлэй ёһонуудые тодожо, оршон байдалые зүбөөр ойлгохо, событинуудай доторой холбоо мэдэжэ абаха, ад событинууд ерээдүйдэ хайшаа хүгжээхэ ёһотойе таан хараха эрдэмэй зэбсэг хүнай гарта барюула. Манай партиин ажал-абуудла ба тэрэнэй политика болбол наука ёһоор ерээдүйе хараха ябадал дээрэнь үндэһэлдэг байна юм.

Манай партиин түүхые үзэхэдэ, Ленин ба Сталин болбол томо ехэ түүхэтэ событинуудые гениальнаар уридшалан хаража байла ба тэдэ событинуудай хайшан гэжэ хүгжээхэ, юугээр дүүргэхые сохом таажа байһанай жэшээнүүд тон олон байна юм. 1894 ондо Владимир Ильич Ленин болбол Россидо социалистическэ, революциин илажа гараха тухай мэргэнээр таажа хэлээн байгаа. 23 жэл үнгэрөөд байхада, 1917 оной октябрь нарада энэ революци үнэхээрэ боложо, хүн түрэлтэнэй обществон хүгжэлтэдэ социалистическэ обществон шэнэ байдалай эхи табигдан байха юм. Социализм болбол гэнтын ба саг зуурын үзэгдэл бэша, харин хүн түрэлтэнэй обществон хүгжэлтэдэ зайлашагүй гараха ёһотой хуулита шата мүн байна. Тэрэ зуура социализм болбол өөрө улам саашаа хүгжээхэ, дээдэ шата—коммунизмда,

шалжэн орохо хамаг бүхэ үндэһэй бууригтай байха юм. Социалистическэ революциин зайлшагүй илажа байһан ушар хадаа обществон хүгжэлтын бүхэ үүхэтэ зам дээрэнь, обществон ажабайдалай материална эрхэ нүхсэлнүүдэй хүгжэлтэ дээрэнь дулдандан байна.

Октябрьска социалистическэ революциин дайшаллануудые бэхжүүлэн хангахын түлөө, али бүхэ элдэб гэнтын ушарлануудһаа тэрэниие аршалжа шадыхин түлөө Ленин ба Сталин болбол манай эрной арад зондой урда: «ырынг» социалистическэ ажайлдэбэриие хүгжөөхэ ба «ырынг» томо социалистическэ арадай ажахые хүгжөөхэ, СССР-эй арадуудай ханч холбоо бэхжүүлэхэ гэһэн агууехэ түүхэтэ зорилгонуудые табиган байгаа.

Сталинска табанжэлэй түсэгүдые амжалтатайгаар дүүргэһэн ашаар манай орон болбол социализмын эбдэршгүй бата хэрэм болоһон байха юм. Ленин ба Сталиной нимэ сасэн мэргэнээр ерээдүйе хаража байһанай аша туһань Эсэгэ ороноо хамгаалтын агууехэ дайнай үедэ илангаяа ехэ хүсэтэйгээр ба али тодоор харагдаһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалтын дайнай бүхэ ябадал дээрэнь харахада, манай парти болбол эгээн ороо ба хүсүү эрхэ байдалда наука ёһоор ерээдүйе хараха эрдэмэй хүсээр ерээдүйн событинуудые үнэн зүбөөр таажа байһанинь эли тодо болоно. Энэ дайнай эхиндэ нүхэр Сталин болбол боложо байгаа событинуудай түүхэтэ удхые али тодоор хараһан ба энэ дайнай эсэргүү харша хүсүүнүүдэй байра байдалые сохомлон мэдэжэ, фашистска Германие илажа манай илалтые гениальнаар хаража байһан байна. Тээд, советскэ арад болбол нүхэр Сталиной хүтэлбэри дор илажа гараа.

Манай агууехэ вождьнор Ленин ба Сталиной наука ёһоор ерээдүйе хараһан зүйлнүүд болбол манай бодото байдалда ингэжэ бэелүүлэгдэжэ байна. Ушар юуб гэбэл, тэдэний ерээдүйе харуулганууд хадаа үнэхээрэ эрдэм наука дээрэ үндэһэлжэ ба үнэхээрэ эүб үнэн байха юм.

Физикэ, хими, метеорологи ба бусад естественнэ наукануудай талаар, мүн техникын талаар ерээдүйе хараха эрдэмэй хүсэн болбол айхабар ехэ бодото удхашанартай байна.

Наука ба техникын ерээдүйн амжалтануудые таан мэдэхэ ябадал хадаа тэдэний хүгжэлтэ ба халбаралтада туһална. Техникэ болбол ерээдүйдэ байгааил дэлхэйн хүсэ шадалай шэнэ шэнэ булгагуудые—газар доорохи дулаание, далайн уһанай үндылгын хүсые, наранай гэрэлэй эшые, атомой доторхи хичээжэ, дээдэ шата—коммунизмда,

лохо байна гэжэ эрдэмтэд ба инженернүүд уридшалан хараһан. Тээд атомой доторхи энергине абаха ябадал мүнөө бэелүүлэгдэжэ байна гэбэше, тус энерги болбол мүнөө дээрэ гансал дайн сэрэгэй хэрэгтэ, довтолго ба хандаралтын зэбсэг болгодон хэрэглэгдэжэ байна.

Олонинтын хүгжэлтын талаар, коммунизм болбол хүн түрэлтэнэй гоё байхан ханаашалга мүн байһана, харин дэлхэйн бүмбэрсэгэй гансал зургаанай нэгэ хуби дээрэ, СССР дээрэ үнэн бодото байдал боложо байна гэшэ.

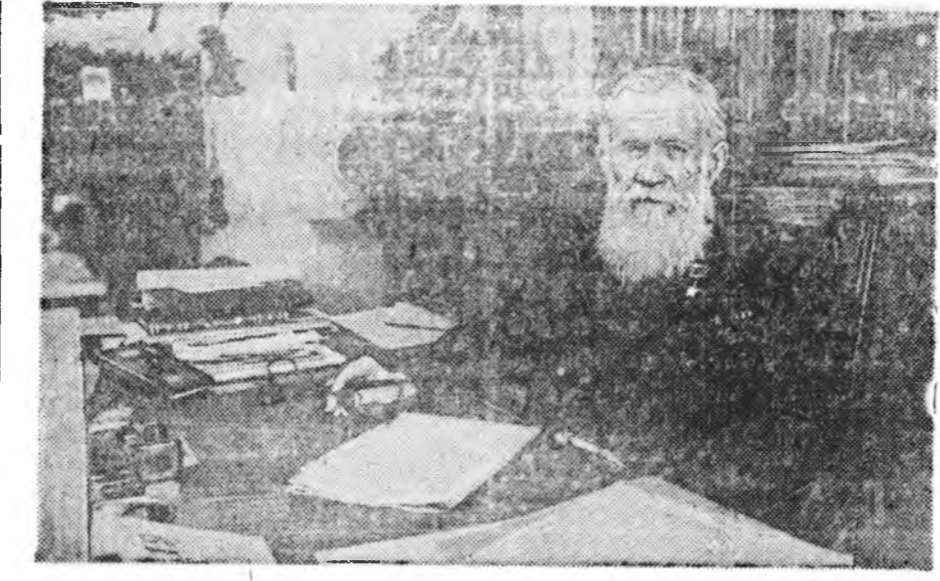
Наукара ерээдүйе таан хараха ябадал болбол дэлхэйн байгааил ба обществон үзэгдэлнүүдые тон гүнзэгыгээр ба бүхэ талаарнь шэнжэлэн шудалха, тэдэ үзэгдэлнүүдэй бодото холбоо ба тэдэний хүгжэлтын ёһо гуримые мэдэхэ ябадал дээрэнь үндэһэлнэ.

Ерээдүйе наукара таан хараха ябадал болбол али бүхэ мухар үзэг ба үзэлшэн мэргэнэй элдэб янзын абарал лүндэнтэй ямаршые холбоогүй байна юм.

Манай социалистическэ общество болбол хүн зондо социалистическэ мэдэрлые хүгжөөн хүмүүжүүлнэ. Ушарын хадаа «ырынг» бодото үйлдэбэриие, «ырынг» материална холбоо барисаае хүгжөөжэ байгаа хүнүүд болбол тус бодото, байдалтайгаа хамта, мүн баһа «ырынг» ухаан бодолые ба ухаан болоһонгоо үрэнүүдые хубилгажа байдаг юм» (К. Маркс).

Тиньбаше, манай орондо хуушан байдалай үлэгдэлнүүд, илангаяа гэгдэнгүй хүнүүдэй ухаан сэлхэлдэ мухар үзэгтэй үлэгдэлнүүд бин байһар байна. Мухар үзэгтэй хүнүүд болбол шэнэ дэлхэе байгуулаха хэрэгтэ дүүрэн сэнтэй барилгашад болдо шадыхагүй. Иимэ хүнүүд ба тэдэний гэгдэнгүй ухаан мэдэрэл болбол манай урагшаа хүгжээхэ ябадалда баад ушаруулаха байна. Тиньбэдэ мухар үзэгтэй тэмсэхэ хуушан байдалай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ ябадал болбол ерээдүйн түлөө, коммунистическэ обществоые байгуулын түлөө манай нинтэ тэмсэлэй таршаргүй нэгэн хубинь мүн. «Социалистическэ үзэл мэдэрэл болбол советскэ обществоын урагшаа дэлхэе хурдалдаха ба тэрэнэй хүсэ шадалай булагые арбидхалаг байна. Иимэдэ арад зоной политическэ ба культурна хэмжээе долодо дээшлүүлэхэ ябадал болбол советскэ байгуулалтын ажа-амидаралай эрилтэ мүн байна юм.» (А. Жданов).

П. Малафеев, Пелинститудай научна хүдэлмэрилэгшэ.

Ородой элитэ эрдэмтэ А. П. Карпинскийн түрэнһөө хойшо 100 жэл болоһоние тэмдэглэхын тулада, тэрэнэй нэрэмжэтэ алтан медаль ба шан бин болгогдобо. Энэ шагнал хадаа геологийн талаар гайхамшаг ехэ наука ажал хэбэйньн түлөө советскэ болон харин гүрэнэй эрдэмтэдэ үгтээхэ байна.

А. П. Карпинскийн нэрэмжэтэ алтан медаль тадаа СССР-эй томогон геолог академик В. А. Обручевто эгээл түрүүн үгтэһэн байгаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. А. Обручев гэртээ, хүдэлмэрилдэг кабинет соогоуууза байна.

В. Беляшевой фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Хүдэлмэрийн сагие хүсэдөөр ашаглаха

Паровозо-бүтээлгын заводой тендерно-колесно цехын хүдэлмэришэд заводойнгоо коллективэй гаргалан хандалье зүбшэн хэлсэһэн байна.

Тус цехын хүдэлмэришэд жэлэйн түсэбэ энэ оной декабрийн 5-да дүүргэжэ, шэвэ технологи ба зэбсэгжүүлгые нэгтэрүүлжэ, шэвэ техническэ үормо байгуулжа тендернүүдые бүтэн гаргаша ябадалда ажал хүдэлмэрийн гаргашые 1947 оной эсэстэ 1946 онойхиноо 45 процент доошөө оруулаха, тендерны өөрын үнэ сэнгые түсэбтэ орлодо 3 процент химдаруулаха ажалай бүтэсын талаар жэлэйн түсэбэ 103 процент дүүргэжэ гэхэ матын тодорхой уялгануудые абаһан тогтоол баталаа.

Тус цехын рационализаторчууд Гүшкн, Скрылев, Катомеко гүшэд 1947 он соо хамта 45 рационализаторска дурдлалчулые оруулаха гэһэн уялгануудые абаа. Олонтө слесарь нүхэр Очиршияко 1946 онойнгоо түсэбэ 291 процент

дүүргэжэ, 1948 оной декабрийн 5-да гурван жэлэй түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Котельщик нүхэр Казанов 1947 оной февралингаа даалбарыне хунгалтын үдэр февралын 9-эй үдэр 345 процент дүүргэжэ. Мүнөө котельщик Казанов мурсысэндэ ороходо 1947 оной 10 пара соо гурван күнэй орондо гансаараа хүдэлмэрилэгшэ гэһэн уялга абаад бидэ котельщикүүдые мурсысэндэ уриба. Заводой эрхим слесарь Кожевников, формовщик Кушатов, инструментальщик Богомолов гэгшэд 1947 он соо 1.5—2 жэлэй нормонуудые дүүргэжэ шадарха арга боломжотой байһанаа мэдүүлээд хүдэлмэрийн бүхэ 480 минутые дүүрэнээр хэрэглэжэ, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрийлые урлалһан байна.

Мүнөө тус цехын хүдэлмэришэд абаһан уялгануудаа бодото хэрэг тэрэн бэелүүлхын тула бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилэгшэ байна.

А. Альвина.

Энэ бригадын түрүүлхэн тухай

Гүрэнэй заводой комсомолка Елена Емельянова гэгшэ ремесленнэ училища ба ФЗО дүүргэжэ гаргашаа комсомольско-залуушуулай бригада амхидхэжэ, энэ бригада сепаратор хабсарха хүдэлмэри дээрэ ажаллажа эхилэжэ бэлэй.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ энэ бригадада оройдо хоёр хуушан кадראה хүдэлмэришэд ба бэшининь үйлдэбэрид хая ерэһэн залуушуул байһан юм.

—Бригадын членүүдэй дүй дүршэл багатай дээрэнь,—гэгжэ Емельянова мэдүүлнэ,—ажал хүдэлмэрийдэнэй нилээд бэхшээлнүүд тохоологшо һэн. Гэбэше, бидэнь эдэ бэхшээлнүүдтэ тогтожо торожо байгаагүйбди. Хүдэлмэрийн мэргэжэл олохын тула бүтэдаан үдэшин хургуулида абажа, мастернүүд ба техникүүдэй чабарин ба түрүүшүүдэй дүй дүршэлые аһэлэнтгэ шадари болгожо шадарһанай ашаар сепаратор хабсарха графикаа дүрбэгдэжэ ба ехэнхилэ үлүүлэн дүүргэдэ болоһон байһабди.

Энэ бригада стачановскаар ажалладаг боложо, уданшөггүй цех соо—

гөө, бүгдээрнэй бүхэ завод дээрэ маггалай болобо. Үнэн шударгуугаар хүдэлмэрилжэ байһанайнгаа түлөө хоёр дахин заводой хүндэлэлэй кингдэ бэшгэдэһэн ба мүнөө хүртэр ВЛКСМ-эй райкомой дамжуултын Улаан тугые гартаа бүхөөр барилжа байна.

Эдэнэр хунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрхэн мурсысэндэ түрүүшүүдэй зэргэдэ абалсаба. Энэ бригада январь һарынгаа түсэбэ 381 процент дүүргэһэн ба бригадын член бүхэний ажалай бүтээсэ 260 процентдэ хүрэхэн байна. Тус бригадынхид үнгэрэгшэ һарада 1.5 килограмм сүрик, 2.0 килограмм вазелин, 0.2 килограмм наштарь, 2.0 килограмм картон, 0.5 килограмм олово гэхэ матын үнгэтэ металл ба бусад материалуудые алмаһан байна.

Нүхэр Емельяновагай бригадынхид эдэ амжалтануудаа үлэм арбидхэжэ. Сталинска дүрбэлэхи табанжэлэй хоелдох жэлэй түсэбэе болзроһонь урид дүггэхын түлөө бүхэ хүсэ шадалаараа тэмсэжэ байна.

Б. Дансорунов.

Алгай арна бэлтхэлэйнгэ түсэбэе гүйсэдхэбэ

Кяхтын аймагай Усть-Киранска сельсоведэй Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой ангуушад агнуурийн сезонной эхиндэ хойшо ой тайгада гарһан байна. Тиньдэдэ дүршэл байһан ангуушад гараха бүридэ элбэг ангуудые олоор барилжа, баян олзотой буудаг байха юм.

Мүнөө, колхоз болбол райпотребсоюзай бэлдхэлэй контородо 31 үнгэ 2.333 түхэригтэ, 2 шоно 200 түхэригтэ ба мүн хэрмэ, ондотор бо-

лон бусад аягуудые олоор тушаагаа. Колхоз хадаа алгай арна тушааха түсэбэ 129 процент гүйсэдхэ. Хуушанай ангуушан нүхэр Цырендыльков 500 түхэригэй алгай арна тушаахаар бэлдхэлэй конторотой хэлсэ баталаа, февралын 1-дэ 610 түхэригэй ан тушаажа, догоруоо үлүүлэн дүүргэбэ. Цырендыльков болбол 70 метр бүд, 62 килограмм талха, үнгэ 2.333 түхэригтэ, 2 шоно 200 түхэригтэ ба мүн хэрмэ, ондотор бо-

дукт ба товарнуудые абаһан байна.

А. Михов.

Ураннайханай сэмодельностийн аймагай харагга дээрэ

Энэ март нарада Улаан-Удэ гордотой үнгэрэгдэхэ ураннайханай сэмодельностийн республиканска харгалда Эдэн аймагай ураннайханай сэмодельностийн кружогууд нилээд найнаар бэлтэжэ байна.

Ураннайханай сэмодельностийн 12 коллективүүд 2 пара үлгүтэй сэгсөө аймагай харгалда бэлтхэжэ, февралын 15—16-ай үдэрнүүдтэ аймагай харагга үнгэрэгдэхэ. Коллективүүдэй хабаргала шалтараад ерэнэ 6 коллективүүд, 66 хүнүүд хабадаа.

Аймапотребсоюзай ураннайханай сэмодельностийн коллектив нүхэр Сеноушкинай хүтэлбэри дор дайнай үлгүдэхэ Сталинска табанжэлдэ зохиолһон монтаж тон найнаар гүйсэдхэ.

А. Михов.

Бурят хэлэн дээрэ научно-гэгээрэлэй пропагандые бүри үргэжөөр ябуулха

Научно-гэгээрэлэй пропагандые олонинтэ ажалшаддай дунда ябуулха, капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэжэ, ажалшадые коммунистическэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлэхэ ба манай ороной арад зоной соёл культурые улам саашан дээшлүүлэхэ ябадал болбол аймагай гүйсэдхэхэ комитетүүдэй дэргэдэхэ культурно-гэгээрэлэй таһагуудай хүдэлмэрийн шухала халбаринуудай нэгэн болоно.

Табанжэлэй түсэбээр хараалагдһан агууехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хадаа советскэ хүнүүдэй коммунистическэ ёһоор ушар мэдэлтын ба тэдэний культурна хэмжээнэй саашаа дээшлүүлэхэ нилээд дулдандаа байна.

1946 оной хүдэлмэрийн дүн хадаа культурно-гэгээрэлэй аймагай таһагуудай ба мүн аймачна лекторскэ группануудай үнгэрхэн жэлдэ «ырынг» урда табигдһан зорилгонуудые гүйсэд дүүргэжэ шадаргүй ба һаниине харуулна. Республикын хэдэн олон аймагуудта научно-гэгээрэлэй пропаганда ябуулахада ажалшаддай

эрилтые харадаа абалсадаггүй байһан юм. Энэ талаар гол дугуунуудай нэгэн гэхэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ буйг хэлэн дээрэ лекци уншалга тон шулаар ябуулагдаа. 1946 оной дүрбэдэхэ квартал соо хамта дээрэ 1.559 лекци уншалдаһан байгаа һаа, тэрэнэй зүбхэн 163 лекцинь гү, али 10,5 процентнэ бурят хэлэн дээрэ уншалдаһан байгаа. Иболгын, Түнхэнэй, Ахын ба Мухаршэбэрийн аймагуудта лекци уншалгые буйг той дунда бурят хэлэн дээрэ ябуулдаг байгаа. Харин Хоринин (культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Баннов), Хэжэнгын (таһагые даагша Байнан Будаев), Курумканы (таһагые даагша Шагларов), Кударын (таһагые даагша Раднаев) ба бусад аймагуудта үндэһэн бурят хэлэн дээрэ лекци уншалга үнгэрэе муугаар табигданхай.

Эдэ аймагуудай культурно гэгээрэлэй таһагуудые даагшад аймагай лекторскэ группануудай хүдэлмэрийн бурят хэлэн дээрэ лекци уншажа шадарха мэргэжэлтэниие хабаадуулаха шадаргүй байха юм. Тинг гэхэе,

дурсагдаһан аймагуудай хуурийн зоной олонхын бурядууд байха юм.

Тиньбээ аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагууд ба лекторскэ группануудай нэгэн шухала зорилгонь хадаа бурят зоной дунда, тэдэний түрэлхи хэлэн дээрэ научно-гэгээрэлэй пропагандые бүри уншагдажа, бүри үргэнээр ябуулха хэрэг болоно. Ушар нимэһэ, лекторнүүд ба эдилгэшэдые томилон олоходо шагнагшаддай арилтые харадаа абаха тоң шухала байна. Тэрэнэй тула бурят хэлэн дээрэ лекци уншажа шадарха хүдэлмэрилэгшэдые бүтэдьен эдилгүүдэн оложо, аймагуудай эдилгитэйгээр хабаадуулаха тон шухала. Тиньдэдэ хамта, орд алфавит дээрэ зохоолодон бурят монгол үзэг бэшгэтэ бургаа кружок эмхидхэжэ, тэрэ кружогтоо аймагуудай лекторскэ группануудай лекторнүүдые хабаадуулаха хэрэгтэй.

П. Стужин, Республиканска лекторскэ бюрогой директор.

Кяхтынхид нобшороно

Орд алфавит дээрэ зохиогдохон бурят монгол үзэг бэшгэтэ арад зонийе бургаа хэмжээнүүд тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советдэ ба ВКП(б)-гай Обкомой бюротой тогтоолые бэелүүлэхэ ябадал Кяхтын аймагта муугаар ябуулагдажа байна.

Аймагай гэгээрэлэй таһаг (эрхилэгшын нүхэр Штолков) энэ гүрэн

трын удхашанартай хэрэгтэ албан хойроогоор хандана.

Гансахан Кяхта гордотой тоо бүридхэлэй ёһоор бурят-монгол үзэг бэшгэ мэдэхгүй 100 гаран хүн байһабше, гансал 20 хүн бургаа байдаг. Тэдэньтэ заадаг багша нүхэр Васильева «ырынг» уяагада тон шулаар хандажа, саг болзортонь ямар тинүүдаа үнгэрэгдэггүй байха юм.

Аймагай гэгээрэлэй таһаг культурно-гэгээрэлэй таһаг культурно-гэгээрэлэй ёһоор бурят-монгол үзэг бэшгэ мэдэхгүй 100 гаран хүн байһабше, гансал 20 хүн бургаа байдаг. Тэдэньтэ заадаг багша нүхэр Васильева «ырынг» уяагада тон шулаар хандажа, саг болзортонь ямар тинүүдаа үнгэрэгдэггүй байха юм.

В. Журавлева.

Цэдэн Доржи

МЯНИИ Ш

Хатуу дайнда нүхэр
Хара борхон шунд
Хорото дэлхэний
Ходор соршон юм
Газарайнгаа үнэг
Ганса бэшэ абар
Хагсуу хүйтэнһөө
Халхалан аршалаа

Арюун үйлэ бүтэ
Алдарта намайе
Хүндэ дайн соо
Хүрин тооһоные

Хүндэтэ эрхим ай
Хүлээжэ үгтэн ай
«Эгэе үнэтэй хубс
Энэ» — гэжэ үмдэ

Сэрэгэй шаруун ж
Сэдхээдэйн тодоор
Абымни дүлэхан
Арюун шамэгын

ТАБИН ДОЛООН ТУРШАД

Сибирьтэ хизаарые зей анха түрүүшын Кяхта гордотой полигынхидөөр байгуула Музейе байгуулха үедэ Кяхта гордотой багша байһан залуу Николай Николаевич Николайевна Орлова ггарган эдилхитэйгээр байха юм. Мүнөө Орлова тус музейе Сибирьтэ үргэлтэрилһэн байна.

Мүнөө музей болбо наука оюун болодой Эндэ зуу гара мянган сүлдуулагдһан байха Орлова болбол музей ябадалда хабаадалса зейдэ үнн удаан жэл уугаар хүдэлмэрийн прайвильствээр «Азтугай» орденээр шагна

Урьхэда орошолууһан

Нэгэтэ үглөөгөр Шоо лэн болдоо, «Мулар» ха. Тингэнь гэхэдэнь тэрэроуһан гүрэнэй Тодхолошон хуушанай байһан туладаа эзэлн дээрэ урьха зүүжэ орошолууһан эрбэ.

Үглөөдэрнэй унэхн үжэ ошобо. Жалгын хубэрэн гэхэдэнь тэрэ һөө тагар боро юумин барба «Имэй ха һэн,—гэжэ гүбэд гээд ойроно хүрэн тэрэ хабарша ангыһэн шоо Гармаев Шоен ха харамсааһаа шонго гээ байгаа. Шалгын урьхэдэ гэжэ ойлдонь юрлэһе Иимэ үнэтэй ан үрчлээр шэ хомер үзэгдэл болоно Энэ хадаа Эзэкиев Утэтай Дадхай шотагы ушарал.

Ворошиловска группа

Ахын аймагай бүхын Осовиахмай эхин олгоэмхидхэгдэнхай. Бувдал шувталха талаар подполитерн колхоздо Ворошиловска группа бин болгоно Осовиахмай Ахын ведэй түрүүлэгшэ нүхэр шэ октябрьска революци жэлэй ой хүртэр буудлажуудые ба Ворошиловска гуудые бэлдэхэ абаал, хүдэлмэреэ ябуулжа байна.

Хэрювсангата орлогшо Д. Д. ЛУМ

БМАССР-эй Финансыя ство болбо захирганай гаргалануудай смет ба шабартури регистрада олгоо правительствын тогтооло үндэһөөр 1947 ондо ште сметнүүдые регистрада ябадал энэ оной мартын 1 хүртэр финирануудта гэгэжэ бүхэ эхэн зургаан прытунууд ба организацэи тэбэ илгизилэй анхалда. Байгша оной майн 1 бо странда орогой предпралбан газарнуудта ба нунууда захирганай аппарха мүнхые Гобанкын тэдэрлээ гаргажа үгэхэ ябадалда байна. БМАССР-эй Мин